

Harstad kommune
Attraktiv hele livet

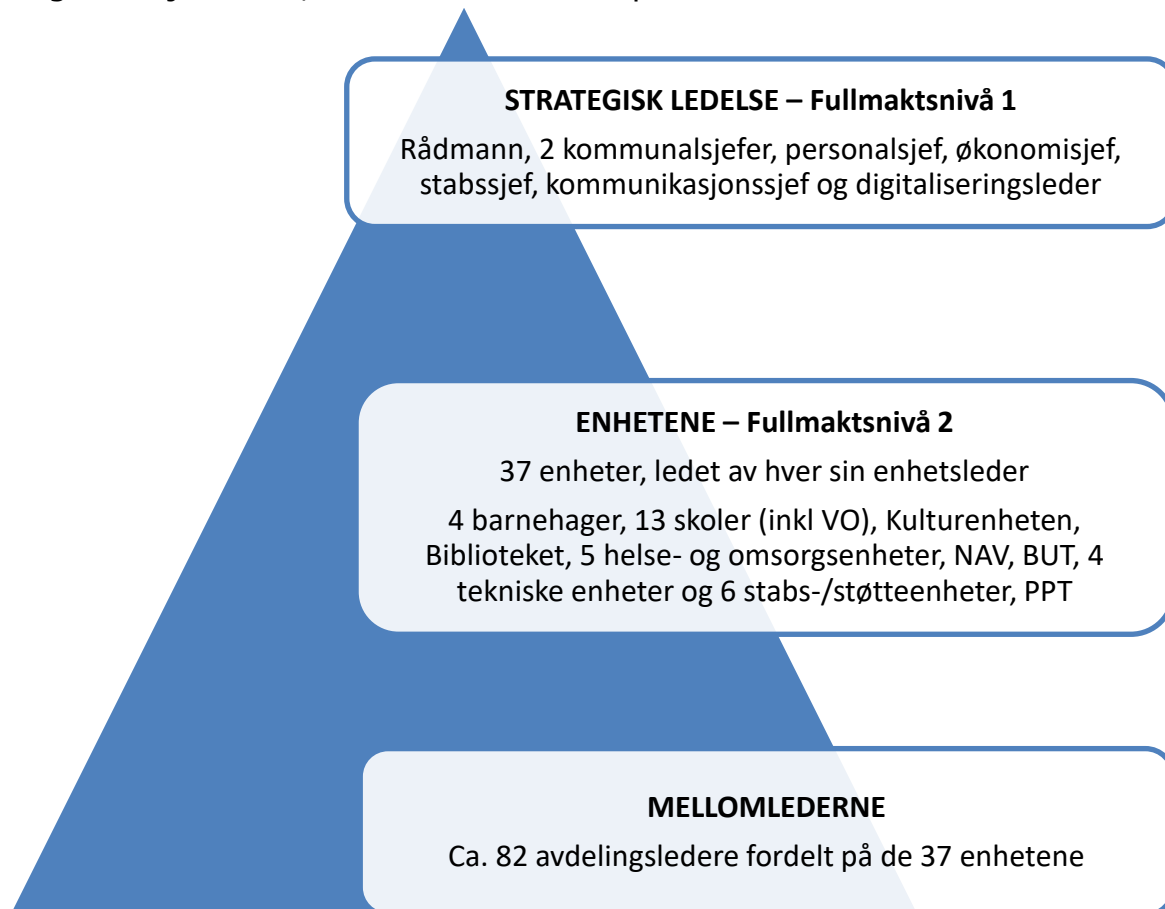
Årsrapport 2017

Foto: Øivind Arvola

m/årsberetning i hht forskrift om årsregnskap og årsberetning

Organisasjonskart, Harstad kommune pr. 01.01.2018

Innholdsfortegnelse

1. Rådmannens kommentar	4
2. Styringssystem	6
3. Økonomi – kommuneregnskapet (pliklig årsberetning)	9
4. Organisasjon/personell	32
5. Samfunn	40
5.1. Harstad-samfunnet i fjor	40
5.2. Tryggere lokalsamfunn.....	43
5.3. Nærings- og samfunnsutvikling	44
6. Resultater på tjenesteområdene	47
6.1 Tjeneste/brukere.....	47
6.2 Barnehage.....	49
6.3 Grunnskole og skolefritidsordning.....	54
6.4 PPT.....	63
6.5 Voksenopplæring.....	65
6.6 Helse- og omsorgstjenesten	66
6.7 Sosialtjenesten og flyktningebosetting	72
6.8 Barnevern	75
6.9 Vann.....	78
6.10 Avløp	80
6.11 Renovasjon og avfall.....	82
6.12 Fysisk planlegging, kulturminner, natur og miljø og byggesak	84
6.12 Kultur, bibliotek, kino, idrett, musikk og kulturskole	87
6.13 Kirke, tros- og livssynssamfunn.....	91
6.14 Samferdsel og parkering	93
6.15 Brann og ulykkesvern	95
6.16 Kommunal eiendomsdrift.....	97
7. Kommunens eierskap	99

1. Rådmannens kommentar

Organisasjonen Harstad kommune har levert solide resultater i 2017. Driftsregnskapet er avlagt med historiens nest beste resultat for Harstad kommune, bare slått av fjoråret. Investeringsregnskapet ble gjort opp i balanse. Sykefraværet er det laveste som er målt i Harstad kommune. Folketallsutviklingen i fjor var negativ og fødselstallet lavt. Dette etter flere år med en befolkningsvekst på 150-200 personer.

Det gjennomføres store investeringer i Harstad. Harstadpakken og Bjarkøyforbindelsene er store prosjekter og Harstad kommune har over år gjennomført store årlige investeringer. I tillegg er flere store utbyggingsplaner i sentrum, både av bolig- og forretningsarealer på trappene.

Driftsorganisasjonen for Johan Castberg er besluttet lagt til Harstad. Sammen med driftsorganisasjonen for Aasta Hansteen, som tidligere er besluttet lagt til Harstad og som er under etablering, vil dette styrke Drift Nord ved Statoils kontor i Harstad. Forsvaret er så smått kommet i gang med investeringene knyttet til etableringen av den militære basen på Evenes. Kommunen arbeider målrettet for at Forsvarets utbygging på Evenes skal gi lokale ringvirkninger i form av økt næringsaktivitet og flere innbyggere. De første kontraktene er allerede tildelt Harstadbedrifter og det er regulert et stort antall boligtomter. En annen prioritet er tilrettelegging av nye sjønære næringsareal. Kommunen er en pådriver for Hålogalandsveien. Den vil korte ned avstandene til Ofoten, Vesterålen og Lofoten. Det er viktig at endestrekningene også finansieres. Strekingen fra Tjeldsundbrua til Harstad er den mest trafikkerte strekingen på Hålogalandsveien, og en utbedring av denne er ikke finansiert.

Økonomisk var 2017 et godt år for Harstad kommune. Netto driftsresultat ble på 83,7 millioner kroner. Netto driftsresultat for konsernet Harstad kommune utgjør 4,2 % av driftsinntektene. Nivået på netto driftsresultatet er langt bedre enn den statlige anbefalingen om et netto driftsresultat på 1,75 % av driftsinntektene. Høye frie inntekter (gode skatteinntekter på landsbasis) og lave renter, gjorde at kommunesektoren fikk gode resultat i 2017. Resultatet er godt over gjennomsnittet for så vel Tromskommuner, sammenlignbare kommuner og landet. Det regnskapsmessige resultatet ble på 72,3 mill. kr.

Investeringsregnskapet ble gjort opp i balanse med brutto investeringer på 401,1 millioner kroner. 297,9 millioner av investeringene ble finansiert med lån. En stor del av lånemidlene som ble brukt var ubrukte lånemidler. Kommunens langsiktige gjeld er så å si uendret fra 2016 til 2017. Ved inngangen til 2018 var kommunens langsiktige lånegjeld 2,545 milliarder kroner. Dette tilsvarer i overkant av kr. 100.000 pr. innbygger og 121 % av driftsinntektene. Målt mot driftsinntektene gikk den langsiktige gjelden ned med 2,3 % i 2017. Det er positivt. Likevel er den langsiktige lånegjelden fortsatt å regne som høy.

Kommunens økonomiske reserver er styrket i 2017. Disposisjonsfondet, inklusive det regnskapsmessige overskuddet for 2017, er nå på 202 millioner kroner / 9,6 % av driftsinntektene. Videre er det de siste årene bygd opp et ubundet kapitalfond. Dette hovedsakelig ved salg av eiendom. Det ubundne kapitalfondet er nå på 138 millioner kroner / 6,6 % av driftsinntektene. Kommunestyret vedtok fom 2016 en målsetting om å bygge opp et disposisjonsfond på minimum 3 % (61 mill. kr) av driftsinntektene innen utløp av økonomiplanperioden og 5 % (102 mill. kr) på sikt. Dette målet er allerede nådd. Rådmannen er likevel av den formening at det bør være et mål å styrke kommunens likviditet og økonomiske reserver ytterligere, særlig med bakgrunn i størrelsen på premieavviket som skal utgiftsføres kommende år, den høye lånegjelden og de ambisiøse investeringsplanene kommunestyret har vedtatt. Det er derfor satt et mål i strategi for fortsatt økonomisk balanse, på sikt å bygge et disposisjonsfond på 10% av driftsinntektene pluss akkumulert premieavvik (akkumulert premieavvik var 154 mill per 31.12.2017). Disposisjonsfondet vil utgjøre en buffer først og fremst for driften, men kan også benyttes til å finansiere investeringer. I en situasjon hvor rentenivået øker vil et stort disposisjonsfond gjøre oss mer robust. Det ubundne investeringsfondet kan kun benyttes til investeringer. Kommunen har egen pensjonskasse og er også en stor eier i Hålogaland Kraft AS. Eventuell kapitaltilførsel til disse virksomhetene kan kun skje ved fondsmidler. Dette da det ikke er låneadgang til formålet.

Pr. 31.12. 2017 hadde Harstad kommune 1.803,5 årsverk. Sykefraværet ble redusert med 11,5 prosent, fra 9,6 % til 8,5 %. Det er bedre enn målsettingen for 2017 som var på 8,9 % og det

Styringssystemet og organisasjonsutvikling

laveste som er målt i Harstad kommune. Reduksjonen i sykefraværet antas å skyldes større innvolvering av ansatte i driften, god samhandling med tillitsvalgte og verneorganisasjonen samt ledere som er synlige, tydlige og dialogbaserte. Den viktigste effekten av lavere sykefravær er bedre kommunale tjenester.

Resultatene i 2017 er i stor grad et produkt av de omstillingene som ble gjennomført i perioden 2012-2014 og det kontinuerlige fokuset Harstad kommune har på forbedring. I sum har dette skapt en «frisk» og utviklingsorientert organisasjon, og balanse og overskudd i kommuneøkonomien. Korrigert for engangseffekter i 2017 er likevel marginene små i kommuneøkonomien, særlig sett i sammenheng med de framtidige investeringsplanene som må karakteriseres som ambisiøse. Økte rente- og avdragsutgifter som følge av store investeringer og økte pensjonsutgifter gjør at ytterligere omstillinger er nødvendig i årene som kommer. Dette for å opprettholde og bedre budsjettbalansen.

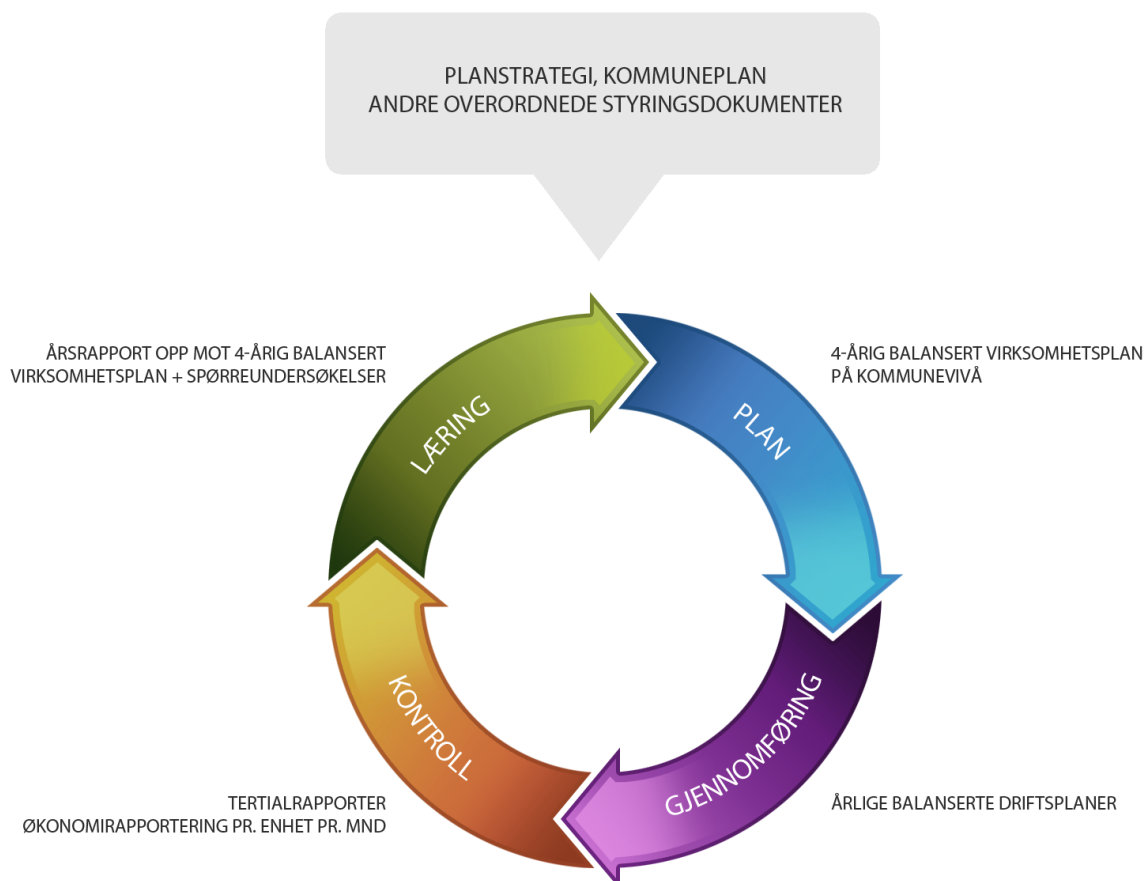
Avslutningsvis vil rådmannen rette en stor takk til ansatte, verneombud, tillitsvalgte og folkevalgte for bidrag til Harstad kommunes gode resultater i 2017.

Hugo Thode Hansen
Rådmann

Årsrapport per 31.03.2018

2. Styringssystem

Hovedstyringssystemet for kommunen;

Målstyringen er rettet inn mot å beskrive krav til resultater i tjenesteproduksjonen - både når det gjelder kvantitet, produktivitet og kvalitet. Målene skal være målbare og stabile over tid (for å kunne følge en utvikling). Indikatorene bygges opp på valgte kvalitetsområder samt rundt nøkkeltall fra bl.a. KOSTRA. I målekartet finnes noen indikatorer som krever regelmessige tilbakemeldinger i form av spørreundersøkelser. Utvikling i egen drift over tid og sammenligningsmuligheter mellom enhetene og med andre sammenlignbare kommuner sikres på denne måten.

Den administrative organiseringen er i 2 hovednivå, rådmannsnivået/strategisk nivå og 37 enheter. Enhetene er ledet av hver sin enhetsleder: 4 barnehager, 13 skoler (inkl VO), Kulturenheten, Biblioteket, 5 helse- og omsorgsenheter, NAV, BUT, 4 tekniske enheter og 6 stabs-/støtteenheter samt PPT.

Spørreundersøkelser

Styringssystemet er basert på prinsippene om balansert styring. Vedtatt målekart fastsetter resultatindikatorer som forutsetter at det gjennomføres systematiske spørreundersøkelser rettet mot brukere, innbyggere generelt og medarbeidere (arbeidsmiljø). Tilbakemeldinger fra brukere, innbyggere og ansatte via spørreundersøkelser danner et sentralt lærings- utviklings og prioriteringsgrunnlag for Harstad kommune og den enkelte enhet. Målet er at forbedringer kan måles over tid ved den enkelte enhet. Enhetene skal kunne sammenligne seg med seg selv over tid og med andre enheter via felles spørsmål/indikatorer og på den måten legge grunnlaget for en god utvikling.

Spørreundersøkelsene skal:

- Bidra til aktivitet, engasjement, innflytelse og ansvar

- Skaffe dokumentasjon til ledere, medarbeidere, brukere, politikere og media
- Synliggjøre utviklingsveier
- Legge grunnlag for prioriteringer
- Bidra til holdningsendring og gi handlingskompetanse
- Legge grunnlag for dialog
- Tilrettelegge for folkevalgt styring

Spørreundersøkelser gjennomføres iht. egen gjennomføringsplan. Enheter innenfor samme tjenesteområde, for eksempel skoler, har gjennomført like undersøkelser slik at en kan sammenligne resultatene for disse enhetene. Resultatet av undersøkelsene skal relateres til vedtatte resultatmål og gi enhetene signaler om hvilke områder som bør forbedres. Områder hvor en enhetene har svake resultater skal følges opp med forbedringstiltak. Resultatene kan sammenlignes med tidligere år slik at det er mulig å se om iverksatte forbedringstiltak i enhetene har gitt resultater.

KOSTRA-nøkkeltall

Harstad kommune er i KOSTRA sammenligningsgruppe 13 fra SSB. Gruppe 13 består av alle kommuner over 20.000 innbyggere med unntak av de fire største byene i landet. I årsrapporten sammenlignes derfor Harstad med gruppe 13 angående kostra-nøkkeltall for å kunne vurdere prioritering av tjenesteområder, produktivitet og dekningsgrader. De kommunene fra Nord-Norge som er med i gruppe 13 er, Bodø, Rana, Harstad og Tromsø.

Resultatmål

Kommunestyret har i virksomhetsplanen vedtatt resultatmål, kritiske suksessfaktorer og indikatorer innenfor de 4 fokusområder samfunn, organisasjon/personell, tjenester/brukere og økonomi. Dette er resultatmål som alle enheter i kommunen skal styre og rapportere etter. Kommuneorganisasjonens resultater presenteres på alle områder ved hjelp av de 4 ovennevnte fokusområder.

Resultatene av spørreundersøkelser måles på forskjellige skala for eksempel fra 1 til 6 eller 1 til 4, hvor 6 eller 4 er det beste resultatet. I vedtatt virksomhetsplan er det fastsatt krav til resultatene for eksempel slik: Ønsket resultat er 5 og nedre akseptable grense er 3. Resultatene kommenteres ut fra disse kravene.

Egenkontroll

Kommunen forvalter en rekke lover med krav om internkontroll. Den mest kjente er Arbeidsmiljøloven med Internkontrollforskriften som skal sikre ansatte et godt arbeidsmiljø.

Kommunens kvalitetssystem skal ivareta internkontrollkrav i ulike lover og forskrifter. Kravene varierer i ulike lovverk, men omfatter i hovedsak følgende:

1. sørge for at de lover og forskrifter som gjelder for virksomheten er tilgjengelig, og ha oversikt over de krav som er av særlig viktighet for virksomheten
2. sørge for at arbeidstakerne har tilstrekkelig kunnskaper og ferdigheter
3. sørge for at arbeidstakerne medvirker slik at samlet kunnskap og erfaring utnyttes
4. fastsette mål for aktiviteter/tjenester som omfattes av lov og forskrift
5. ha oversikt over virksomhetens organisasjon, herunder hvordan ansvar, oppgaver og myndighet for arbeidet er fordelt
6. kartlegge farer og problemer og på denne bakgrunn vurdere risiko, samt utarbeide tilhørende planer og tiltak for å redusere risikoforholdene skriftlig
7. Utarbeide og iverksette og rutiner/prosedyrer for å avdekke, rette opp og forebygge overtredelser av krav fastsatt i eller i medhold av lovgivningen
8. foreta systematisk overvåkning og gjennomgang av internkontrollen for å sikre at den fungerer som forutsatt

Kommunens kvalitetssystem skal ivareta disse kravene og øvrige internkontrollkrav. De instrumentene kommunen benytter i internkontrollarbeidet er:

1. Opplæring
2. Avvikssystem
3. Egenkontroll (vernerunder m.m.)
4. Intern kvalitetsrevisjon
5. Elektroniske revisjoner
6. Risikovurderinger

Styringsystemet og organisasjonsutvikling

7. Elektronisk kvalitetshåndbok med regelmessige revisjoner/oppdateringer
8. Kvalitetsutvalgene
9. Ledelsesgjennomgang på enhetsnivå og overordnet nivå
10. Forbedringsarbeid
11. Spørreundersøkelser
12. Balansert målstyring

13. Årshjulet

Rådmannen og lederne av kommunens kvalitetsutvalg gjennomgår rapporter og tiltak som er gjennomført hvert år og utarbeider en handlingsplan for internkontrolltiltak for kommende år.

Det er et mål at internkontrollen skal være så god at ulike tilsynsmyndigheter finner få avvik i systemrevisjoner.

3. Økonomi – kommuneregnskapet (*pliktig årsberetning*)

Innledning

Det kommunale regnskapet føres etter anordningsprinsippet. Det vil si at regnskapsføringen skal foretas det året varer/tjenester er mottatt/levert.

Kommunens regnskap består av 3 hoveddeler:

I **driftsregnskapet** føres løpende inntekter og utgifter. Driftsregnskapet belastes med låneavdrag for investeringene og ikke avskrivninger. Avskrivningene føres i regnskapet for å synliggjøre kapitalslitasjen, og dermed f.eks kunne sammenligne med avdragene. Avskrivningene påvirker kun brutto driftsresultat, og ikke netto driftsresultat.

I **investeringsregnskapet** føres anskaffelser over kr 100 000,- med en levetid over 3 år, samt engangsinntekter/-utgifter av spesiell karakter. Videre føres utlån/avdrag på startlån, finansiering av investeringer og ekstraordinære avdrag på lån.

Balanseregnskapet viser eiendelene som likvider, fordringer, anleggsmidler (investeringer) og hvordan disse er finansiert – i form av gjeld og egenkapital.

Interkommunale samarbeid etter kommunelovens § 27 / § 28; PPT, Regionrådet, Krisesentertilbud, Kvæfjord kommunalteknisk, Kvæfjord brann og feietjenester, Ibestad brann og feietjenester samt Øyeblikkelig hjelp KAD er med som en del av Harstad kommunes regnskap pga at Harstad er vertskommune. Det vises til årsregnskapet og noter (17a, 17b, 17c, 17d, 17e, 17f og 17g) når det gjelder den regnskapsmessige betydningen av dette.

Konserntallene i KOSTRA vil i tillegg til Harstad kommune inneholde tall for Harstad Havn KF samt kommunens andel av Interkommunale Selskap; (Hålogaland ressurselskap IKS, KomRevNord IKS og K-Sekretariatet IKS)

Oppsummering 2017 og veien videre

Harstad kommunes regnskap er gjort opp med et mindreforbruk (overskudd) på kr 72.316.522,11,- uten strykninger. Alle selvkostområdene er gjort opp mot fond, og alle områder har overskuddsfond per 31.12.2017.

I resultatet ligger det et positivt netto premieavvik på 4,1 mill (7 mill i 2016). Akkumulert premieavvik (inkl. arb.g.avg) per 31.12.2017 utgjør 154,4 mill. Fremtidige premieavvik skal amortiseres over de 7 påfølgende år. Pga av lengre amortisering for tidligere års premieavvik så vil det akkumulerte premieavviket være utgiftsført i sin helhet over de neste 8 år (2018-2025). Amortisering av akkumulert premieavvik per 31.12.2017 vil de neste 4 år gi en årlig utgift på 26,3 mill (inkl.arb.g.avg) før dette gradvis reduseres.

Prognosen for 2018 tilsier også et relativt høyt positivt premieavvik, og det er budsjettet med et årlig positivt brutto premieavvik lik amortiseringa på 25 mill. Dette er i tråd med strategi for fortsatt økonomisk balanse hvor det er et mål om at premieavviket ikke skal gi resultateffekt. Rådmannen er bekymret over den stigende gjeldsbelastningen for Harstad kommune som dette systemet akkumulerer over tid. Dette er også et systemproblem for andre kommuner.

Det er flere forhold som er bekymringsfulle og som utgjør en finansiell risiko for Harstad kommune:

- Svært høy og økende langsiktig gjeld
- Bare minimumsavdrag av langsiktig gjeld
- Høyt akkumulert premieavvik

Hovedresultater på fokusområdene

KOSTRA

De ureviderte KOSTRA-tallene for 2017 er publisert. Svarprosenten i KOSTRA er 95,6%. Harstad er i KOSTRA-gruppe 13, som består av 40 kommuner med innbyggertall over 20.000,- (ikke de fire største kommunene). Sammenligningen med gruppe 13 gjøres for konserntall fordi disse tallene i størst mulig grad korrigerer for ulike måter å organisere de kommunale tjenestene på.

De to sektorene hvor Harstad kommune har vesentlig høyere utgifter enn kommunegruppe 13, er Pleie- og omsorg samt Grunnskolen.

En gjennomgang av de ureviderte KOSTRA-tallene viser at Harstad kommune innenfor Pleie- og omsorg har hatt omtrent samme kostnadsøkning fra 2016 sammenlignet med gruppe 13 mens kostnadsøkningen i grunnskolen har vært litt lavere enn i gruppe 13.

Når det gjelder Pleie- og omsorgssektoren så har Harstad kommune ca. 465 mill. kroner i netto driftsutgifter (442 i 2016). Dette utgjør kr 406.256,- per innbygger 80 år og over (392.480,- i 2016). Dette er en økning på 3,5% (0,4% fra 2015 til 2016). Gruppe 13 har tilsvarende hatt kr 394.040,- per innbygger 80 år og over (380.594,- i 2016). Dette er også en økning på 3,5% (4,9% fra 2015 til 2016). Dette medfører at Harstad har ca 14 mill

kroner mer i netto driftsutgifter enn om vi hadde hatt samme utgifter som gjennomsnittet i Gruppe 13 sett i forhold til antall innbyggere over 80 år. Ser vi imidlertid på netto driftsutgifter per innbygger i kommunen så viser tallene at Harstad har ca 60 mill kroner mer i netto driftsutgifter enn om vi hadde hatt samme utgifter som gjennomsnittet i Gruppe 13.

Når det gjelder Grunnskolen så har Harstad kommune ca. 324 mill. kroner i netto driftsutgifter i grunnskolesektoren (319 i 2016). Dette utgjør kr 113.949,- per elev i kommunale grunnskoler (111.673,- i 2016). Dette er en økning på 2% (4,6% fra 2015 til 2016).

Gruppe 13 har tilsvarende hatt kr 103.094,- per elev i kommunale grunnskoler (100.221,- i 2016). Dette er en økning på 2,9% (2,5% fra 2015 til 2016).

Dette medfører at Harstad har ca 30,9 mill kroner mer i netto driftsutgifter enn om vi hadde hatt samme utgifter som gjennomsnittet i Gruppe 13.

Andre områder hvor Harstad kommunes netto driftsutgifter er høye sammenlignet med gruppe 13 er; kommunal eiendomsforvaltning, kultursektoren, brann- og ulykkesvern samt kommunehelsetjenesten.

Hovedresultater på fokusområdene

Netto driftsresultat

Et viktig nøkkeltall som viser om kommunen drifter bærekraftig er netto driftsresultat. Netto driftsresultat skal vise om kommunelovens krav er oppfylt: Driftsresultatet skal være tilstrekkelig til at det dekker renter, avdrag på lån og nødvendige avsetninger. Netto driftsresultat (etter renter og avdrag på lån) ble 83,7 millioner kroner for Harstad kommune. Anbefaling fra KRD/KS til netto driftsresultat i % av driftsinntektene er på minimum 1,75% (3% tom 2013). I strategi for fortsatt økonomisk balanse er det vedtatt et mål om et netto driftsresultat i Harstad kommune på minimum 2%.

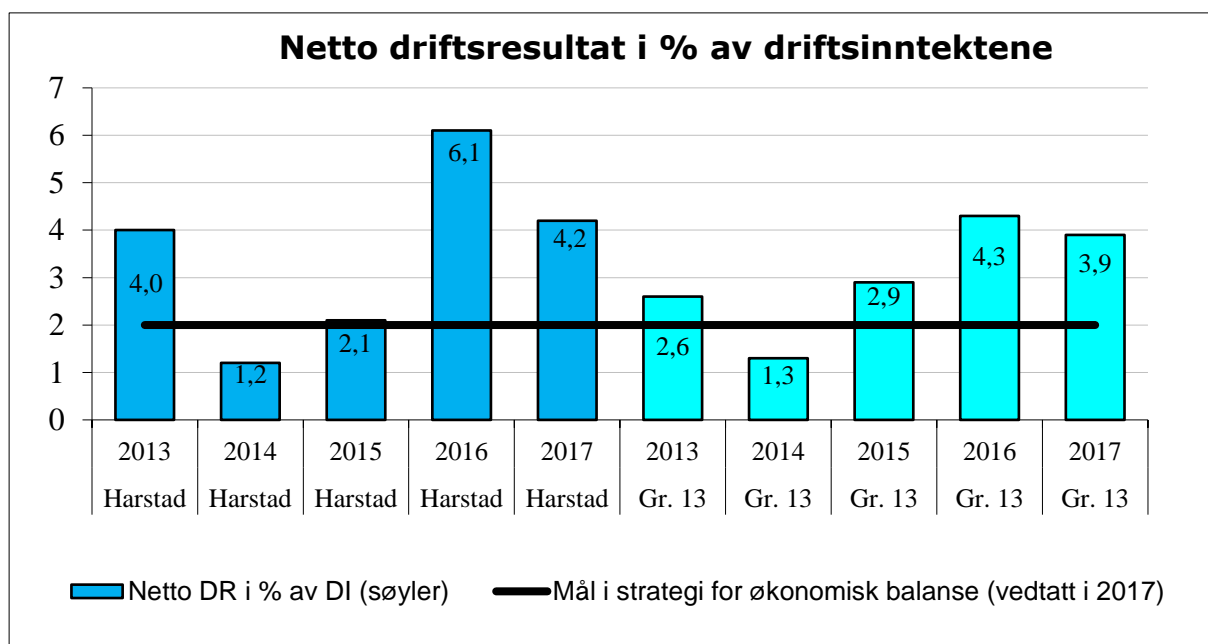
Netto driftsresultat i % av driftsinntektene ble i Harstad 4,2% i 2017.

For kommunene i gruppe 13 ble driftsresultatet 3,9% i 2017.

Hvis man trekker ut premieavvik pensjon og momskompensasjon investering (tom 2013) så får man et mer korrekt bilde av det reelle

driftsresultatet som kan avvike fra det offisielle tallet.

Det korrigerede driftsresultatet avviker imidlertid mindre fra det offisielle driftsresultatet de siste årene etter at momskompensasjonen fom 2014 i sin helhet inntektsføres direkte i investeringsregnskapet og størrelsen på den årlige amortiseringen av det akkumulerte premieavvik nærmer seg det årlige premieavviket. Siden det korrigerede driftsresultatet ikke nå kan beregnes for konsernet Harstad kommune, så presenteres det ikke i den grafiske fremstillingen da sammenligningen med offisielle driftsresultatet for konsernet kan bli misvisende. For 2016 var imidlertid det korrigerede driftsresultatet på 3,6 % for Harstad (ikke konserntall) sammenlignet det offisielle driftsresultatet på 4,0%. For gruppe 13 må det påregnes at det korrigerede netto driftsresultat også er noe lavere da det store flertallet av kommuner vil ha hatt et netto positivt premieavvik.

I VHP 2018-2021 er det budsjettert med følgende netto driftsresultat i % av driftsinntektene:

	2018	2019	2020	2021
NTO DR i % av DI	- 0,6	0,1	0,1	0,1

Hovedresultater på fokusområdene

Driftsregnskapet

Økonomisk oversikt drift

Viser kommunens løpende inntekter og utgifter i løpet av året og resultatet for året. Budsjett angir vedtatt budsjett inklusive budsjettendringer.

(tall i mill. kroner)	Regnskap 2016	Regnskap 2017	Regulert Budsjett 2017	Avvik regnsk/bud	Endring 16-17 i %
<i>Driftsinntekter</i>					
Brukerbetalingar	82,2	83,3	77,2	6,1	1,3 %
Andre salgs- og leieinntekter	225,2	231,1	217	14,1	2,6 %
Overføringer med krav til	253,2	262,5	223,3	39,2	3,7 %
Rammetilskudd	681,4	705,1	653	52,1	3,5 %
Andre statlige overføringer	90,6	90,7	84,7	6,0	0,1 %
Andre overføringer	1,3	4,9	1,1	3,8	276,9 %
Skatt på inntekt og formue	624,1	647,1	681	-33,9	3,7 %
Eiendomsskatt	75,5	77,5	75,6	1,9	2,6 %
Andre direkte og indirekte skatter	0,1	0,1	0,1	-	0,0 %
Sum driftsinntekter	2 033,7	2 102,2	2 013,0	89,2	3,4 %
<i>Driftsutgifter</i>					
Lønnsutgifter	1 061,3	1 106,9	1082,5	24,4	4,3 %
Sosiale utgifter	180,4	185,2	216,4	-31,2	2,7 %
Kjøp av varer og tj som inngår i	277,7	308,9	280,6	28,3	11,2 %
Kjøp av tjenester som erstatter	188,1	202,1	208,3	-6,2	7,4 %
Overføringer	119,6	123,8	126,9	-3,1	3,5 %
Avskrivninger	91,1	92,5	102	-9,5	1,5 %
Fordelte utgifter	-25,7	-26,1	-25,8	-0,3	1,6 %
Sum driftsutgifter	1 892,5	1 993,2	1 990,8	2,4	5,3 %
Brutto driftsresultat	141,1	109,1	22,2	86,9	-22,7
<i>Finansinntekter</i>					
Renteinntekter og utbytte	27,5	25,3	22,3	3,0	-8,0 %
Gevinst på finansielle instrumenter	0,0	0,0	0	-	0,0 %
Mottatte avdrag på utlån	0,2	0,3	0,6	-0,3	50,0 %
Sum eksterne finansinntekter	27,7	25,6	22,9	2,7	-7,6 %
<i>Finansutgifter</i>					
Renteutgifter og låneomkostninger	67,0	60,8	69,2	-8,4	-9,3 %
Tap på finansielle instrumenter	0,0	0,0	0	-	0,0 %
Avdrag på lån	77,7	82,2	88	-5,8	5,8 %
Utlån	0,3	0,4	0,6	-0,2	33,3 %
Sum eksterne finansutgifter	144,9	143,4	157,8	-14,4	-1,0 %
Resultat eksterne	-117,3	-117,8	-134,9	17,1	0,4 %
Motpost avskrivninger	91,1	92,5	102	-9,5	1,5 %
Netto driftsresultat	115,0	83,7	-10,7	94,4	-27,2
<i>Interne finanstransaksjoner</i>					
Bruk av tidligere års regnsk.m.	27,8	81,6	81,6	-	193,5 %
Bruk av disposisjonsfond	0,0	0,0	0	-	0,0 %
Bruk av bundne fond	6,5	8,0	12,4	-4,4	23,1 %
Bruk av likviditetsreserve	0,0	0,0	0	-	0,0 %
Sum bruk av avsetningaer	34,3	89,6	94	-4,4	161,2
Overført til investeringsregnskapet	0,0	0,0	1,3	-1,3	0,0 %
Dekning av tidligere års reansk.m.	0,0	0,0	0	-	0,0 %
Avsatt til disposisjonsfond	41,7	72,1	70,8	1,3	72,9 %
Avsatt til bundne fond	26,0	28,9	11,2	17,7	11,2 %
Avsatt til likviditetsreserven	0,0	0,0	0	-	0,0 %
Sum avsetningaer	67,7	101,0	83,3	17,7	49,2 %
Regnskapsmessig mer/mindreforbruk	81,6	72,3	0	72,3	-11,4 %

Resultatmål: God økonomistyring og budsjettdisiplin

Indikator: Regnskap = budsjett

Kommunestyret har vedtatt et netto budsjett per tjenesteområde. Driften innenfor de enkelte tjenesteområdene vurderes derfor opp mot vedtatt netto budsjett, og ikke innenfor de enkelte inntekts- og utgiftsarter.

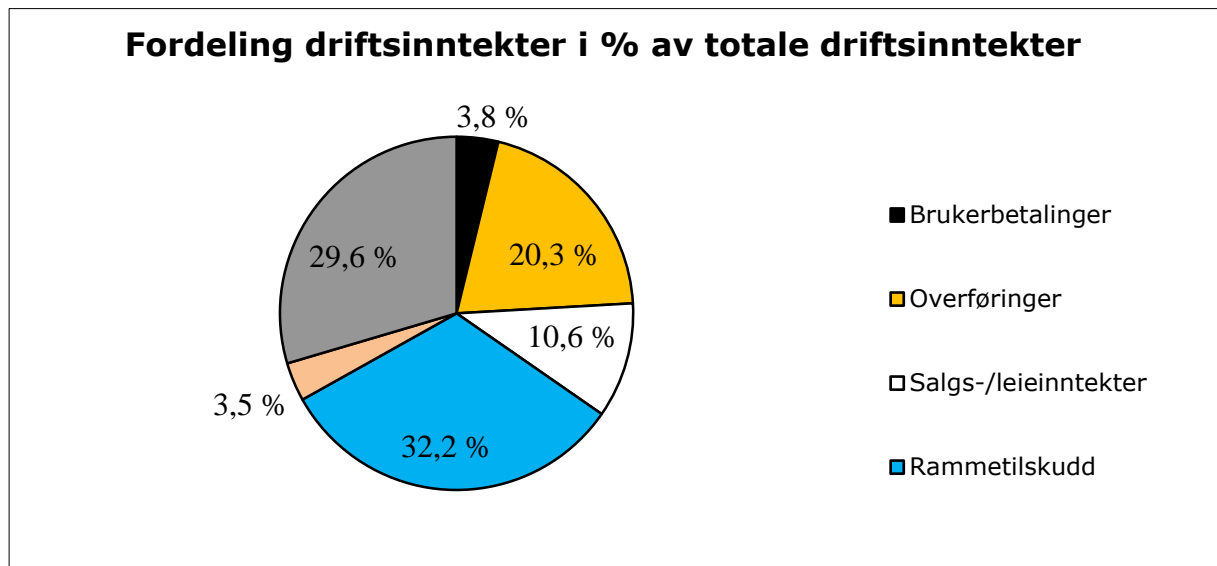
Merinntekter har i hovedsak motpost på utgiftssiden og avvik kan fremkomme hvis det ikke i tilstrekkelig grad er foretatt tilsvarende balanserte budsjettendringer. Tjenesteområdene styrer etter netto driftsrammer og kan i hovedsak omdisponere midler etter behov siden dette er innenfor det enkelte tjenesteområdets budsjettfullmakter. I dette avsnittet vil bare hovedavvikene bli

kommentert.

Driftsinntektene ble på 2 102 millioner kroner. Dette er 89 mill. mer enn budsjettert (4,4%). Det er merinntekter på alle hovedposter. De største merinntektene er Overføringer 39,2 mill hvorav mva-kompensasjon utgjør 9,3 mill, Salgs/leieinntekter og brukerbetaling 20,2 mill hvorav selvkost utgjør 4,2 mill, samt skatt/rammetilskudd 18,2 mill.

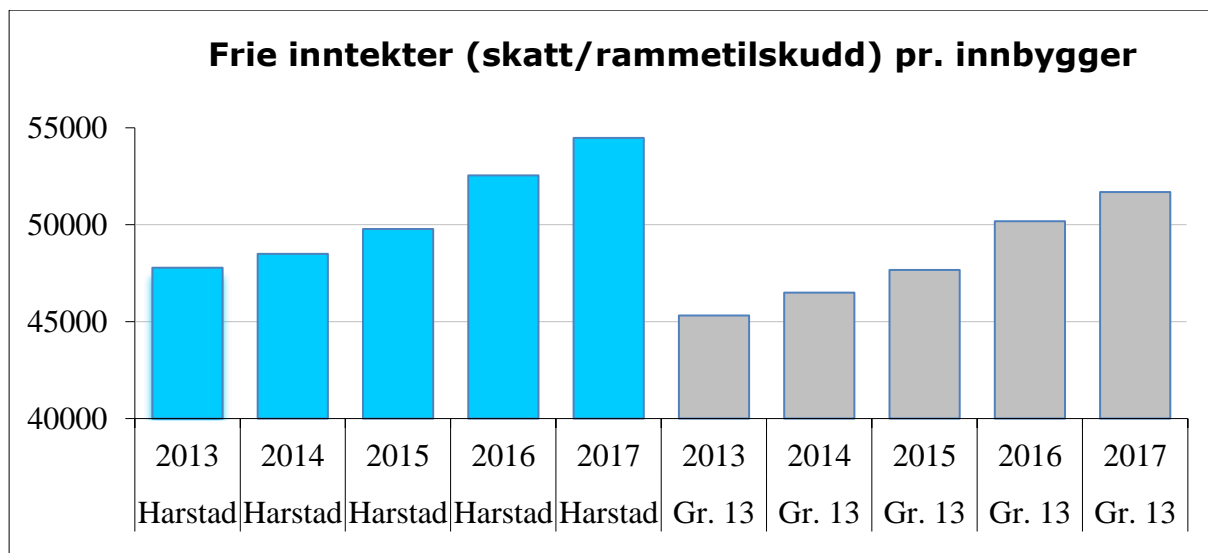
Driftsutgiftene ble på 1 993 millioner kroner. Dette er 2,4 millioner mer enn budsjettert (0,1%). Det største avviket er kjøp av varer og tjenester som inngår i tjenesteproduksjonen.

Inntektsutvikling

Skatt og rammetilskudd utgjør 61,8% av kommunens inntekter i 2017 mot 64,2% i 2016. Den største endringen fra 2016 er overføringenes andel av driftsinntektene som

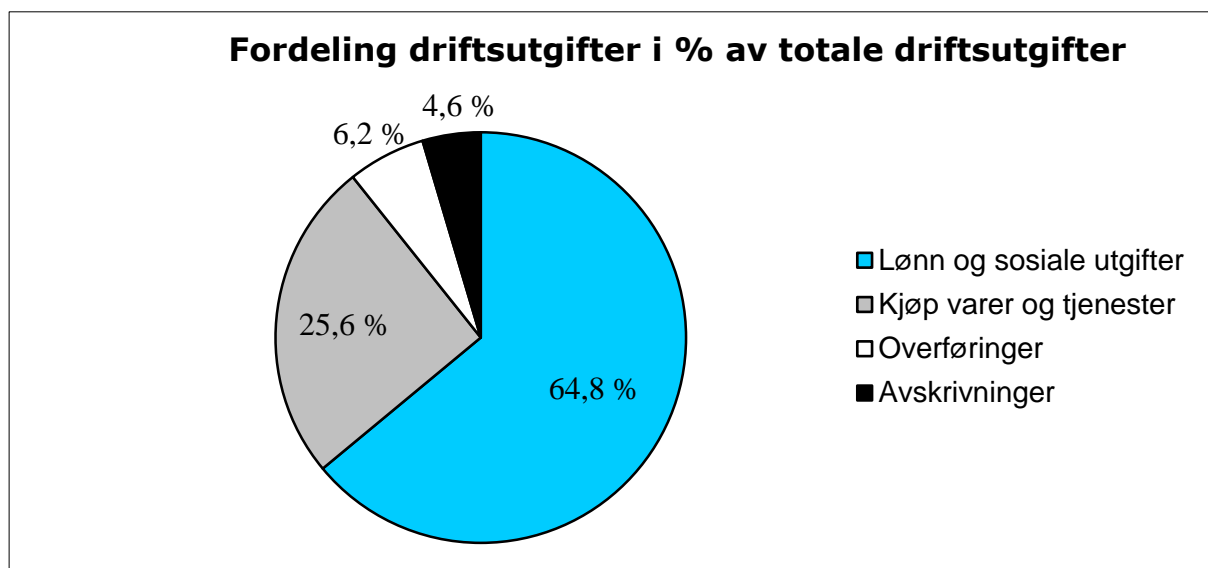
er økt fra 17% til 20,3%. Hovedårsaken er økt refusjon fra staten, økt refusjon fra andre kommuner (kommunesamarbeid) samt økt momskompensasjon.

Harstad har mer frie inntekter pr innbygger enn gruppe 13. Dette utgjør 69 mill. kroner (59 i 2016) i merinntekter for Harstad sett i forhold til gjennomsnittet i gruppe 13.

Hovedårsaken er Nord-Norge tilskuddet som utgjorde 81 mill. kroner (79,9 i 2016) for Harstad kommune.

Utgiftsutvikling

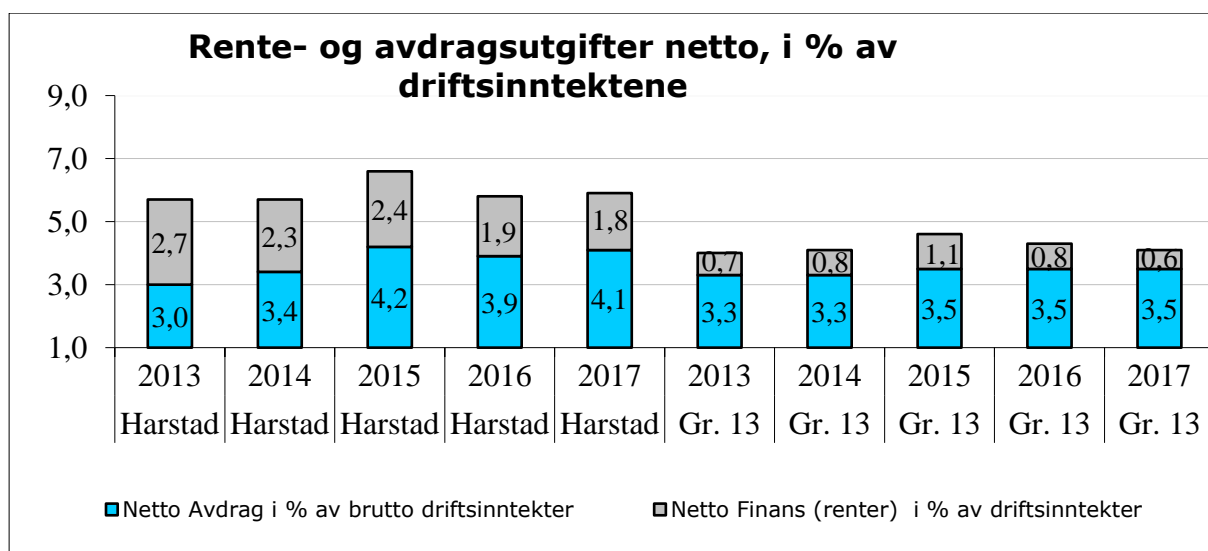

Størsteparten av kommunens utgifter er lønn og sosiale utgifter på 64,8%, som er lavere enn 65,6% i 2016. Deretter kommer Kjøp av varer og tjenester på 25,6% som er høyere enn 24,6% i 2016. Kjøp av varer og tjenester

er både til egen tjenesteproduksjon samt slik som erstatter egen tjenesteproduksjon, som f.eks tilskudd til private barnehager og kjøp av institusjonstjenester barnevernet.

(Fordelte utgifter -1,3 % er holdt utenom)

Hovedresultater på fokusområdene

Netto rente- og avdragsutgifter er brutto rente- og avdragsutgifter korrigert for renteinntekter, utbytte og eieruttak. Netto rente- og avdragsutgifter legger beslag på 5,9% av driftsinntektene.

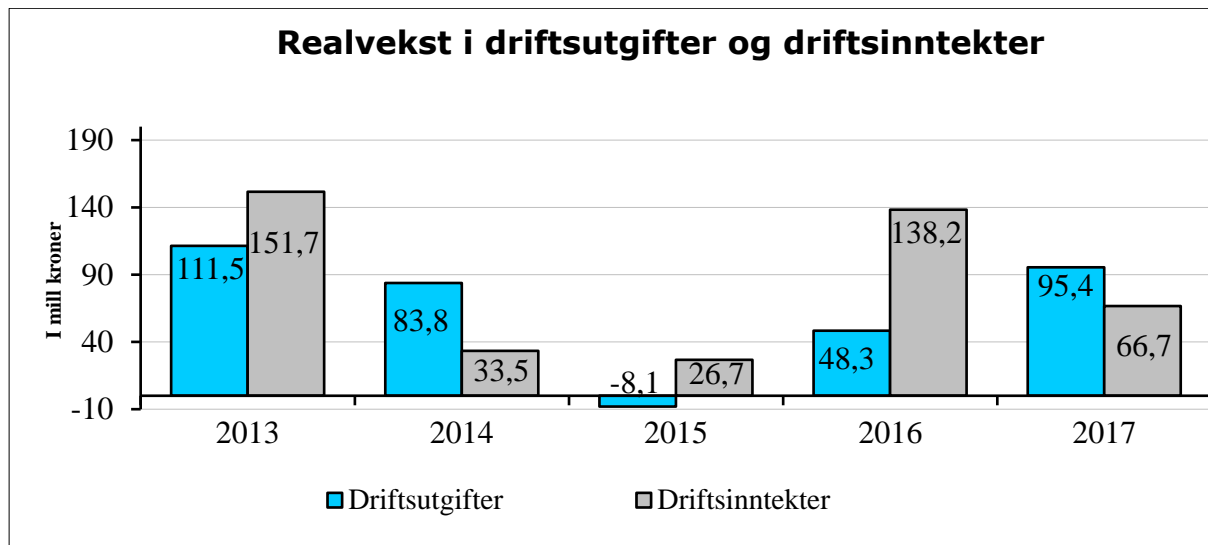
I de tre siste årene har Harstad betalt større andel i avdrag enn gruppe 13, mens vi tidligere år har hatt lavere andel. Harstad betaler kun minimumsavdrag. Det er her verdt å påpeke at kommunen har en langsiktig gjeld som er betydelig høyere enn gruppe 13 (se under kommentarer til balansen).

Når det gjelder renter har kommunen en nettoutgift på 1,7 % (ca 35,4 mill. kroner), mens gruppe 13 har en nettoutgift på 0,6%

av driftsinntektene. Dette indikerer at kommunene i gruppe 13 både har mindre renteutgifter som følge av betydelig mindre langsiktig gjeld, men kanskje også at de sannsynligvis mottar en større andel i renteinntekter, utbytte eller eieruttak enn Harstad kommune gjør. Størrelsen på utbyttet fra Hålogaland Kraft AS vil påvirke Harstad kommunes netto renteutgift i tillegg til rentenivået.

I strategi for fortsatt økonomisk balanse er det er mål om at avdragsandelen skal økes gradvis til 5% (4,2% i 2017) som følge av betaling av avdrag ut over minimumsavdrag (ikke økning av gjelda).

Kommunens økonomiske utvikling og situasjon

Sum driftsutgifter og driftsinntekter er utgangspunktet for beregningen, korrigert for avskrivninger, justert med konsumprisindeksen. Kommunen har hatt en realvekst i driftsinntekter på 66,7 millioner kroner, mens realveksten i driftsutgifter er på 95,4 millioner kroner. I motsetning til de fleste av de siste årene, er realveksten i driftsinntektene lavere enn realveksten i driftsutgiftene i 2017 og det er litt

bekymringsfullt. Det er viktig fremover å sikre at realveksten i driftsutgiftene ikke overstiger realveksten i driftsinntektene.

Skatt/rammetilskudd står for ca 68% av økningen i driftsinntekter. Lønn og sosiale utgifter står for ca 50% av økningen i driftsutgifter, mens kjøp av varer og tjenester står for ca 45% av økningen i driftsutgifter.

Pensjon og premieavvik

Kommunen har kollektiv pensjonsordning i Harstad kommunale pensjonskasse (HKP), Kommunal Landpensjonskasse (KLP) for sykepleiere og Statens Pensjonskasse (SPK) for lærere, som sikrer ytelsesbasert pensjon for de ansatte.

Kommunens pensjonspremie er direkte påvirket av de priser våre pensjonsleverandører krever. Den aktuariat beregnede pensjonskostnaden er direkte avhengig av de økonomiske forutsetninger som er bestemt av sentrale myndigheter. Forutsetningene er blant annet dødelighet, uførhet, lønnsvekst, avkastning og diskonteringsrente.

Den betalte pensjonspremie blir utgiftsført, men det skal i tillegg beregnes en korreksjonspost til utgiftsføringen (premieavvik). Premieavviket er forskjellen mellom den betalte pensjonspremie og en aktuariat beregnet pensjonskostnad. Ofte er den betalte pensjonspremie større enn den aktuariat beregnede pensjonskostnaden, noe som medfører et positivt premieavvik. Et positivt premieavvik betyr at kommunen har betalt mer i pensjonspremie enn det som er utgiftsført som pensjonskostnad i regnskapet, og differansen (premieavviket) skal utgiftsføres (amortiseres) i regnskapet over de neste 7 årene.

Pensjonsregnskapet er gjort opp i henhold til de forutsetninger som er bekjentgjort av Kommunal- og regionaldepartementet og en generell konsensus blant pensjonsleverandørene.

Netto premieavvik er premieavvik fratrukket amortisering av tidligere års premieavvik.

Total betalt premie inklusiv administrasjon og bruk av premiefond ble i 2017 149,8 mill kroner (156,5 i 2016), noe som er en reduksjon på 4,3 % fra 2016. Bruk av premiefond utgjorde 5,2 mill av dette i 2017 (11,2 mill i 2016).

Aktuarielt beregnet netto pensjonskostnad ekskl. administrasjon ble redusert fra 114,4 mill. kroner i 2016 til 112,6 mill. kroner i 2017 (- 1,6%).

I 2017 gir dette et netto positivt premieavvik på 4,1 mill. (inkl. arb.g.avg) for alle ordninger (7 mill i 2016). Akkumulert premieavvik (inkl. arb.g.avg) per 31.12.2017 utgjør 154,4 mill. Fremtidige premieavvik skal amortiseres over de 7 påfølgende år. Pga av lengre amortisering for tidligere års premieavvik så vil det akkumulerte premieavviket være utgiftsført i sin helhet over de neste 8 år (2018-2025). Amortisering av akkumulert premieavvik per 31.12.2017 vil de neste 4 år gi en årlig utgift på 26,3 mill (inkl.arb.g.avg) før dette gradvis reduseres.

Det er to vesentlige elementer i aktuarberegningene; avkastning og utviklingen i lønn og G. Lav avkastning kombinert med høy lønns- og prisutvikling vil medføre høyere pensjonspremie, og dermed høyere premieavvik. Prognosen for 2018 tilsier også et relativt høyt positivt premieavvik.

Premieavvik inkl. arbeidsgiveravgift årene 2013-2017 (ekskl. PPT).

År	Premieavvik inkl Arbeidsgiveravgift (- er negativt)	Årlig Amortisering over 7 år*	Utgiftsføres i perioden	Akkumulert årlig utgift	År
2013**	29 553 423	2 955 342	2014-2023	13 679 074	2013
2014***	- 2 951 513	421 645	2015-2021	16 634 416	2014
2015***	17 963 592	- 2 566 227	2016-2022	16 212 771	2015
2016***	25 775 449	3 682 207	2017-2023	18 778 998	2016
2017***	26 605 648	3 800 807	2018-2024	22 461 206	2017
				26 262 012	2018
Sum akkumulert premieavvik (langsiktig gjeld) per 31.12.17				154 368 594	

* premieavviket for 2013 amortiseres over 10 år

Hovedresultater på fokusområdene

Forklaring avvik regnskap/budsjett på hovedområder

(tall i 1 000)	Regnskap	Rev.	Avvik	Kommentar
Fellesutgift/-inntekt				
Skatt, rammetilskudd og refusjoner				
Momskompensasjon	-40 081	-32 129	7 952	Merinntekt
Skatteinntekt	-647 051	-681 000	-33 949	Mindreinntekt
Rammetilskudd	-705 085	-653 000	52 085	Merinntekt
Eiendomsskatt	-77 510	-75 600	1 910	Merinntekt
Andre statlige overføringer	-6 938	-6 168	770	Merinntekt
Øvrige budsjettposter	-10	-70	-60	
Finansielle poster				
Netto rentekostnader (ordinær)	48 087	58 621	10 534	Mindreutgift
Avdrag	82 144	88 000	5 856	Mindreutgift
Andre finansielle poster	-503	160	663	
Pensjon				
SUM pensjonsområdet	-12 770	11 700	24 470	"Merinntekt"
Diverse felles-fond/inntekt/utgift				
Overføring til fylkeskommunen -	11 744	11 760	16	
Avsetning til disposisjonsfond	72 112	70 846	-1 266	
Avskrivninger	92 472	102 000	9 528	
Motpost avskrivninger	-92 472	-102 000	-9 528	
Bruk av tidligere års regnskapsmessig	-81 606	-81 606	0	
Utbytte og eieruttak	-11 990	-11 900	90	
Avsatt til lønnsoppgjøret	0	7 431	7 431	Mindreutgift
Regnskapsmessig mindreforbruk	72 317	0	-72 317	Mindreutgift
Øvrige felles-utg/innt	-3 753	-1 584	2 169	
Sum fellesområdet	-1 300	-1 294 539	6 356	
Tjenesteområder				
Barnehage*	158 602	156 835	-1 767	Merutgift
Grunnskole**	286 538	274 271	-12 267	Merutgift
Helse- og omsorgstjenester***	526 015	514 663	-11 352	Merutgift
Tekniske tjenester	118 743	118 631	-112	
Administrative tjenester****	137 408	145 251	7 843	Mindreutgift
NAV og BUT	56 141	67 379	11 238	Merinntekt
Kulturenheter	17 447	17 508	61	
Interkommunalt samarbeid	0	0	0	
Sum enheter	1 300	1 294 539	-6 356	

* Barnehage inkluderer også fag barnehage i Fagstaben samt førskoleteamet og familiens hus på PPT

**Grunnskole inkluderer også barnehagedelen på Bjarkøy, Grytøy samt Sørvik til 01.08.2017. Voksenopplæringa samt ansvar fag skole i Fagstaben og skoleteamet på PPT

***Helse og omsorgstjenester inkluderer også helse- og omsorgsrelaterte ansvar i Fagstaben

****Administrative tjenester er eksklusiv fagansvar i Fagstaben

I grunnskolen skyldes merforbruket i hovedsak reduserte inntekter bl.a på VO pga nedleggelse av mottakene, samt merutg. på enhetene.

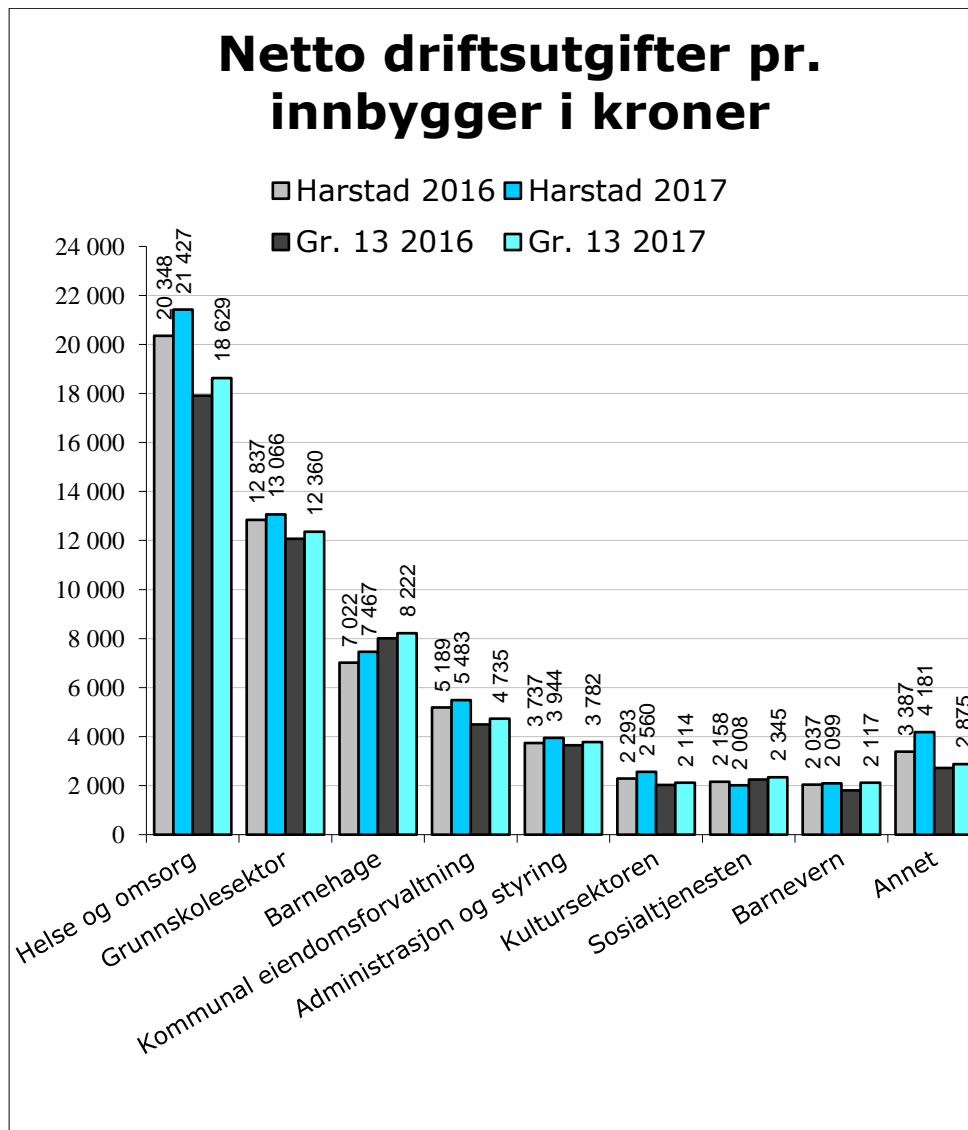
I barnehagene skyldes merforbruket driften på enhetene samt merutgifter tilskudd til private barnehager

På Helse og omsorg skyldes merforbruket i hovedsak merforbruk lønn på enhetene.

På NAV og BUT skyldes mindreforbruket i hovedsak merinntekter integreringstilskudd samt reduserte sosialhjelpsutgifter.

På Kultur og Administrative enheter er det mindreforbruk på enhetene.

Prioritering

Harstad kommune bruker store deler av kommunens netto driftsutgifter til sektorene Helse- og omsorg samt Grunnskolen. I begge sektorene bruker Harstad betydelig mer enn gruppe 13 selv om Harstad har en lavere arbeidsgiveravgift. Andre områder hvor Harstad kommune bruker mer enn gruppe 13 er, kommunal eiendomsdrift, kultursektoren samt brann- og ulykkesvern.

Hovedresultater på fokusområdene

Investeringsregnskapet

Økonomisk oversikt

Viser utgiftene ved kommunens investeringer og utlån i løpet av året, og hvordan disse er finansiert.

	Regnska p 2016	Regnska p 2017	Budsjet t 2017	Avvik regnsk/b ud	%-vis Endring 16-17 i %
<i>Inntekter</i>					
Salg av driftsmidler og fast eiendom	23,9	37,4	37,0	0,4	56,5 %
Andre salgsinntekter	-	0,4	-	0,4	
Overføringer med krav til motytelse	31,6	42,8	77,6	34,8	35,4 %
Kompensasjon for merverdiavgift	18,9	61,0	53,5	7,5	222,8 %
Statlige overføringer	12,1	2,2	-	2,2	-81,8 %
Andre overføringer	0,4	4,5	-	4,5	1025,0 %
Renteinntekter og utbytte	-	-	-	-	0,0 %
Sum inntekter	86,9	148,3	168,1	19,8	70,7 %
<i>Utgifter</i>					
Lønnsutgifter	0,1	0,8	-	0,8	700,0 %
Sosiale utgifter	-	-	-	-	0,0 %
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon	168,4	338,1	554,1	216,0	100,8 %
Kjøp av tjenester som erstatte tj.produksjon	-	-	-	-	0,0 %
Overføringer	21,1	62,0	0,9	61,1	193,8 %
Renteutgifter og omkostninger	-	0,1	-	0,1	
Fordelte utgifter	-	-	-	-	0,0 %
Sum utgifter	189,7	401,1	555,1	154,0	111,4 %
<i>Finansstransaksjoner</i>					
Avdrag på lån	11,5	7,2	4,6	2,6	-37,4 %
Utlån	11,8	18,3	15,0	3,3	55,1 %
Kjøp av aksjer og andeler	1,9	1,0	1,9	0,9	-47,4 %
Dekning av tidligere års udekket	-	-	-	-	0,0 %
Avsatt til ubundne investeringsfond	11,1	23,8	26,6	2,8	114,4 %
Avsatt til bundne investeringfond	4,3	3,3	-	3,3	-23,3 %
Avsatt til likviditetsreserve	-	-	-	-	0,0 %
Sum finansieringstransaksjoner	40,6	53,6	48,1	5,5	32,0 %
Finansieringsbehov	143,3	306,4	435,1	128,7	113,8 %
<i>Dekket slik:</i>					
Bruk av lån	129,6	297,9	425,2	127,3	129,9 %
Salg av aksjer og andeler	-	-	-	-	0,0 %

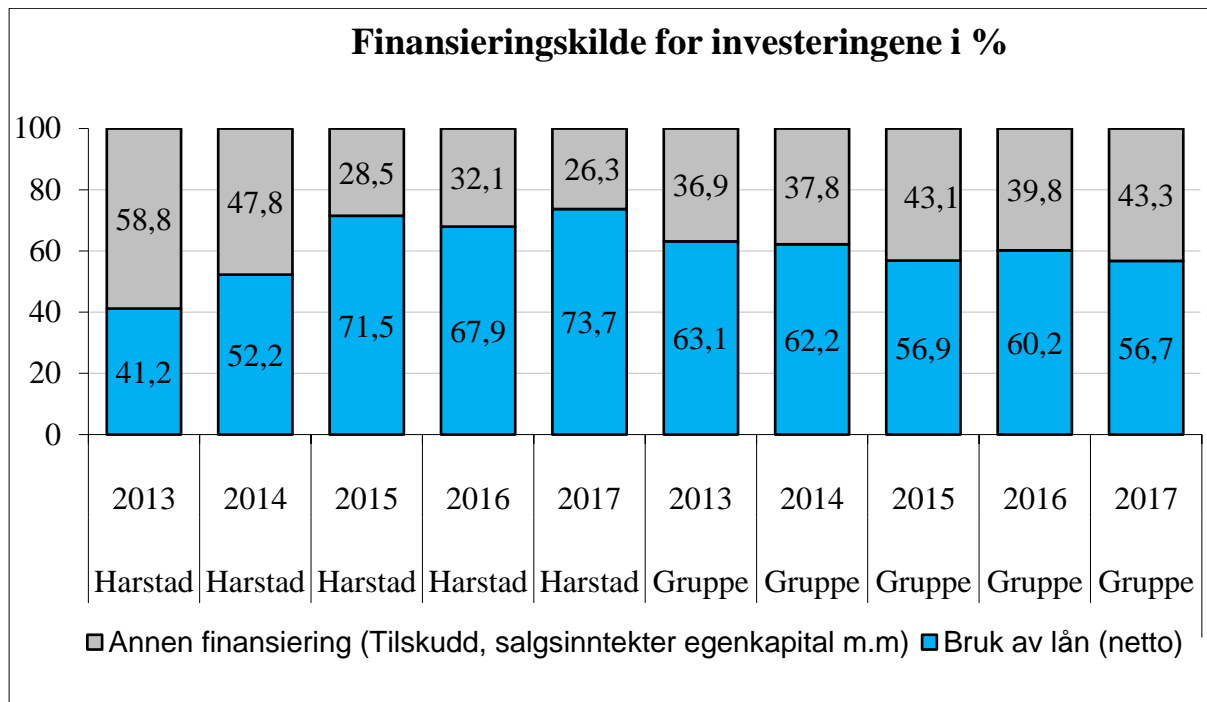
Hovedresultater på fokusområdene

	Regnska p 2016	Regnska p 2017	Budsjet t 2017	Avvik regnsk/b ud	%-vis Endring 16-17 i %
Mottatte avdrag på utlån	10,1	7,0	4,8	2,2	-30,7 %
Overføringer fra driftsbudsjettet	-	-	1,3	1,3	0,0 %
Bruk av tidligere års udisponert	-	-	-	-	0,0 %
Bruk av disposisjonsfond	-	-	-	-	0,0 %
Bruk av bundne driftsfond (fond tom 2011)	0,2	0,5	3,8	3,3	150,0 %
Bruk av ubundne investeringsfond	-	-	-	-	0,0 %
Bruk av bundne investeringsfond	3,4	1,0	-	1,0	-70,6 %
Bruk av likviditetsreserve	-	-	-	-	0,0 %
Sum finansiering	143,3	306,4	435,1	128,7	113,8 %
Udekket/udisponert	0	0	0	0	0,0 %

Kommunestyret har vedtatt et netto budsjett per tjenesteområde også når det gjelder investeringene. Vurderingen av investeringene innenfor det enkelte tjenesteområdet vurderes opp mot dette vedtatte budsjett samt at hvert enkelt investeringsprosjekt vurderes opp mot

vedtatt ramme og årsbudsjett. I hovedsak skyldes avvik mellom budsjett og regnskap at fremdriften i enkelte investeringsprosjekt ikke har vært slik som forventet og at dette er konstatert etter at justering av årsbudsjettet var mulig.

Finansiering av investeringene

Harstad kommune har over tid hatt en høyere lånefinansieringsgrad enn gjennomsnittet i kommunerupe 13. Spesielle forhold i Harstad som at innskudd i Harstad Kommunale Pensjonskasse (HKP) i 2013 er finansiert med salgsinntekt og at det i 2014 er inntektsført investeringstilskudd vedrørende Bergsodden sykehjem, gjør at

lånefinansieringsgraden disse to årene var spesielt lave. Fom 2015 er dette mer sammenlignbart med kommunegruppe 13

At Harstad kommune i mange år har hatt høyere lånefinansieringsgrad enn gruppe 13 vises i balansen med at kommunen har høyere langsiktig gjeld en gruppe 13 (se analyse av balansen).

Hovedresultater på fokusområdene

Enkeltprosjekt i investeringsregnskapet

Opplysningene i årsrapporten vedrørende investeringsprosjektene er utarbeidet i tråd med veilederen "Budsjettering av investeringer og avslutning av investeringsregnskapet" som er utgitt av Kommunal- og regionaldepartementet, gjeldende fra regnskapsår 2011.

Oversikten nedenfor viser alle investeringsprosjektene med en investeringsramme på minimum 20 mill. kroner, og viser utgiftsrammen (art 3000:3504)

Inv.n	(tall i hele 1000)	2017 Regnsk	2017 Rev budsj	Avvik i 2017	Tom 2017 Regnsk	Tom 2020 Ramme	Gjenstående ramme
140107	Helsehuset/lokalmedisinsk senter	820 472	500 000	-320 472	1 391 583	220 000 000	218 608 417
140171	Nye Harstad skole	188 034 151	169 876 000	-18 158 151	240 157 990	322 000 000	81 842 011
140185	Barnehage på Lundenes	14 626 357	21 000 000	6 373 643	15 856 940	36 250 000	20 393 060
140187	"Sama sykehjem" - etterbruk leiligheter	1 214 351	45 299 000	44 084 649	2 915 344	47 000 000	44 084 656
151042	VP St. Olavsgt. - Fortau	504 596	1 503 000	998 404	23 378 277	22 000 000	-1 378 277
151504	VP Landsåsvn-Novkollen	20 489 172	11 839 000	-8 650 172	35 370 976	24 000 000	-11 370 976
153033	Vann: Fornying St.Olavsgt.sør (VP)	33 152	5 596 000	5 562 848	25 186 432	29 600 000	4 413 568
153071	Vann: Bergselvdammen - Langsletta	2 265 935	2 000 000	-265 935	3 351 012	45 000 000	41 648 988
154063	Avløp: Fornying Skaret - Seljestadveien (tidl.Hans Egedesgt.)	8 445 151	14 537 000	6 091 849	23 748 337	27 840 000	4 091 663
154091	Avløp: Avløpsrensing sør, ledning	196 500	1 365 000	1 168 500	731 389	22 000 000	21 268 611
154092	Avløp: Avløpsrensing sør, prosess og PS	378 751	1 240 000	861 249	739 322	35 100 000	34 360 678

140107 Helsehuset/lokalmedisinsk senter:

Det jobbes med avklaringer for bygging av Helsehus i tilknytning til UNN Harstad sykehus. Tekniske og innholdsmessige avklaringer, reguleringsplan, tomtedeling, parkering og økonomi er sentrale tema. Positiv dialog med UNN. Forhandling om opsjonsavtale pågår, men avtalen kan i praksis ikke slutføres og signeres før reguleringsplanen til UNN er klar høsten 2018. Det er gjennomført en prosess vedrørende samhandling som har involvert fagmiljøene i UNN og i Harstad kommune. Husbanken er positiv med tanke på tilskudd til prosjektet. Ferdigstillelse av skisseprosjekt kan skje tidligst høsten 2018, tidligste driftsstart for nytt helsehus er vinteren 2022. Prosjektet blir brutto ca 100 mill. dyrere enn hva som fremgår av virksomhetsplanen. Parkeringsanlegg kommer i tillegg og skal være selvfinansierende.

140171 Nye Harstad skole

Bygging av ny Harstad barneskole er i gang. Skolen forventes tatt i bruk til skolestart 2018. Ferdigstillelse skolebygg 01.06.18,

overlevering 15.07.18. Ferdig møblert til 15.08.18. Skolebygget holder planlagt fremdrift.

Utvendige arbeider planlagt overlevert innen 01.10.18. Mulig forsinkelse, men skal være ferdig i løpet av oktober 2018.

Økonomi med godkjent ramme skisseprosjekt på 322 mill, godkjent ramme forprosjekt 342 mill. Prosjektet antas å bli sluttført innenfor en ramme på 322 mill. pluss 3 mill. vedtatt til utsmykking/kunst som er lavere enn beregnet i forprosjekt.

140185 Barnehage på Lundenes

Ferdigstillelse 06.04.18, overtakelse 02.05.18. Bygging i hht planlagt, litt uteareal(amfi) vil ikke kunne ferdigstilles før juni 2018. Økonomi bevilgning 36,25 mill, med en mulig mindre overskridelse på maksimalt 0,5 mill.

140187 «Sama sykehjem» - etterbruk leiligheter

Prosjektet har vært ute på anbud. Innkomne pristilbud viser at prosjektet blir betydelig dyrere enn budsjett på 64 mill. Dette skyldes

Hovedresultater på fokusområdene

en kombinasjon av for lave prisanslag i skisseprosjektfasen, og at prosjektet fikk mindre tilskudd enn budsjettert. Totalt sett må budsjetttrammen økes med 15,6 mill. for at prosjektet skal kunne gjennomføres. Reguleringsplanen for prosjektet har tatt lengre tid enn forventet og dette vil ha konsekvenser for oppstart og gjennomføring av prosjektet.

151042 – VP St. Olavsgt. - Fortau:

Det er opparbeidet fortau langs St. Olavsgate fra Harstadbotn til Skarveien, som en del av Harstadpakken. Tiltaket startet i januar 2014 og ble i hovedsak ferdigstilt høsten 2015, men noen terrengarbeider ble utført i 2016. Det er i 2017 foretatt sluttoppgjør med grunneierne. Prosjektet er gjennomført i tråd med målsetningen. Det er gjennomført oppgjør med Harstadpakken for utførte tiltak i tråd med påløpte utgifter.

151504 – VP Landsåsven-Novkollen:

Prosjektet er opparbeidelse av fortau langs Landsåsveien, som en del av Harstadpakken. Tiltaket startet i 2016 og ble ferdigstilt i 2017. Prosjektet er gjennomført i tråd med målsetningen og totalt tildelte ramme i Harstadpakken. Den tildelte del av rammen for delprosjektet er ved en feiltakelse ikke blitt innarbeidet riktig i kommunens Virksomhetsplan. Det ble i 2017 arbeidet ut fra et overslag/budsjett på 30,4 mill. kr. Prosjektet har vært svært krevende på grunn av et svært skrånende terreng og dertil hørende utfordrende grensesnitt mot både eksisterende veg og tilgrensende eiendommer. Dette har ført til at det påløp ekstra kostnader til bl.a murer, avkjørsler og kjøreveg. Det er utført oppgjør med Harstadpakken for utførte tiltak i tråd med påløpte utgifter.

153033/154042 Vann/avløp: Forsyning St.Olavsgt Sør:

Det er gjennomført utskifting av vann- og avløpsledninger i St. Olavs gate fra Harstadbotn til kryss med Skarvegen. Tiltaket ble startet i januar 2014 og ble i hovedsak ferdigstilt høsten 2015. Det ble utført noen mindre terrengarbeider i 2016. Prosjektet er gjennomført i tråd med målsetningen og innenfor vedtatt ramme.

153071 Vann: Bergselvdammen-Langsetta:

Prosjektet omfatter fornying av hovedvannledning på strekningen fra Bergselvdammen til Langsetta, samt sidearm langs Bjørnebåsen inn mot bassenget i Heggenkollen. Det er startet detaljprosjektering av tiltaket. Gjennomføring av tiltaket langs Bjørnebåsen samordnes med kollektivtiltak i Bjørnebåsen, som er en del av Harstadpakken.

Arbeidene i tilknytning til øvre del av Bjørnebåsen er utført i 2017. Den resterende delen blir utlyst på anbud i løpet av 2018 og med ferdigstilling i 2019/2020.

154063 –Avløp: Fornyning Skaret - Seljestadveien (tidl.Hans Egedesgt.):

Prosjektet omfatter fornying av kommunalt avløpsnett i deler av Trillingen, Skarveien, Hans Egedes gate og Rollnesveien. Gjennom arbeidene separeres spillvann fra overvann, og dette bidrar til å redusere tap av forurensning til indre havn. Prosjektet startet i 2016 og ble ferdigstilt i 2017. Prosjektet er gjennomført innen vedtatte ramme.

154091/154092 – Avløp: Avløpsrensing sør, ledning, prosess og PS:

Det er utarbeidet forprosjekt for et prosjekt som omfatter sanering av 4 eksisterende avløpsrenseanlegg på Stangnes Syd, Medkila, Holtet og Rugevik. På grunn av arealknapphet er det ikke mulig å oppgradere disse anleggene lokalt. Fristen for en oppgradering til primærrensing i dette området er satt til 31.12.2020.

Løsningen som er valgt er å etablere et nytt avløpsrenseanlegg i et industribygg på Stangnes Syd, som kommunen har kjøpt. Transport av avløpsvann fra de de 4 fire lokalitetene gjøres via sjøledninger ved hjelp av pumpestasjoner. Det er startet detaljprosjektering av anleggene, og utbygging planlegges med tanke på ferdigstilling i juni 2020.

Hovedresultater på fokusområdene

Balansen

Balansen viser kommunens bokførte eiendeler, gjeld og egenkapital pr 31. desember. Utviklingen i balansen over tid er interessant for å kunne bedømme kommunens likvide stilling, og det gis derfor en oversikt over utviklingen de siste fire årene.

	Regnskap 2014	Regnskap 2015	Regnskap 2016	Regnskap 2017	Endr. 16- 17 i mill kr	Endr. 16- 17 i %
EIENDELER						
Anleggsmidler	5 121,1	5 449,8	652,0	6 062,0	410,0	7,3 %
<i>Herav:</i>						
Faste eiendommer og anlegg	2 771,6	2 901,9	2 986,6	3 277,1	290,5	9,7 %
Utstyr, maskiner og transportmidler	106,8	102,0	106,7	121,2	14,5	13,6 %
Utlån	122,4	128,4	129,7	140,9	11,2	8,6 %
Konserninterne langsiktige fordringer	3,8	3,8	4,0	4,2	0,2	5,0 %
Aksjer og andeler	178,0	178,7	180,6	181,6	1,0	0,6 %
Pensjonsmidler	1 938,5	2 135,0	2 244,4	2 337,1	92,7	4,1 %
Omløpsmidler	629,1	650,1	800,1	776,5	-23,6	-2,9 %
<i>Herav:</i>						
Kortsiktige fordringer	136,0	153,6	167,5	155,3	-12,2	-7,3 %
Konserninterne kortsiktige fordringer	-	-	-	-	-	0,0 %
Premieavvik	141,8	143,7	150,4	154,4	4,0	2,7 %
Aksjer og andeler	-	-	-	-	-	0,0 %
Sertifikater	-	-	-	-	-	0,0 %
Obligasjoner	-	-	-	-	-	0,0 %
Kasse, postgiro, bankinnskudd	351,4	352,9	482,2	466,8	-15,4	-3,2 %
SUM EIENDELER	5 750,2	6 100,0	452,1	6 838,4	386,3	6,0 %
EGENKAPITAL OG GJELD						
Egenkapital	335,6	763,3	937,9	1 204,3	266,4	28,4 %
<i>Herav:</i>						
Disposisjonsfond	12,0	16,4	58,1	130,3	72,2	124,3 %
Bundne driftsfond	20,0	26,9	46,2	66,6	20,4	44,2 %
Ubundne investeringsfond	77,7	103,0	114,1	137,9	23,8	20,9 %
Bundne investeringsfond	3,8	5,2	6,1	8,4	2,3	37,7 %
Endr. i regnskapsprins. som påvirker AK Drift	-2,3	-2,3	2,3	2,3	-	0,0 %
Endr. i regnskapsprins. som påvirker AK Inv.	-	-	-	-	-	0,0 %
Regnskapsmessig mindreforbruk	9,3	27,8	81,6	72,3	-9,3	-11,4 %
Regnskapsmessig merforbruk	-	-	-	-	-	0,0 %
Udisponert i inv.regnskap	-	-	-	-	-	0,0 %
Udekket i inv.regnskap	-	-	-	-	-	0,0 %
Likviditetsreserve	-	-	-	-	-	0,0 %
Kapitalkonto	215,1	586,2	634,0	791,1	157,1	24,8 %
Langsiktig gjeld	5 128,1	5 059,5	239,4	5 309,4	70,0	1,3 %
<i>Herav:</i>						
Pensjonsforpliktelser	2 690,7	2 605,8	2 718,8	2 764,4	45,6	1,7 %
Ihendehaverobligasjonslån	-	-	-	200,0	200,0	
Sertifikatlån	-	-	-	-	472,5	

Hovedresultater på fokusområdene

	Regnskap 2014	Regnskap 2015	Regnskap 2016	Regnskap 2017	Endr. 16- 17 i mill kr	Endr. 16- 17 i %
Andre lån	86,8	81,6	84,6	91,8	7,2	8,5 %
Konsernintern langsiktig gjeld	2 350,6	2 372,1	2 436,0	1 780,7	-655,3	-26,9 %
Kortsiktig gjeld	286,5	277,1	274,8	324,8	50,0	18,2 %
<i>Herav:</i>						
Kassekredittlån	-	-	-	-	-	0,0 %
Annen kortsiktig gjeld	286,5	277,1	274,8	324,5	49,7	18,1 %
Konsernintern kortsiktig gjeld	-	-	-	-	-	0,0 %
Premieavvik	-	-	-	0,3	0,3	
SUM EGENKAPITAL OG GJELD	5 750,2	6 100,0	6 452,1	6 838,4	386,3	6,0 %
MEMORIAKONTI						
Memoriakonto	233,1	201,9	224,6	45,5	-179,1	-79,7 %
<i>Herav:</i>						
Ubrukte lånemidler	-	-	-	-	-	0,0 %
Ubrukte konserninterne lånemidler	222,1	195,9	221,4	38,5	-182,9	-82,6 %
Andre memoriakonti	-	-	-	-	-	0,0 %
	11,0	6,0	3,3	7,0	3,7	112,1 %
Motkonto til memoriakontiene	-	-	-	-	-	
	-233,1	-201,9	224,6	45,5	179,1	-79,7 %

Eiendeler

Verdien på anleggsmidlene har økt med 410 millioner kroner. Av dette skriver 305 millioner kroner seg fra økning i verdi på fast eiendom og utstyr, maskiner og transportmidler. Dette er vesentlig mer enn avskrivningene som utgjør 92,5 mill kroner. Økningen i pensjonsmidler er på 93 mill. Pensjonsmidlene som er aktuarberegnet, består av pensjonsmidler pr 1.1.2017 korrigert for årets pensjonspremie, forventet avkastning, pensjonsutbetalingene samt estimatavvik.

Omløpsmidlene er redusert med 23,6 mill. kroner hvor den største posten er reduksjon i bankinnskudd.

Sum endring anleggsmidler og omløpsmidler gir en total økning av eiendeler med 386 millioner kroner.

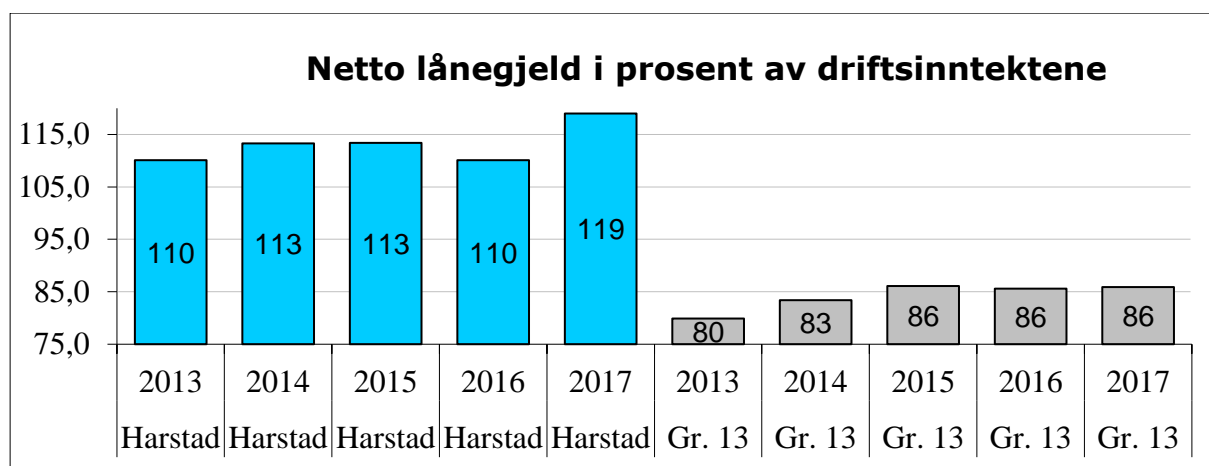
Egenkapital og gjeld

Egenkapitalen er økt med 266 mill. kroner. Dette består bl.a av økning av kapitalkontoen med 157 millioner. Endringen i kapitalkontoen gjenspeiler bl.a. endringer i anleggsmidler, gjeld, pensjonsmidler og pensjonsforpliktelse. Det resterende består økte fondsavsetninger og regnskapsmessig mindreforbruk.

Den langsiktige gjelden er økt med 70 millioner kroner. Dette består av økning av pensjonsforpliktelser med 45,6 mill kroner og økning i kommunens låneportefølje med 24,4 mill kroner.

Sum endring egenkapital og gjeld gir en økning på 386 millioner kroner.

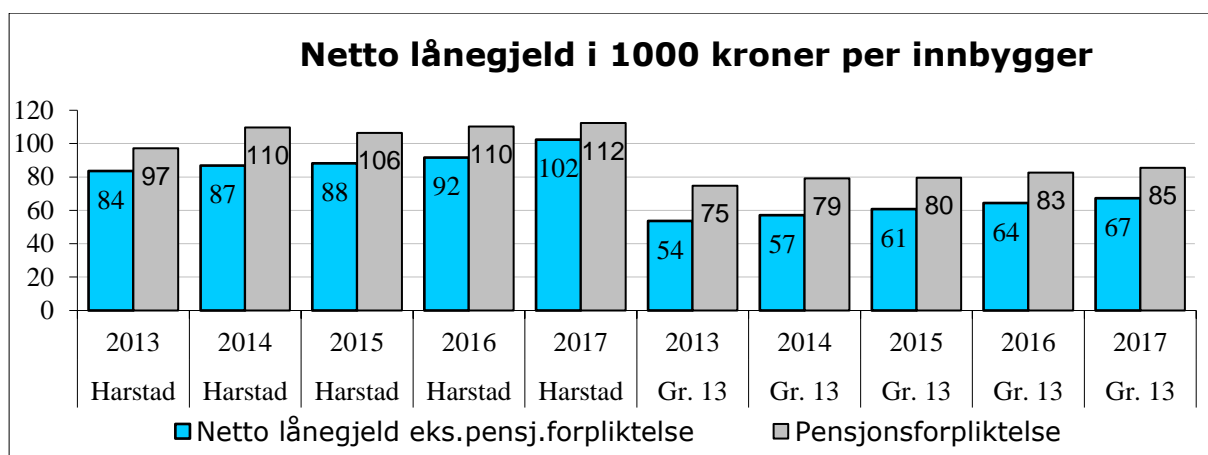
Hovedresultater på fokusområdene

Kommunens netto lånegjeld i prosent av driftsinntektene (gjeldsgrad) er betydelig høyere enn gjennomsnittet i Gruppe 13. Se for øvrig under kommentarer netto lånegjeld pr. innbygger.

I strategi for fortsatt økonomisk balanse er

det et mål om at gjeldsgraden skal være maksimum 121% i 2017, stigende til 2019 og deretter gradvis reduseres til maksimalt 100%. Økningen i planperioden skyldes at det er vedtatt investeringer som vil medføre økning av netto lånegjeld i prosent av driftsinntektene.

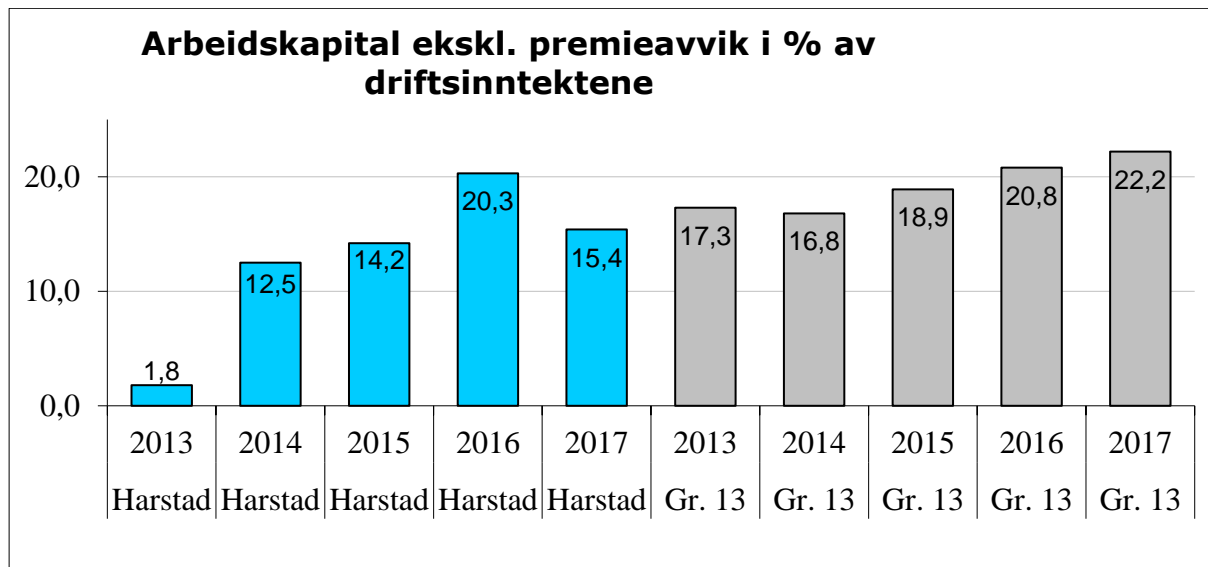
Kommunens netto lånegjeld pr. innbygger eksklusiv pensjonsforpliktelse er kr 35 106 (27 173 i 2016) høyere enn gjennomsnittet for gruppe 13. Det betyr at Harstad kommune har ca. 871 millioner kroner mer i lånegjeld enn vi ville hatt hvis vi lå på gjennomsnittet i gruppe 13 (675 mill i 2016). Dette betyr at den økonomiske handlefriheten til kommunen er redusert som følge av at en større andel av rammen i Harstad kommune vil gå med til å dekke renter og avdrag enn kommunene i gruppe 13 (se for øvrig kommentar under driftsregnskapet vedrørende rente og avdrag). Ved 40 års avdragstid utgjør dette ca 21,8 mill. kroner i merutgifter til avdrag i året (i tillegg til renteutgiftene). Harstad kommunes lånegjeld pr. 31.12.2017 er på ca 2,55 milliarder kroner (ekskl. pensjonsforpliktelse), noe som er en økning på 24 millioner fra 2016. En prosent økning i det generelle rentenivået vil medføre ca 16,4 mill kroner i økte renteutgifter et år frem i tid. Den renteeksponerte gjelden utgjør 65,6% (59,4% i 2016) av total langsiktig gjeld, noe som medfører at den renteeksponerte andelen av gjelden vil måtte bære ca 10,8

mill av dette. I strategi for fortsatt økonomisk balanse er det et mål at den renteeksponerte gjelden skal gradvis reduseres ned mot 50%.

Pensjonsforpliktelsen er nåverdien av kommunens forventede utbetalinger av pensjoner og det er tatt hensyn til lønnsutvikling, pensjonsreguleringer, uførhet, dødelighet og det faktum at noen ansatte vil fratre sine stillinger. I nåverdiregningen er den bestemte diskonteringsatts svært avgjørende for pensjonsforpliktelsens størrelse. Pensjonsforpliktelsen pr. innbygger er kr 26 828 (27 805 i 2016) høyere enn gjennomsnittet for gruppe 13, noe som betyr at kommunen har ca. 666 millioner kroner mer i pensjonsforpliktelse enn vi ville hatt hvis vi lå på gjennomsnittet i gruppe 13 (691 mill i 2016). Hovedårsaken til dette er at Harstad kommune har flere ansatte per innbygger, særlig innen pleie og omsorg samt skoler sammenlignet med gjennomsnittet i gruppe 13.

Pensjonsforpliktelsen er pr 31.12.2017 bokført til 2 764 millioner kroner, noe som tilsvarer en økning på 45,6 millioner kroner fra 2016.

Arbeidskapital og likviditet

Arbeidskapitalen defineres som differansen mellom omløpsmidler og kortsiktig gjeld, og er et uttrykk for kommunens likviditet. Med likviditet menes evne til å betale forpliktelsene etter hvert som de forfaller. Arbeidskapitalen for Harstad kommune sett i forhold til driftsinntektene har i hele perioden vært lavere enn gruppe 13, med unntak av 2016 hvor den nesten var på samme nivå. Ubrukte lånemidler (opptatt lån som ikke er brukt) utgjør 1,8% (10,9 % i 2016) av driftsinntektene. Den høye andelen ubrukte lånemidler i 2016 er hovedårsaken til at arbeidskapitalen da var relativt høy. Reduksjonen i ubrukte lånemidler fra 2016 til 2017 er et resultat bl.a av at låneopptak er foretatt sent på året i 2017 hvor oversikten over behovet for låneopptak er bedre enn tidligere år da lån ble tatt opp tidlig på året. Store investeringer og fondsmidler er faktorer som gjør at likviditeten er tilfredsstillende. Uten disse ville kommunen hatt en vanskelig likvid situasjon bl.a på grunn av akkumulert pensjonspremie som er betalt men ennå ikke regnskapsført.

Likviditetsgraden er et annet nøkkeltall som gir uttrykk for forholdet mellom de mest

likvide midlene (kasse, bank) og den kortsiktige gjelden, og viser i hvor stor grad kommunen er i stand til å innfri den kortsiktige gjelden. Dersom de mest likvide midlene er lik kortsiktig gjeld er likviditetsgraden 1. Likviditetsgraden bør være større enn 1 for å sikre seg en forsvarlig drift. Likviditetsgraden er for 2017 på 1,44 og det kan tilsynelatende derfor se ut som om den likvide situasjonen de siste årene er bedret.

	2015	2016	2017
Kasse, bank og post	352,90	482,20	466,80
Kortsiktig gjeld	277,10	274,80	324,80
Likviditetsgrad	1,27	1,75	1,44

Bankinnskuddene består bl.a. av ubrukte lånemidler til investeringene. Hvis vi korrigerer for disse så ville likviditetsgraden i 2017 vært **1,32** (mot 0,95 i 2016). Det er et mål i strategi for fortsatt økonomisk balanse at likviditetsgraden eksklusiv ubrukte lånemidler skal være minimum 1.

Hovedresultater på fokusområdene

Finans- og gjeldsforvaltning

I Harstad kommunes finansreglement er det lagt retningslinjer for finansforvaltningen, bla forvaltningen av kommunens likvide midler, forvaltning av kommunens låneportefølje,

valutasikring og derivater. Det er videre sagt noe om fullmakter, rapportering og kontroll samt håndtering av finansiell risiko.

Forvaltning av ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål

(i mill kroner)	31/12-2017 (ev. gj.sn. 2017)	31/12-2016 (ev. gj.sn. 2016)	Endring
Aktiva (brukskonto) plassert i hovedbank (mill kroner)	467	482	-15
Aktiva plassert i hovedbank (% av sum midler til driftsformål)	100%	100%	0
Aktiva plassert i annen bank (mill kroner)	0	0	0
Aktiva plassert i obligasjoner o.l (mill kroner)	0	0	0
Egne rentebetingelser	1,27%	1,71%	-0,44%
Benchmark ST1X (gj.sn)	0,44%	0,56%	-0,12%

I hht finansreglementet skal plassering av ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål vektet mot en referanseindeks; ST1X. Som tabellen viser så har kommunen hatt bedre avkastning enn referanseindeksen, men forskjellen er synkende. I 2017 var kommunens overskuddslikviditet plassert på konto i kommunens hovedbank. Dette er i samsvar med de prosedyrer som er fulgt de siste årene. De nye markedsbetingelsene som gjør at rentevilkårene ikke er like

gunstige som tidligere gjør at låneopptak er utsatt til slutten av året til det er behov for likvide midler til investeringene. Rådmannen vil vurdere om noe av overskuddslikviditeten bør plasseres på en annen måte for å sikre tilfredsstillende avkastning innenfor den risiko som er definert i finansreglementet. Rådmannen har ikke konstatert avvik mellom faktisk forvaltning og rammene i finansreglementet.

Forvaltning av kommunens gjeldsportefølje og øvrige finansieringsavtaler

(i mill kroner)	31/12-2017 (ev. gj.sn. 2017)	31/12-2016 (ev. gj.sn. 2016)	Endring
Opptak av nye lån (inkl. avtaler om finansiell leasing) i året	100	140	-40
Konvertering eldre lån i året	6 725	100	6 625
FRA'er og SWAP kontrakter (derivater)	399	399	0
Netto utgift derivater	15,2	17,1	-1,9
Fastrente ekskl. Derivater	447	447	237,5
Fastrentedel inkl. derivater (%)	35,57	34,57	1,0
Kapitalbinding (år)	13,49	11,17 (30/6-17)	2,32
Rentebindingstid (år)	1,61	1,52 (30/6-17)	0,09
Vektet gjennomsnittrente (%)	2,06	2,25 (30/6-17)	-0,19
Benchmark ST4X (gj.sn) (%)	0,87	0,71	0,16
Benchmark Kalkylerente VAR (gj.sn) 5-årig SWAP + 0,5% (%)	1,98	1,68	0,30
Benchmark ST4X (gj.sn) + 1,5% (rente av lån til HLK) (%)	2,37	2,21	0,16
Sammensetning og verdi av låneporteføljen samlet og fordelt på de ulike typer passiva			
Kassekreditt	0	0	0
Annen kortsiktig gjeld	324	275	49
Leasing	49	84	-35
Lån til videreformidling	85	74	11
Pensjonsforpliktelser (brutto)	2 764	2 719	45
Pensjonsmidler (brutto)	-2 337	-2 244	93
Ihendehaverobligasjonslån	200	0	200
Sertifikatlån	472	0	472
Andre ordinære lån til investeringer	1 787	2 446	-659

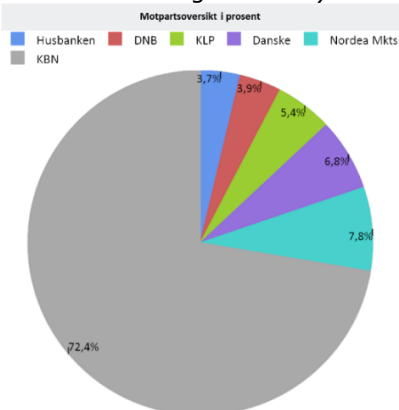
Hovedresultater på fokusområdene

I hht finansreglementet skal låneporteføljen vektet mot en referanseindeks: ST4X. Det er ikke realistisk å forvente samme gjennomsnittlige rentesats som benchmarken. Denne ligger lavere enn 3 mnd NIBOR (som for 2017 gjennomsnittlig var 0,89%). Lånene med flytende rente hos kommunalbanken har betingelsene NIBOR pluss en margin som for tiden er 0,6%. Hvis alle lån var med flytende rente ville sårbarheten ved rentendringer være for stor og ikke i tråd med det vedtatte finansreglementet.

Harstad kommune har i løpet av 2017 refinansiert noen av lånene i kommunalbanken i sertifikat- og obligasjonsmarkedet. Dette har resultert i at kommunens gjennomsnittlige rente er redusert selv om referanseindeksen er økt.

Harstad kommune har meget høy langsiktig gjeld. Selv med historisk lave renter og med betaling av bare minimumsavdrag så brukte Harstad kommune hele 5,6% av driftsinntektene til netto rente- og avdragsutgifter. Tilsvarende tall for gruppe 13 er 4,1%. Harstad kommune har netto lånegjeld som er 119% av brutto driftsinntekter (gjeldsgrad). I strategi for fortsatt økonomisk balanse er målet at gjeldsgraden skal være maksimum 121% i 2017, stigende til 2019 og deretter reduseres til maksimalt 100%. Harstad kommunes gjeldsgrad er vesentlig høyere enn gjennomsnittet i gruppe 13 som har 86%. Større gjeldsforpliktelse en kommune har, mer sårbar er kommunen ved en renteøkning. Dette er et viktig moment når det skal vurderes hvor stor del av den langsiktige gjelden som skal være bundet ved fast rente. Andre momenter som er viktige er hvor stor andel av renten som er sensitiv for rentendringer som hvor mye midler som er avsatt på disposisjonsfond.

De totale renteutgifter (inkl påløpte ikke betalte renter og SWAP'er) i 2017 gir en

gjennomsnittsrente på 2,06% (ikke konserntall).

Rentebytteavtalene hadde en netto utgift på 15,2 mill i 2017 mot 17,1 mill i 2016 (ikke konserntall). Dette er en kostnad ved å ha en viss andel av lånene knyttet til fast rente (ihht finansreglementet). I et økende rentemarked vil en ofte få en gevinst ved fast rente, mens et fallende rentemarked ofte vil gi en kostnad ved fast rente.

Rentebytteavtalene sikrer sammen med fastrentevitalene en viss stabilitet i forhold til rentesvingninger. I hht finansreglementet skal gjeldsporteføljen ha en fastrentandel (lån med rentebinding 1 år frem i tid og over) på minimum 30% og maksimum 70%. Den faste andelen er i slutten av 2017 på 35,57%

I hht finansreglementet skal gjennomsnittlig gjenværende rentebinding (durasjon – vektet rentebindingstid) på samlet rentebærende gjeld til enhver tid være mellom 1 og 5 år. De fleste lånene er tatt opp med flytende rente knyttet til NIBOR. Andelen rentebinding sikres enten ved rentebytteavtaler eller avtale om perioder med fastrentebinding på NIBOR-lånene.

Total låneportefølje pr 31.12.2017 (eks Husbankens startlån) var 2,46 milliarder kroner mot vel 2,45 milliarder kroner i 2016. Rentebindingstiden er ca 1,61 år.

Finansreglementet sier at det under ellers like forhold vil være formålstjenlig at kommunen fordeler låneopptakene på flere lånegivere. Harstad kommune har lånene fordelt på seks forskjellige lånegivere (tre i 2016). Kommunalbanken er den største lånegiveren med 72,4% av porteføljen (94% i 2016). Årsaken til at andelen i kommunalbanken er redusert, er at Harstad kommune har refinansiert noe av låneporteføljen i sertifikat- og obligasjonsmarkedet for å redusere renteutgiftene.

4. Organisasjon/personell

Arbeidsområdet organisasjon/personell omfatter strategisk personalledelse, personalforvaltning og administrasjon knyttet til rekruttering, utvikling og forvaltning av virksomhetens menneskelige ressurser (HRM).

Dette omfatter også utvikling og kapasitet til å støtte og lede slike prosesser.

Prioriterte oppgaver i 2017 har vært:

- ny medarbeiderundersøkelse (10-faktor) som nytt verktøy for arbeidsmiljøkartlegging og grunnlag for videre utvikling
- utvikle enheter/avdelinger med metoden kontinuerlig forbedring og innføre tavlemøter som driftsform
- kurs for ledere med tema som tydelighet, klart språk og kommunikasjon
- kompetanse og støtte til ledere ved endring i organisering av tjenestene
- ta i bruk E-læring med oppstart i Helse og omsorg

I tillegg kommer driftsoppgaver som:

- HMS- arbeid og vernetjeneste
- Forbedring og utvikling av retningslinjer/prosedyrer
- Gode kurstilbud innen HRM
- Generell lederstøtte og rådgivning
- Driftsstøtte og bistand i daglig drift til hele kommunen innen HR

Resultatmål: God ledelse

Ledersamlinger for alle enhetsledere og avdelingsledere er gjennomført iht plan. Det er 2 hovedtiltak:

1. 10-Faktor

10-Faktor er KS' nyeste medarbeiderundersøkelse som er spesielt tilpasset norske kommuner. Den er basert på vår felles arbeidsgiverstrategi, *Skodd for framtida* og *Guide til god ledelse*.

2. IA 20 NED (ned med sykefraværet)

Sykefraværprosjekt spesielt rettet mot helse/omsorg og barnehager. Utviklet i samarbeid med KS, forbundene og Inkluderende arbeidsliv (IA).

Hensikt med innføring av 10 faktor har vært å gi organisasjon et verktøy som viser hva ansatte mener. Etter undersøkelsen, arbeider

vi med de arbeidsmiljøfaktorene som vi ønsker å beholde og forsterke, og de som vi skal bli bedre på.

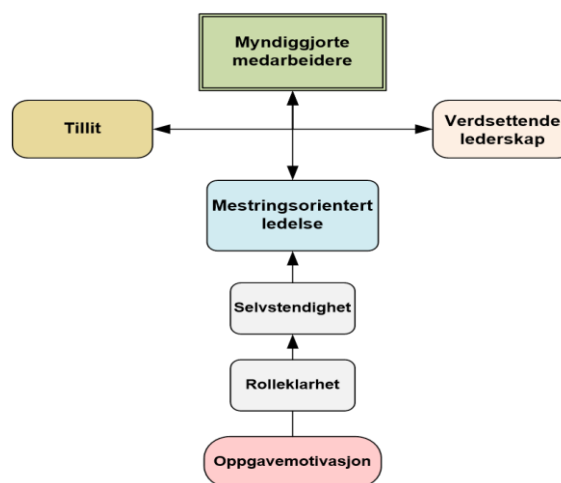
Utvikling av organisasjonen

I løpet av 2017 har flere av de tiltak som Harstad kommune's strategi bygger på, kommet på plass. De gir hverandre gjensidig støtte og målbar effekt.

Dette er:

- Arbeid med verdier og arbeidsmiljøfaktorer
- Involvering ved utvikling av organisasjon og tjenestene
- Kultur for kontinuerlig forbedring
- Endret og tilpasset organisering av viktige tjenesteområder

Figur: Myndiggjorte medarbeidere

I 2017 har de endringer som har vært planlagt blitt gjennomført. Dette gjelder ny organisering av helse og omsorg, som også har utfordret oss på kultur og holdninger. Tjenesteområdet har sammen med ansatte og tillitsvalgte, laget nye turnuser som er «til å leve av» (store stillinger) og sørget for økt kompetanse på helg, høytid og natt iht tjenestens behov. Dette er av de største endringsprosesser i Harstad kommune på flere tiår.

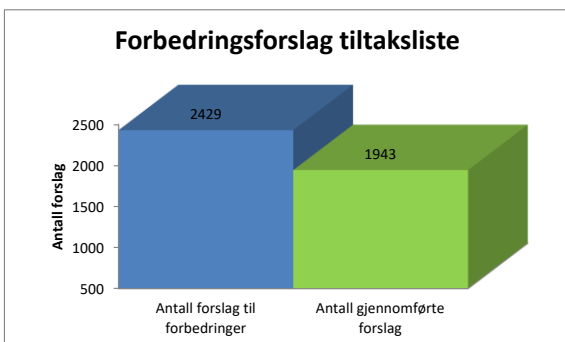
Tjenesteområde barnehager har gjennomført endring av organisasjon med virkning fra nytt barnehageår 2017. Formålet med endringen har vært tydelig og forankringen finnes i tjenestens behov og KS sin strategi *Guide til god ledelse* og *Skodd for fremtiden*.

Kontinuerlig forbedring (KF)

Prioriterte oppgaver har vært:

- målrettet arbeid mot selvstendige avdelinger. 22 avdelinger har regelmessige tavlemøter og jobber aktivt med kontinuierlig forbedring
- innføring av forbedringstavler i flere skoler. 4 skoler er startet opp med til sammen 9 forbedringstavler. Totalt i hele kommunen er det 27 nye tavler i 2017.
- bistand i endringsprosesser med ulike kartleggingsverktøy. 11 VSA (verdistrømsanalyser) er gjennomført i ulike tjenestoområder

Det er en økende etterspørsel etter veiledning og innføring av kontinuierlig forbedring i organisasjonen. Resultat fra tiltakslistene som er samlet inn, viser at ansatte bidrar med forslag til forbedringer i stor grad. Resultatet vises i statistikken under. Totalt sett ligger aktiviteten over krav iht målekart.

Figur 1: Forbedringsforslag som er synliggjort gjennom tiltaksliste.

Resultat arbeidsmiljø

Engasjement, ansvar og trivsel har vært viktige faktorer for å styrke arbeidsglede og nærvær. Å kunne arbeide med logisk oppbygde oppgaver uten plunder og heft og ansvarliggjorte ansatte i et trygt fellesskap har vært avgjørende faktorer.

Fokus på systematisk gjentakende aktiviteter som vernerunder, løpende risikovurderinger med oppfølgende handlingsplan, best mulig ergonomisk kunnskap og tilrettelegging, god konflikthåndtering er faktorer for at internkontroll HMS blir et «levende dokument».

Arbeidsmiljøutvalget, AMU, har i 2017 hatt 4 møter, hvor bla. følgende har vært på sakslista:

- utvikling i sykefravær
- gjennomgang av HMS-avvik
- konstituering AMU okt.17 – okt 19.
- status bedriftshelsetjeneste
- IA-ledelse 2.0/ NED-prosjekt
- Virksomhetsplan 2017-2020
- 10-faktor medarbeiderundersøkelse
- Arbeidsmiljøfestivalen 2017
- Vågsfjordens perlepris
- kontinuierlig forbedring/bruk av tavler
- AKAN-policy
- strukturendringer i barnehager, helse/omsorg og BUT
- kartlegging og tiltak -vold og trusler
- pålegg fra Arbeidstilsynet
- bruk av Stamina Helse

Vernetjenesten: Består av HMS-rådgiver, hovedverneombud og rundt 70 verneombud som er fordelt på de ulike enhetene og verneområder. Hver enhet skal ha HMS-grupper, hvor verneombud er representert.

Følgende HMS-kurs er gjennomført:

- Grunnkurs HMS 4 dager
- Risikokartlegging skole
- Risikokartlegging teknisk
- Verneombudets dag

Bedriftshelsetjeneste: Stamina Helse, er vår leverandør av BHT. De har vært en aktiv samarbeidspartner i arbeidsmiljøspørsmål. Områder med mest samarbeid har vært ergonomi, psykososialt og organisatorisk arbeidsmiljø, samt systematisk HMS-arbeid.

Arbeidsmiljøfestivalen: ble i år gjennomført for 6.gang. Takket være flotte bidragsytere, ble årets festival en suksess. Godt over 1000 ansatte/borgere deltok på nærmere 50 arrangement.

Avviksbehandling og forbedringsarbeid

Systematisk arbeid med gjennomgang av avviksmeldinger har vært utført gjennom regelmessige møter med kvalitetsrådgiver, HMS-rådgiver og hovedverneombud. Dette arbeidet har vært viktig for å kunne iverksette nødvendige forbedringstiltak så tidlig som mulig, noe som igjen medfører et bedre arbeidsmiljø, bedre tjenestelevering samt at ansatte skal få oppleve nytteverdi med rapportering av avvik.

IA-avtale: Samarbeidsavtale med NAV om et inkluderende arbeidsliv gjelder til 31.12.2018. Avtalen stiller krav til konkrete mål for IA-arbeidet innen følgende områder:

- Sykefravær

Hovedresultater på fokusområdene

- Personer med nedsatt funksjonsevne
- Avgangsalder

Det har vært prioritert aktiviteter med fokus på IA-avtalens mål om lavere sykefravær. Som et ledd i dette takket Harstad kommune ja til å arrangere NED-konferanser og workshops. I samarbeid med Nav/KS; IA-ledelse 2.0, fikk enheter innen barnehage og helse/omsorg hjelp til arbeidet med å få ned sykefraværet. Sykefraværet i de to sektorene var 11,4% i 2016. Resultatene for 2017 var 9,7% for barnehagene og 9,8% for helse- og omsorg.

Tall fra KS pr. 3. kvartal 2017, viser at vi ble 4. beste kommune av totalt 25 som deltok i NED-prosjektet.

Arbeidslivssenterets IA-kontakter har vært meget gode ressurser for kommunen, og disse er blitt benyttet i utstrakt grad som rådgivere og pådrivere til enheter med behov for bistand.

Vågsfjordens perlepris: ble i år delt ut for 8. gang. Vaktmester Rune Brenna, Bygg og eiendomstjenesten, skilte seg ut blant 24 nominerte, og ble tildelt prisen for «verdens beste kollega» i Harstad kommune.

MOTTAKER: Her har Rune Brenna mottatt Vågsfjordens perle-pris av rådmann Hugo Thode Hansen. FOTO: BRIND ARVOLA

Sykefravær 2017 resultat-/avviks-kommentarer: Indikatorkrav i vedtatt VHP 2017: Målet for 2017 var sykefraværet ikke skulle overstige 8,9% totalt. Vi klarte dette

målet, og endte opp med et totalt sykefravær på 8,5%.

Sykefravær %			
	Resultat 2016	Resultat 2017	Sektorvise IA-mål i VHP 2017
Barnehager	11,4	9,7	10,4
Skoler	8,6	8,5	7,6
Helse og omsorg	11,4	9,8	10,9
Andre enheter	6,0	6,5	4,8
Hele Harstad kommune	9,6	8,5	8,9

Sykefraværet innen arbeidsgiverperioden er det siste året redusert fra 2,4% til 2,1%. Tilsvarende er sykefraværet over 16 dager redusert fra 6,5% til 6,1%.

Barnehager: Samtlige enheter har hatt nedgang i sykefraværet det siste året, hvor fraværet over 16 dager er redusert fra 7,6% til 6,7%.

Skoler: Nærmest uforandret fra forrige år. Ingen endring i fraværet over 16 dager.

Helse og omsorg: Alle enheter innen helse og omsorg har i løpet av 2017, redusert sykefraværet.

Harstad kommunestyre har i vedtatt VHP 2018-21 vedtatt nye strengere mål for sykefraværet slik:

Hele kommunen: 7,8 %

Barnehager: 9,3 %

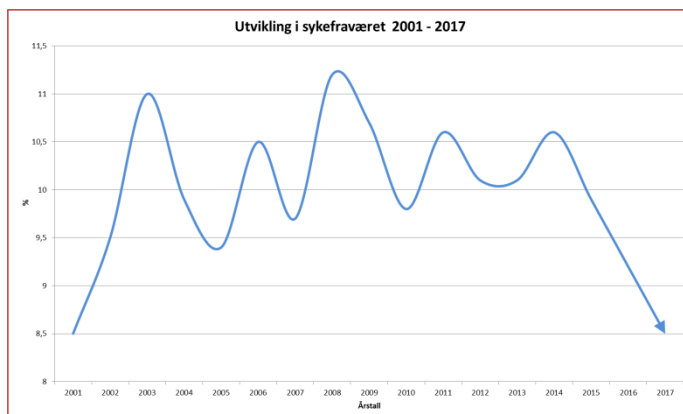
Skoler: 6,8 %

Helse og omsorg: 9,8 %

Andre: 4,3 %

2018 mål for sykefravær er redusert med 10 % fra mål 2017.

Hovedresultater på fokusområdene

Utvikling i sykefraværet under IA-avtalen, som ble inngått i 2001. Avtalen gjelder ut 2018.

I følge tall fra KS, har det totale sykefraværet i kommunal sektor økt fra 8,4% til 9,6% i denne perioden.

Harstad kommune er nå tilbake til utgangspunktet med et sykefravær på 8,5%, etter flere år med fravær på mellom 10 og 11%.

Likestilling

Rådmannsfunksjonen består ved årsskiftet av 1 rådmann og 2 kommunalsjefer, hvorav 1 kvinne. Av enhetslederne er det 16 kvinner og 21 menn. Gjennomsnittslønn for kvinner i Harstad kommune er 464.606,-.

Gjennomsnittslønn for menn i Harstad kommune er 491.771,-.

Forskjellen i gjennomsnittslønn skyldes i hovedsak at andel kvinner er størst i stillinger uten særskilt krav til utdanning.

**Stillingsprosent 0 er fast ansatte som har permisjon uten lønn eller er langtidssykemeldt*

Fast ansatte fordelt på stillingsprosent og kjønn						
Stillings %	Kvinner			Menn		
	2010	2016	2017	2010	2016	2017
0*	62	58	57	10	8	8
1 - 24,99	34	33	31	27	52	51
25 - 49,99	57	60	44	7	9	8
50 - 74,99	244	228	250	29	39	42
75 - 99,99	310	297	305	30	34	37
100	784	833	835	350	354	359
Sum	1 491	1 509	1522	453	496	505

Bedre levekår for lesbiske, homofile, bifile

20 % av gruppen lesbiske og homofile arbeidstakere gir uttrykk for å ha blitt mobbet og trakassert i arbeidslivet. Harstad kommune støtter målet om å sikre bedre levekår for disse personene.

Harstad kommune skal ha aktiv holdning til de samfunnsmessige utfordringene med vern mot diskriminering i arbeidslivet. Alle innbyggere i Harstad kommune skal kunne være hele mennesker, få lov til å dele alle sine opplevelser, erfaringer og hverdag med venner, familie, arbeidskollegaer etc.

Kommunen skal bidra til å sikre gode levekår og likeverdige tjenester. Både for skole, fritidsorganisasjoner og andre som har kontakt med ungdom hver dag, er det viktig å være klar over problemstillingen og tilrettelegge for positive holdninger, fleksible ordninger og igangsette tiltak der det viser seg nødvendig. Videre er det å identifisere og sikre gode levekår og likeverdige tjenester til hele befolkningen en hovedutfordring i gjeldende kommuneplan.

Vi har nulltoleranse for trakassering i Harstad kommune og dette gjelder all form for trakassering og utilbørlig adferd.

Skademeldinger for ansatte

Indikator: Antall skademeldinger for ansatte Indikatorkrav: Ønsket resultat er reduksjon hvert år	2016	2017
Resultat		
Barnehager	5	6
Skoler	54	9
Helse og omsorg	404	462
Tekniske tjenester	1	4
Øvrige enheter	7	13
sum	471	494

Det jobbes godt med registrering og forebygging av avvik. Det er en nedgang i skademeldinger for ansatte i skolene. Enkelte skoler gir uttrykk for en underrapportering. Nedgangen skyldes også fokus på sikkerhet og forebygging for å sikre godt arbeidsmiljø.

Totalt 33 av totalt 494 avvik er rapportert som arbeidsulykke/ skade. De resterende 461 er forårsaket av tjenestemottakere.

Enkeltbrukere står for mange avvik. To ulike brukere i helse og omsorg har over 100 avvik hver grunnet mange tilfeller av spytting og kloring. I slike situasjoner settes det i verk en rekke tiltak for å unngå at ansatte blir forulempet og antall registreringer avtar.

De mest alvorlige avvikene forekommer i psykiatritjenesten og barneverntjenesten og omhandler drapstrusler. En ansatt har også vært utsatt for en alvorlig bilulykke.

I 14 av avvikene er det rapportert om sykefravær på grunn av skade.

Resultatmål: Relevant kompetanse i personalet

Indikator: **Turnover** i forhold til totalt antall fast ansatte

Indikatorkrav: mindre enn 10 %

Indikator: "turnover"	2016	2017
Indikatorkrav: mindre enn 10 %		
Resultat alle enheter	6,7%	5,2%

Tallene viser en reduksjon fra tidligere år til 5,2 %. Dette skyldes at vi tilsetter færre, enn det antallet som slutter pga bla pensjon, samtidig som antall årsverk øker noe. Det indikerer at vi øker verdiskapningen med de ressurser vi har. Det er isolert sett et svært viktig signal om at vi er på rett vei.

Indikator: **Andel faglært personale** i hht bemanningsplan

Indikatorkrav: 100 %

Andel faglærte	2016	2017
Ifh til antall fast ansatte	88,7 %	90,2 %

Utviklingen synes å ha flatet ut og vi ser eksempelvis at ved 8 års ansiennitet gir fagbrevet kr 49.900 i lønnsøkning og ved 16 års ansiennitet, kr 10.000.

Årsverk pr. tjenesteområde

Tabellen viser antall årsverk pr. 31.12 (dvs. grunnlaget for neste års budsjett).

Sum årsverkoversikt på tjenesteområder	2013	2014	2015	2016	2017	Endring 16-17
Skole *	397,5	403,6	406,8	423,9	421,9	-2,0
Barnehage	237	236,5	228,8	226,4	217,0	-9,4
Helse og omsorg **	725,4	689,8	700,5	718	747,4	29,4
Tekniske enheter	199,8	201,1	204,6	208,6	211,1	2,5
Øvrige enheter	202,7	198,5	201,6	203,4	206,1	2,7

Hovedresultater på fokusområdene

SUM	1 762,4	1 729,5	1 742,3	1 780,3	1 803,5	23,2
------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	-------------

*Historiske tall på skoleområdet er omregnet slik at disse er sammenlignbar med ny ressursfordelingsmodell skole som tildeler antall undervisningsårsverk

**Hovedårsaken til økningen innen helse og omsorg er nye heltidsturnuser som innebærer flere årsverk og færre vikarer.

IKT

Skoleprosjektet IKT Oppvekst frem mot 2020 er det viktigste gjennomførte prosjekt i 2017. Antall elektroniske enheter (PC'er, nettbrett, etc.) har økt betydelig. Implementering av Office 365 har vært viktig for skolene.

Bredbånd

Oppgradering av hastighet og etablering av bredbånd har vært prioritert. Nye og oppgraderte samband har en hastighet på minimum 1 GB der fiber er bæreren. Alle enhetene som har fått oppgradert sine samband, merker en betydelig hastighetsforbedring.

Trådløst nett

Begge rådhusene har fått god dekning. Skolene har også brukbar dekning. På de andre enhetene er trådløstdekningen av variabel kvalitet og vil bli ytterligere kartlagt/forbedret i 2018.

Velferdsteknologi

Prosjektet er startet. I første omgang er det vurdert medisindispensere og låsesystemer.

Resultatmål: Redusere risiko

Indikator: Gjennomført internkontroll i enheten

Resultat: 34 av 37 enheter har rapportert innen fristen.

Sjekklisten for ledelsen gjennomgang er revidert og innarbeidet i enhetenes årsrapport. Formålet med rapporteringen er å sikre at internkontrollkrav i lov og forskrift samt krav i kommunens kvalitetssystem er etterkommet av den enkelte enhet.

Rapportene fra enhetene danner grunnlaget for ledelsens gjennomgang på overordnet nivå. Gjennomgangen skal resultere i forbedringstiltak på områder som ikke fungerer tilfredsstillende.

Resultat fra ledelsens gjennomgang på overordnet nivå viser:

To ting fungerer godt:

1. Avvikssystemet er godt innarbeidet i organisasjonen
2. Det er gjort et godt arbeid i forhold til gjennomføring og oppfølging av 10-FAKTOR medarbeiderundersøkelse

To ting som vi må bli arbeide særlig med fremover

1. Personvern og informasjonssikkerhet i forhold til nytt regelverk (GDPR)
2. Helhetlig system for risikovurderinger.

Resultatmål: Godt kvalitetssystem for kommunen

Indikator: Antall interne revisjoner pr. år
Indikatorkrav: Minimum 10

Hensikten med intern kvalitetsrevisjon er å kontrollere at enhetene utøver virksomheten i samsvar med krav i lov, forskrift og interne prosedyrer og er et element i kommunens egenkontroll.

Resultat: Det ble ikke gjennomført interne kvalitetsrevisjoner i 2017. Det er lagt en plan for interne kvalitetsrevisjoner innen HMS og informasjonssikkerhet for 2018.

Resultatmål: God kommunikasjon

Digital postkasse

Harstad kommune tok i bruk KS SvarUT i januar 2017. KS SvarUt er en felles løsning for kommuner og fylkeskommuner for å formidle digital post fra kommunale sakarkiv og fagsystemer til både innbyggere, næringsliv, offentlige og private organ. Hensikten er å formidle dokumenter fra kommunal sektor rimelig, effektivt og sikkert.

Systemet har hovedsakelig blitt brukt til å sende ut post fra kommunes saksbehandlingssystem.

I 2018 vil all utsendelse og korrespondanse

Hovedresultater på fokusområdene

mellom skole og foresatte skje elektronisk. Alle arbeidskontrakter for nytilsatte i Harstad kommune vil sendes til elektronisk signering i systemet. Arbeidskontraktene vil bli elektronisk signert fra arbeidstakeren og sendes direkte til saksbehandlingssystem.

Kommunikasjonssjef

I september ble kommunikasjonssjef ansatt. Prioriterte oppgaver har vært

- arbeid med ny nettside
- klarspråk
- lederstøtte
- opparbeidelse av fotokatalog

Nettmålinger

Det ble i november og desember tatt opp målinger av nettsiden harstad.kommune.no. Tallene viser følgende:

- 27 tusen brukere over 50 dager
- 134 tusen sidevisninger over 50

dager

- 40 prosent mobilbruk

Det er gjort flere endringer og oppdateringer på nettsiden, og det er klargjort for bytte av design.

Klarspråk

Det er gjennomført internt klarspråk-kurs i en enhet, og det er lagt et grunnlag for videre arbeid med klarspråk i flere enheter.

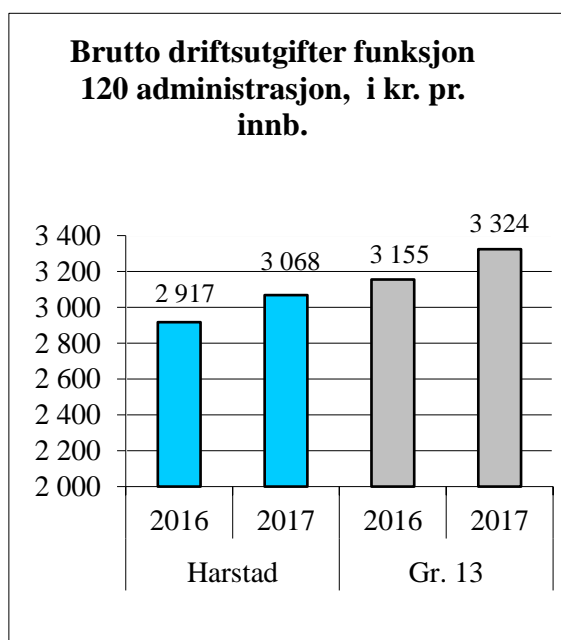
Sosiale medier

Harstad kommune har oppdatert og økt aktiviteten på sosiale medier. Facebook er blitt et nyttig verktøy for å nå ut til flere med kommunale budskap, spesielt video. Kommunen hadde 2.400 følgere på Facebook i 2017, og publiserer regelmessig på Twitter til sine 1.243 følgere.

Administrasjon styring og fellesutgifter

Dette består av politisk styring samt stabs- og støttefunksjoner og omfattes av funksjonene 100, politisk styring, 110 kontroll og revisjon, 120 administrasjon, 121 Forvaltningsutgifter i eiendomsforvaltningen, 130 administrasjonslokaler. I tillegg omfatter dette funksjonene 170 premieavvik, 171 amortisering av tidligere års premieavvik, 180 fellesutgifter og 190 Interne Serviceenheter (skal gå i 0), som ikke tas med her fordi disse i liten grad kan styres.

Produktivitetstall KOSTRA til administrasjon og fellesutgifter	Harstad		Gruppe 13	
	2016	2017	2016	2017
Brutto driftsutgifter til funksjon 100, i kr pr. innb. (Lønn ordfører, Møtegodtgjørelse, Støtte politiske partier, Representasjon fra folkevalgte, Øvrige godtgjørelse til folkevalgte)	302	365	268	302
Brutto driftsutgifter til funksjon 110, i kr pr. innb. (Kontrollutvalg og Revisjon)	112	115	68	67
Brutto driftsutgifter til funksjon 120, i kr pr. innb. (Administrativ ledelse, Støtte og stab, Fellesfunksjoner som resepsjon, sentralbord, kantine, post- arkivfunksjon, regnskap og lønn)	2 805	2 955	3 064	3 223
Brutto driftsutgifter til funksjon 121, i kr pr. innb. (Aktiviteter knyttet til administrasjon, forsikringer av bygg og pålagte skatter og avgifter knyttet til bygg, og som er typisk forbruksuavhengig av om bygg er i drift eller ikke.)	434	407	203	242
Brutto driftsutgifter til funksjon 130, i kr pr. innb. (Administrasjonslokaler)	295	374	335	393

Harstad kommune bruker 8,3 % mindre enn gjennomsnittet av sammenlignbare kommuner på funksjon 120 administrasjon i 2017.

Kostnadene til funksjon 100 politisk styring, vil variere annet hvert år pga kostnader til valg gjennomføring.

Funksjon 120 Administrasjon, består av rådmann, kommunalsjefer, kommuneadvokat, personal- og organisasjonsenheten, økonomitjenesten og deler av Fagstaben. I tillegg inngår regnskapsenheten, kemnerenheten og service- og dokumenttjenesten.

5. Samfunn

5.1. Harstad-samfunnet i fjor

Harstad kommune har de siste årene gjennomført store omstillinger for å få en sunn kommuneøkonomi, noe som igjen gir handlingsrom for utvikling og fornying. Regnskapet 2017 viser gode driftsresultat.

Likevel har Harstad kommune fortsatt et høyere driftsnivå enn sammenlignbare kommuner, spesielt innenfor de store tjenestoområdene pleie og omsorg og grunnskole. Harstad kommune har en netto lånegjeld som tilsvarer 119 % av driftsinntektene. Det er planlagt store investeringer i økonomiplanperioden og Harstad kommune betaler bare minimumsavdrag. Dette medfører at gjelden vil øke ytterligere og at en større andel av inntektene vil gå med til å dekke renter og avdrag og dermed forandre ytterligere omstilling. Rentenivået er historisk lavt og det må på sikt tas høyde for at rentene vil øke. Demografiske utfordringer samt forsinket vedlikehold og miljøforpliktelser vil også kreve ytterligere omstilling.

Harstad har de siste årene sett en stor positiv utvikling. Fremtidsoptimisme og stor investeringsvilje fører med seg mange utbyggingsprosjekter. Dette synliggjør behovet for langsiktig, overordnet samfunns- og kommuneplanplanlegging. Harstad kommune står nå i en posisjon til å påvirke samfunnsutviklingen. I 2017 har det vært arbeidet med kommuneplanens samfunns- og arealdel. Målet med disse er å oppnå god tilrettelegging for fremtidig utvikling; sammenheng mellom samfunnsutvikling og arealdisponering.

I 2017 har det pågått omfattende byggeaktivitet i Harstad – f.eks.:

- Harstadpakken
- Bjarkøyforbindelsen
- Ny Harstad skole

Sjøkanten og Kanebogen senter er ferdigstilt. Harstad Skipsindustri planer for sine verftsområder innebærer delvis omforming av sentrumsnære områder til kontor- og boligformål. Nytt Statoil-bygg i dette området

er ferdigstilt. Sentrumsplanen er vedtatt og tiltakene påbegynt.

Erfaring fra 2017 viser en dreining av handel ut av sentrum og mot kjøpesentrene. Etablering av kjøpesentre utenfor bykjernen bidrar til å øke Harstads attraktivitet som handelscenter i regionen, men utgjør samtidig konkurranse for handelsaktører etablert i sentrum. Det vil derfor være særlig viktig å ha fokus og satsning for å legge til rette for sentrumsområdene. Økt samarbeid mellom sentrumsaktørene for en mer effektiv drift av sentrum vil være avgjørende. I 2017 har det pågått planlegging av flere prosjekter som direkte oppfølging av sentrumsplanen. Disse prosjektene er bevilget midler til gjennomføring i 2018 og 2019. For tiden planlegges og bygges det boliger i sentrum. Flere boliger og arbeidsplasser i sentrum vil være viktig for å skape liv i sentrum, og avgjørende for å nå Harstad kommunes samfunns mål om høyere kollektivandel.

Det er avgjort at Evenes skal bygges ut som kampflybase for forsvaret. Satsningen vil trolig føre med seg rundt 600 arbeidsplasser, og skape ringvirkninger i form av aktivitet og tilflyttere til hele regionen. I 2017 er det jobbet med reguleringsplanen for dette området, herunder vurdering av samfunnsmessige ringvirkninger for omkringliggende kommuner.

Regionen har en betydelig vekst i viktige nasjonale næringer. Harstad kommune er en stor sjømatkommune. Blant landets 160 kommuner med havbrukslokasjoner er Harstad den 15. største målt i tonn biomasse i konsesjonene. Sammenslåingen mellom Bjarkøy og Harstad kommuner har aktualisert et sterkere fokus på potensialet i sjømatnæringa. Harstads næringsliv har allerede en betydelig posisjon som regionsenter og er en sterk regional aktør innenfor leverandørindustri til sjømatnæringa. Havbruksnæringa trenger kapasitet og forutsigbarhet i samferdsels-

/distribusjonsløsninger for å sikre rask og kvalitetsmessig sikker tilgang til markedene.

Harstad er hovedsenteret for petroleumsaktivitet i nord. Statoil har befestet sin posisjon i Harstad og Nord-Norge gjennom etablering av Drift Nord og et framtidrettet bygg for sin virksomhet i nordområdene. Utviklingen i olje- og gassmarkedet gjennom 2017 har i liten grad endret Harstads posisjon, men strategier og planer må endres for å tilpasses et nytt fremtidsbilde for næringen. I forbindelse med 23. konsesjonsrunde med utlysning av blokker i Norske- og Barentshavet, opprettholder Harstad målet om å få flere oljeselskaper lokalisert her i byen. Etablerte selskaper i byen vil også i en revidert strategi jobbe for utvidelse av virksomheten i byen pga. forventninger om aktivitetsforskyving fra Nordsjøen til Norske- og Barentshavet. Leverandørindustrien forventes å utvikle sine virksomheter med bredere satsing på flere markeder, men fortsatt også basert på mulighetene innen olje & gass.

Befolkningsutvikling

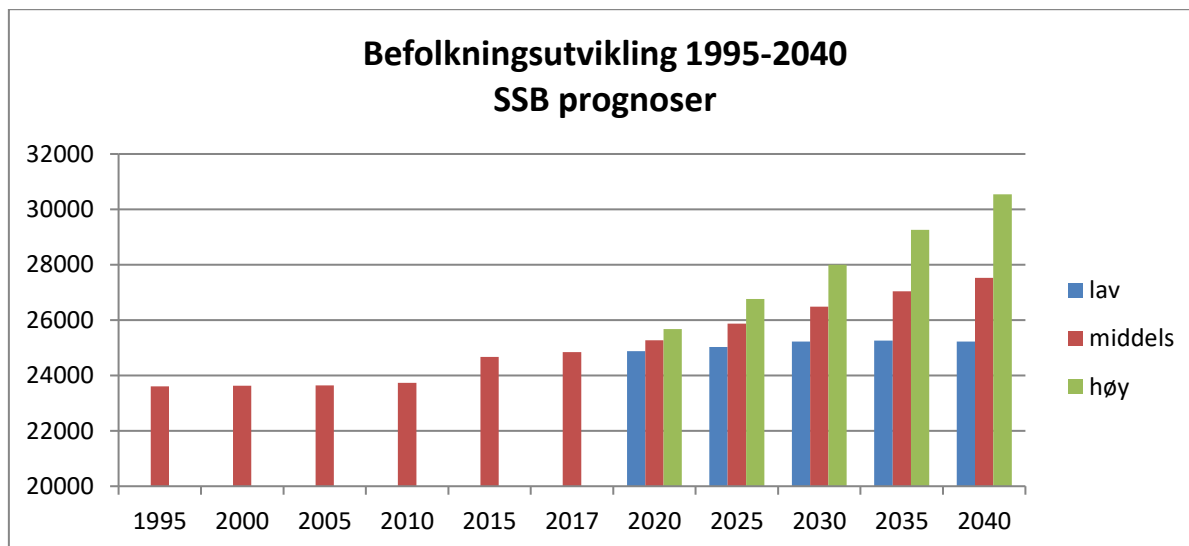
Harstad kommune har ved inngangen til 2018, 24.820 innbyggere. Det er 25 færre enn ved sist årsskifte. Befolkningen i Harstad har fra 2010-2016 økt med 0,7 % årlig, etter

en årlig vekst på 0,1 % i perioden 2000-2010. I 2017 har det vært nedgang i befolkningen. Årsaken er lave fødselstall og liten tilflytting.

Folketallet i landet har til sammenligning vokst med 0,7 % i 2017 (etter 1,1 % vekst i perioden 2010-2016), den laveste veksten siden 2005. Årsakene på landsbasis er de samme som lokalt i Harstad: færre fødsler og lavere innvandring. Det er de store byene og det sentrale østlandet som står for veksten, mens de små kommunene jevnt over opplever reduksjon. Siden 2010 har prosentvis årlig vekst i Tromsø, Alta og Bodø vært på henholdsvis 1,4 %, 1,2 % og 1,0 %, alle med noe lavere vekst i 2017 enn snittet for perioden.

Harstad har posisjonen som Nord-Norges fjerde største kommune og tredje største by.

Flyttestrømmene i Norge går i store trekk fra nord mot sør og fra distriktene mot byene. Som regionsenter i Sør-Troms kan Harstad by derfor antas å oppleve videre vekst i befolkningen i årene som kommer. Befolkningsveksten i Harstad skyldes likevel først og fremst fødselsoverskudd samt utenlandsk innflytting. Av innenlandsk flytting ser man de nasjonale tendensene også i Harstad, med utvandring av unge voksne til de større byene i Sør-Norge.

Framskrivning for utvikling i befolkningssammensetningen viser at:

- Harstad vil få en eldre befolkning de neste årene. Befolkningen på 80+ år vil mer enn fordobles innen 2040.
- Antall barn og ungdom vil ligge relativt stabilt, med jevn, lav økning.
- Stabilt antall i yrkesaktiv alder.
- Eldreomsorgsbyrden (dvs. antall

Styringsystemet og organisasjonsutvikling

personer 70 år og over / antall
personer 20-69 år) vil øke fra 0,19 i

2016 til 0,32 i 2040.

Framskrivning 2018-2040 SSB –MMM - middels vekst	2018	2019	2020	2025	2030	2035	2040
Barnehage 0-5 år	1656	1657	1664	1714	1697	1680	1679
Grunnskole 6-12 år	2057	2065	2086	2052	2118	2136	2121
Ungdomsskole 13-15 år	865	889	880	940	898	943	950
Videregående 16-19 år	1225	1180	1177	1200	1243	1229	1286
Unge 20-24 år	1645	1659	1617	1480	1512	1527	1533
Voksne 25-66 år	13368	13422	13498	13546	13642	13737	13783
Eldre 67-79 år	3030	3113	3191	3545	3536	3658	3802
Eldre 80 år +	1140	1155	1163	1393	1842	2134	2370
Sum	24986	25140	25276	25870	26488	27044	27524

Politiske styringsorganer

Behandlede saker i politiske utvalg	Antall møter 2016	Antall saker 2016	Antall møter 2017	Antall saker 2017
Kommunestyret	12	252	10	201
Formannskapet	18	190	15	158
Valgstyret	5	6	3	9
Økonomiutvalget	7	6	7	8
Planutvalget	11	168	10	180
Utvalg for omsorg	8	34	9	39
Utvalg for oppvekst	6	31	7	35
Kontrollutvalget	7	57	9	62
Eldrerådet	11	52	10	55
Råd for funksjonshemmede	6	25	6	20
Partssammensatt utvalg	7	20	6	10
Kommunedelsutvalget	3	9	4	11
Arbeidsmiljøutvalg	5	24	5	12
Valgkomitéen	8	45	9	29
Viltnemda	3	17	1	7
Brukerrådet	0	0	2	6
Barn og unges kommunestyre	1	9	3	23
Klientutvalg/Ne mnd for elevsaker	8	19	10	35

5.2. Tryggere lokalsamfunn

Resultatmål: Tryggere lokalsamfunn

2017 er første år med ny organisering og det har vært god aktivitet i arbeidet. Det ble avholdt to styringsgruppemøter, ett møte i kommunal referansegruppe, åtte møter i aksjonsgruppe for eldre og sju møter i aksjonsgruppe for trafikk. Samarbeidet mellom de ulike aktørene i Trygge lokalsamfunn oppleves som positivt og konstruktivt.

I mai ble det ble arrangert Aktivitetsmesse for eldre med 150 besøkende. I september var det Folkehelseuka i Harstad med 25 arrangementer i programmet, bl.a La bilen stå og Opplæring i lekeplass-sikkerhet. På refleksdagen var det arrangement på Familien hus og samarbeidspartnerne i Trygge lokalsamfunn delte sammen ut rundt 4000 reflekser på stand. Aksjonsgruppe trafikk skrev brev til skolenes FAU med ønske om tilbakemelding på gode løsninger som kan trygge barnas skolevei ved å redusere biltrafikk ved skolene. Det ble vedtatt i styringsgruppa at Harstad kommune skal søke om å bli en trafikksikker kommune. Facebook ble tatt i bruk som informasjonskanal.

Tall fra skaderegisteret for 2017 er ikke tilgjengelig.

Indikator: Antall skademeldinger brukere (inkludert fall med skade på sykehjem) Indikatorkrav: Ønsket resultat: Reduksjon hvert år	2016	2017
Bergseng skole	20	17
Bjarkøy oppvekstsenter	2	0
Gangsåstoppen barnehager	5	7
Grytøy oppvekstsenter	4	0
Hagebyen skole	2	1
Harstad voksenopplæring	1	0
Heggen barnehager	17	14
Helse og mestring	18	11
Kanebogen skole	18	0
Kila skole	12	11
Kulturenheten	1	1
Medkila skole	10	3
NAV Harstad	0	1
Nordhusan barnehager	6	14
Bo og oppfølging	-	19
Heldøgns omsorg	-	120

Indikator: Antall skademeldinger brukere (inkludert fall med skade på sykehjem) Indikatorkrav: Ønsket resultat: Reduksjon hvert år	2016	2017
Hjemmetjenester	-	0
Seljestad barneskole	16	10
Seljestad ungdomsskole	3	4
Stangnes skole	2	5
Sørhusan barnehager	12	6
Sørvik skole	4	6
Sum	331	250
Skoler	94	57
Barnehager	40	41
Helse og omsorg	193	150

Det er en nedgang i antall skademeldinger for brukere. Vernerunder og avvik brukes for å unngå skader og ulykker ved å blant annet å utarbeide sikkerhetsregler og rutiner.

De fleste hendelsene i skoler og barnehager er registrert som mindre alvorlige og oppstår under lek. Noen skader har vært behandlet på sykehus, blant annet en alvorlig brannskade og enkelte bruddskader.

De fleste skadene for brukere av helse- og omsorgstjenester er knyttet til fall. Øvrige avvik omhandler forulemping eller skade påført av andre brukere. Forbedringstavler, fagutviklere og pasientsikkerhetsprogram bidrar til kvalitetsforbedring.

Indikator: Brukeres opplevelse av trygghet Indikatorkrav: Ønsket resultat: 5. Nedre akseptable grense: 4. Skala: 1 – 6, der 6 er best.	2014	2016
SFO	4,8	5,0
Utviklingshemmede brukerrepresentanter	5,2 (2013)	5,4

Brukeres opplevelse av trygghet har en fin økning. Flere skoler har satt i verk tiltak for å trygge uteområdet. Bedre kommunikasjon og brukermedvirkning i både SFO og for utviklingshemmede brukere er med på å styrke resultatet.

5.3. Nærings- og samfunnsutvikling

Resultatmål: God tilrettelegging for næringslivet og etablering av nye arbeidsplasser

Harstad kommune har i 2017 hatt omfattende kontakt med næringslivet gjennom etablerte møtefora, prosjektmøter og møter med næringsaktører. Kontakten har vært lokalt og nasjonalt.

Kommunens næringsfond i 2017 var på kr. 700.000,-. Totalt ble det tildelt tilskudd til 20 av 25 søknader. Tildelingene dekker et bredt spekter av ulike næringer og ble gjort helt eller delvis i henhold til omsøkt finansieringsplan.

Det har i 2017 vært en rekke bedriftsetableringer i Harstad. Dette gjelder særlig innen varehandel og knyttet til en betydelig utbygging på Amfi Kanebogen. Sjøkanten Senters utbygging med offisiell åpning ultimo november 2016 har vært viktig.

Det forventes at sysselsettingen innen varehandel, servicenæring og bygg og anlegg vil stabilisere seg i 2018. Disse sektorene har i perioden hatt svært høy aktivitet knyttet til store utbygginger og påfølgende etableringer. Fullårseffekt av utbygging av Sjøkanten har kommet i 2017. Tilsvarende vil skje for 2018 i etterkant av re-åpningen av nytt Kanebogen Senter. Bygg- og anleggsbransjen forventes en levere vekst i 2018, men med avhengighet av videre prosjektgjennomføring i Harstadpakken.

Reiselivsnæringen i Harstad opplever stor vekst og dette vises særlig gjennom overnattingstall på byens hoteller. Disse opplever høyt belegg og dette sees også på de tilreisendes kjøp av opplevelsesprodukter. Konsekvens av dette er at det vil bli åpnet et nytt hotell i Harstad i 2018, samt at det er varslet ytterligere prosjekter fra andre hotellaktører i regionen.

Maritime service- og produksjonsvirksomheter opplever økning som bl.a. kan knyttes til ringvirkninger av Harstad Skipsindustri/Hamek as' bygging av Nord-Norges største tørrdokka. Tørrdokka har sterk påvirkning på aktivitet i leverandørindustrien for maritime næringer. Havbruksnæringa har også økt sin aktivitet i Harstad. Harstad har relativt omfattende ringvirkninger av havbruksnæringa og er

regionens viktigste tilbydere av servicetjenester til næringa.

Det har i 2017 vært omfattende planarbeid og utbygging. Dette blant annet som følge av vedtatt Sentrumsplan i 2016. Utbyggingsaktivitet er særlig knyttet til lokaliserings- og utbyggingsvalg som følge av viktige plan- og infrastrukturutbygginger (Harstadpakken og Bjarkøyforbindelsen). På Seljestad arbeides det videre med omforming av de tidligere industriområdene til Harstad Skipsindustri, og store næringsområder er frigjort for framtidig utbygging.

Det har i 2017 pågått utbygging av Langmoan næringspark. Det pågår også planarbeid for Rødskjær industriområde.

I november 2017 besluttet Telenor å legge ned sitt kundesenter i Harstad som konsekvens av fall i bruk av telefonstøttet kundetjenester. Nedleggelsen vil først og fremst få konsekvens for arbeidsmarkedsmålinger i 2018. Arbeidsledigheten i Harstad var ved utgangen av 2017 på 1,6%.

Indikator: Etablert nytt næringsareal

Resultat:

Nytt næringsområde ved Harstad Skipsindustri anlegg i Harstad sentrum er klargjort for videre utbygging med følgende regulerte ramme:

- Industri (eksisterende og utvidet tomtearealer): 31,1 daa
- Næring/kontor/industri: 161,9 daa

Første fase av utbygging av Langmoan næringspark ble i 2016 gjennomført med opparbeidelse av infrastruktur/deponiområder innenfor en samlet planlagt arealutbygging på ca 600 daa.

Utbygging av regulert areal på Nordvikmyran («Nordlysparken») er ikke igangsatt, men følges opp i sammenheng med annen arealplanlegging i området.

Rødskjær industriområde vurderes å ha et utviklingspotensial til ca. 900 daa. Dette er 3 ganger større enn tidligere vurdert. Planer og reguleringsprosess knyttet til Hålogalandsveien forventes å styrke potensialet kraftig.

Resultater på tjenesteområdene

Det er også planer om revitalisering og utvikling av kombinerte nærings- og boligområder i Kanebogen med nærhet til R83. Dette er realisering av eldre reguleringsplaner for næringsareal. Samlet areal er 100 daa. Planene er i 2017 brakt noe nærmere realisering.

Resultatmål: God regional utvikling

Indikator: Gjennomførte tiltak i RUP for Sør-Troms:

Resultat: Prosjekter i RUP for Sør-Troms med fullstendig eller delvis (faset) gjennomføring:

1. Regionalt samarbeidsprosjekt mellom Harstad og Lenvik for utvikling av næringene petroleum og sjømat.

Prosjektet arbeider med å tiltrekke seg etableringer i regionen fra disse næringene, samt styrke eksisterende næringsaktører gjennom klyngeutvikling og -samarbeid blant de eksisterende aktørene.

2. "Byregionprosjektet". Prosjekteier: Sør-Troms Regionråd

Prosjektets planperiode ble avsluttet ultimo 2017 gjennom vedtak av mål- og tiltaksdel for Regional Næringsstrategi for Sør-Troms. 2018 vil preges av oppstart på en rekke prosjekter/aktiviteter som del av realisering av denne strategien. Det er etablert en rolle- og ansvarsdeling mellom kommunene i regionen for gjennomføring.

Indikator: Antall sysselsatte i Harstad kommune

Indikatorkrav: økning

Resultat:

Arbeidsstyrketall per april 2016: 12.760
Arbeidsstyrketall per april 2017: 13.053

Definisjonen på arbeidsstyrken er sysselsatte (i arbeid) i Harstad i aldersgruppen 15-74 år + helt ledige. Det vil si alle som stiller sin arbeidskraft til umiddelbar disposisjon for arbeidsmarkedet. Personer registrert hos NAV med arbeidsavklaringspenger eller en eller annen form for pensjon er ikke med i tallet.

(Kilde: NAV).

Sysselsettingen i Harstad har hatt en vedvarende vekst i perioden 2011-2017.

Antall helt arbeidsledige i Harstad har hatt en nedgang fra i fjor. Ledigheten utgjør i januar 2018 ca. 230 personer, eller ca. 1,8 % av arbeidsstyrken, mot 1,7 i Troms og 2,6 på landsbasis.

Resultatmål: God tilrettelegging for utvikling av boligområder

Indikator: Antall planer vedtatt siste år

Resultat: I 2017 ble 22 reguleringsplaner vedtatt av kommunestyret. Planene er behandlet korrekt i forhold til saksbehandlingsfristene etter plan- og bygningsloven. Noen ble påklaget.

Indikator: Antall planer for boligbygging siste år

Resultat: Kommunestyret har vedtatt 6 reguleringsplaner for boligbygging.

*Indikator: Antall innsigelser fra sektormyndighet
Ønsket resultat er 0*

Resultat: 3 innsigelser.

Rådmannen ser at forsøksordningen med samordning av statlige innsigelser i regi av Fylkesmannen i Troms har fungert godt. Fra 1. januar 2018 er ordningen videreført som permanent.

Resultatmål: God byutvikling

Indikator: Gjennomført handlingsplan til kommuneplan

Resultat: Harstadpakken er vedtatt og tiltakene er nå under utbygging. Dette er et prosjekt som innebærer oppgradert veisystem, tunnel som avlastning for sentrum, gang- og sykkelstier, samt nytt kollektivsystem.

Planarbeidet for sentrumsplanen ble vedtatt i 2016. I 2017 har en rekke oppfølgingsprosjekter vært under planlegging, og er nå bevilget midler for gjennomføring i 2018 og 2019.

Verftsområdet sør for sentrum omformes delvis til kontor- og boligformål. Statoils etablering her er viktig. Dette området har, med sin nærhet til sentrum, fortsatt stort

Resultater på tjenesteområdene

omformingspotensial.

Utvidelse av Sjøkanten og Kanebogen senter bidrar til å øke Harstads posisjon som regionalt handelssentrum. Samtidig fører det til økt konkurranse for sentrum, og nødvendiggjør prioritering av utviklingsprosjekter i sentrum i tiden framover.

Stien langs sjøen er prioritert gjennom sentrum i sentrumsplanen. Prosjektet Kunststien bidrar til merking av stien gjennom sentrum samt kunst og aktivitet i byrommene langs stien. Den opparbeidede delen på Trondenes representerer en stor verdi som rekreasjonsområde, og bidrar til å

øke attraktiviteten for beboere og besøkende. En sammenhengende sti fra Trondenes til Gangsås vil gjøre sjøfronten tilgjengelig for allmennheten, og fungerer både som folkehelse- og stedsutviklingstiltak. Den innarbeides nå i kommuneplanens arealdel.

Høgskolen i Harstad er fra 1. januar 2016 blitt en del av UiT - Norges Arktiske Universitet. I 2017 er utviklingsplanen for Campus Harstad vedtatt, og legger til rette for stor utvikling av campusområdet.

Reguleringsplanen til Hålogalandsveien er i slutfasen. Veiprojektet skal bidra til å binde regionen tettere sammen, og bidra til en større bo- og arbeidsmarkedsregion.

	Harstad		G-13	
	2016	2017	2016	2017
Nto driftsutg. til tilrettelegging og bistand for næringslivet pr. innb. i kroner, konsern Enhet : Kroner	126	235	137	127

6. Resultater på tjenesteområdene

6.1 Tjeneste/brukere

Resultatmål: Fornøyde brukere

Indikator: Antall klager avvikssystem

Indikatorkrav: Ønsket resultat er reduksjon

Tjeneste- område	Avviks- system	
	2016	2017
Barnehager	2	3
Skoler	2	15
Helse og omsorg	13	14
Øvrige	1	3
Sum	18	35

Noe av økningen kan skyldes bedre informasjon om klagemulighetene. Kommunens tjenestebeskrivelser er oppdatert med informasjon om serviceklageordning, samt oppdatert informasjon på kommunens nettside.

Det er 12 klager på tjeneste, sju klager på ansatt og to på service. De resterende 14 er fagspesifikke klager som for eksempel klage på karakterer i skolen. Klager blir behandlet og fulgt opp i tråd med prosedyre.

Indikator: Brukertilfredshet – kvalitet på tjenestene Indikatorkrav: Skala 1-6. Ønsket resultat 5. Nedre akseptabel grense: 3.	2014	2017
	SFO	4,58
Utleieboliger	4,00	4,38
Utviklingshemmede brukerrepresentanter	4,30	4,70
Harstad voksenopplæring	5,11 (2013)	5,15

Det har vært en økning i generell tilfredshet i alle brukerundersøkelsene.

Enhetene har siden forrige undersøkelser hatt fokus på kvalitetsforbedring i tjenestene.

SFO ved barneskolene har siden forrige undersøkelse hatt tiltak i forhold til organisering, samspill, samarbeid og informasjon. Resultatene har blitt bedre for hovedkategoriene: resultat for brukerne, trivsel, brukermedvirkning, respektfull behandling, tilgjengelighet og informasjon. Fysisk miljø har samme resultat som sist. Det er stor variasjon i resultatene mellom skolene.

Kommunale utleieboliger har forbedret resultat for alle hovedkategoriene. Spørsmål om respekt, innflytting, trivsel, forhold til naboene har best resultat og scorer over 5. Mest fremgang er det i resultater for saksbehandlingstid, informasjon om botilskudd/lån og deltakelse i møter i nærmiljøet. Det er en svak nedgang på enkeltspørsmål om vedlikehold og bomiljø for barn.

Resultat for utviklingshemmede brukere skiller seg ikke i stor grad fra landsgjennomsnittet, men ligger noe under på selvbestemmelse, brukermedvirkning, respektfull behandling og informasjon. Harstad kommune ligger noe over resultat på landsbasis for kategoriene trivsel, trygghet og helhetsvurdering.

Harstad voksenopplæring har en liten økning på helhetsvurdering om hvor godt fornøyd elevene er med skolen. Kategorien fysisk miljø er også forbedret siden forrige undersøkelse. Ellers er det en liten nedgang på kategoriene trivsel, respektfull behandling, faglig resultat, deltakermedvirkning, informasjon og læremidler. Resultatene er uansett

Resultater på tjenesteområdene

gjennomgående bra og ligger for det meste rundt 5 på en skala fra 1-6.

6.2 Barnehage

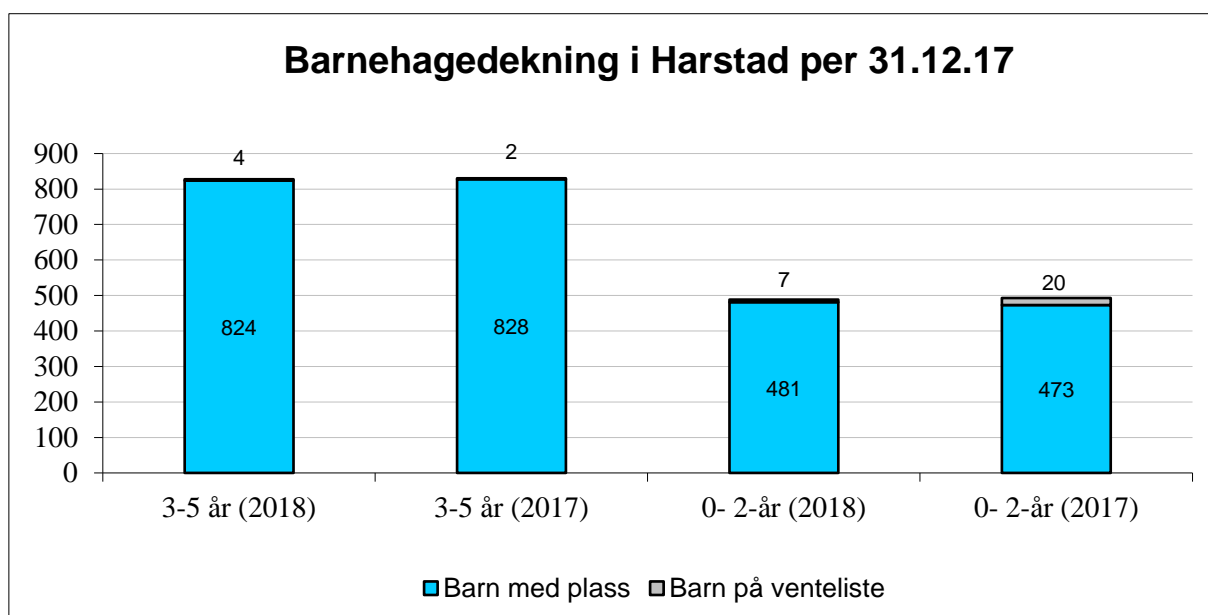
Resultatmål: Full barnehagedekning

Indikator: Venteliste for barn med rett til plass pr. 31.12.17

Indikatorkrav: Ønsket resultat = 0

Resultat: 0

Hovedopptak 2017 viser at Harstad kommune innfridde kravet om barnehageplass til alle med lovbestemt rett til plass barnehageåret 2017/18.

Pr. 31.12.2017 hadde 1.305 barn plass i barnehagene i Harstad. Plassene fordeles slik: 802 barn i kommunale barnehager og 503 i private barnehager. Andelen barn i private barnehager i Harstad øker fra 32 % i 2016 til 39 % i 2017.

469 barn i aldersgruppen 1-2 år har barnehageplass, noe som gir en barnehagedekning på 90 % for denne aldersgruppen. Av disse har 461 barn lovbestemt rett til plass.

824 barn i aldersgruppen 3-5 år har barnehageplass, noe som gir en barnehagedekning på tilnærmet 100 %.

Ved utgangen av 2017 var det 11 barn på venteliste som ønsket plass. Av disse hadde 5 fått et tilbud de takket nei til, 6 ville hatt rett til barnehageplass høsten 2017 dersom de hadde søkt innen fristen.

Barn uten rett til barnehageplass som ikke gis et tilbud ved hovedopptak, må normalt vente til neste års hovedopptak før de får et tilbud.

Ved utgangen av 2017 var det i tillegg ca. 30 barn på venteliste som ønsket plass i

perioden januar – august 2018.

Ventelisten viser at det fortsatt er et udekket behov i befolkningen både ved hovedopptak og i løpet av året. Foreldre gir uttrykk for behov for barnehageplass etter endt fødselspermisjon, og ved flytting til kommunen, uansett tidspunkt i året.

Det vil i forbindelse med rullering av VHP hvert år gjennomgås og vurderes fremtidige behov for barnehageplasser i Harstad.

Åpen barnehage:

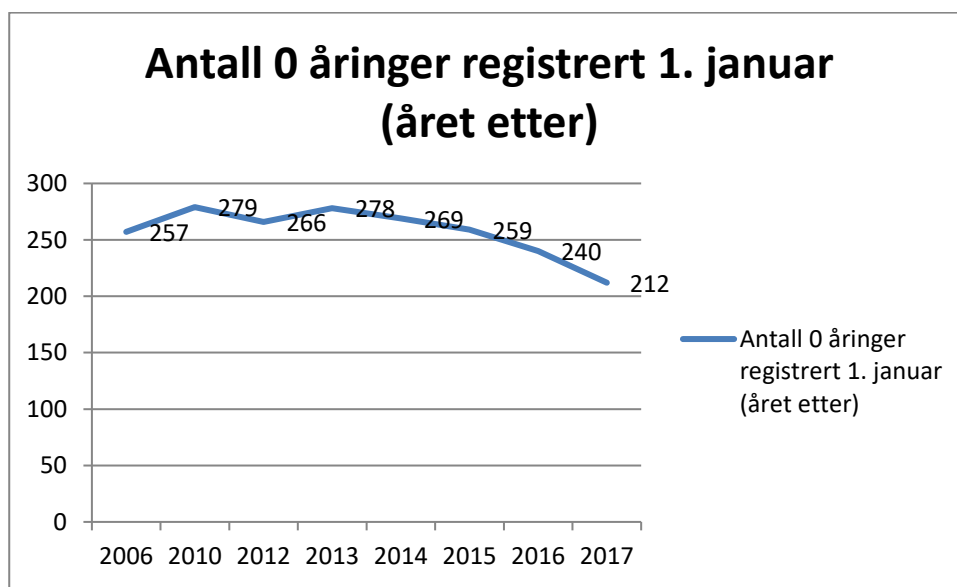
Høsten 2017 åpnet kommunens første «Åpne barnehage». Barnehagen tar imot inntil 20 barn i alder 0-6 år i følge med foresatte, og har en åpningstid på 20 timer pr. uke. Barnehagen er organisert som en del av Familiens hus, og er organisatorisk underlagt pedagogisk, psykologisk tjeneste (PPT). Helsesøster, barnefysioterapeut, PPT rådgiver, barnevernspedagog og rådgiver migrasjon har vært tilstede i barnehagen etter en oppsatt plan. Disse deltar i samspillet i barnehagen og er tilgjengelig for foreldre/foresatte.

Resultater på tjenesteområdene

Barnehagen har hatt et godt oppmøte høsten 2017.

SSB tall pr. 01.01.2018 viser at antall barn født i 2017 er svært lavt, og at antall barn i barnehagealder er lavere enn det har vært de siste årene.

Faktisk antall fødte i 2017 er lavere enn SSB prognoser. Dette gjelder også i forhold til lavutviklingsprognosen fra SSB.

Grafikken viser en sterk reduksjon i antall 0 åringer de senere årene. Rådmannen vurderer de lave fødselskullene siste år og utviklingstrenden som bekymringsfullt.

Behovstabell barnehagedekning: Alle tall pr. 31.12.17

Alder	Antall barn i kommunen	Barn med plass		Barn på venteliste		Dekningsprosent ved full barnehagedekning
		Antall	Dekning	Antall	Dekning	
0 år	212	12	6 %	0	0 %	6 %
1- 2 år	520	469	90 %	7	1 %	92 %
3-5 år	834	824	99 %	4	0 %	99 %
TOTALT 0-5 år	1 566	1 305	83 %	11	1 %	84 %
TOTALT 1-5 ÅR	1 354	1 293	95 %	11	1 %	96 %

(tall venteliste – barn som ønsker plass innen 1.1.2018)

Samordnet opptak mellom kommunale og private barnehager fungerer godt og gir god oversikt over det reelle antallet søkere.

Et klart flertall av foreldrene ønsker hel plass, men det er også noen som ønsker delt plass. Kommunen vurderer muligheten for å

imøtekomme foreldrenes ønsker om tilpasset oppholdstid, og etterkommer dette så langt som mulig innenfor fastsatte rammebetingelser.

Resultater på tjenesteområdene

Org./personell

Resultatmål: Relevant kompetanse i personalet

Indikator: Andel faglært personale i hht bemanningsplan:

Indikatorkrav: 100 %

Resultat: Det er pr. 31.12.17 gitt dispensasjoner fra krav om barnehagelærer utdanning i totalt 9,6 årsverk. Av disse er 8,9 i kommunale barnehager.

Indikator:		Andel faglært personale ihht bemanningskrav	Indikatorkrav: 100%
Enhet			
2016	Alle barnehager		90 %
2017	Alle barnehager		90 %

Det er startet opp eller videreført til sammen 2 kompetanseprosjekt i 2017 i de kommunale barnehagene. Dette er prosjektarbeid i tråd med departementets satsingsområder. Det er gitt økonomisk støtte fra Fylkesmannen og omfatter ansatte i både kommunale og private barnehager i Harstad.

Vil du være med så heng på: Ca. 80 ansatte fra barnehagene har deltatt på 3 dialogsamlinger hvor hovedfokus har vært endring og utvikling av læringsmiljøet i barnehagene med fokus på realfagsatsing.

Implementering av ny rammeplan:

Ledere i kommunale og private barnehager har deltatt på 4 dialogsamlinger med fokus på leders ansvar for å implementere ny rammeplan i barnehagene i Harstad.

Etter-/videreutdanning:

Totalt 9 ansatte deltok i 2017 på videre-/etterutdanning som ga rett til tilretteleggingstilskudd fra stat/fylke:

3 barnehagelærerutdanning

2 barnehagepedagogikk

2 naturfag og matematikk

1 veilederutdanning

1 fagskole – barn med særskilte behov

I tillegg deltar 2 ledere på nasjonal styrerutdanning

Internkontroll i barnehager

Barnehagene melder at de har gått vernerunder og registrert og behandlet avvik

i tråd med gjeldende prosedyrer.

Det er foretatt tilsyn etter forskrift om Miljørettet helsevern. Det er også avdekket en del mindre avvik som barnehagene har rettet opp.

Resultatmål: God kvalitet i barnehagene

Indikator: Gjennomført tilsyn i hht tilsynsplan

Resultat: I henhold til barnehageloven §16 har kommunen som barnehagemyndighet hatt tilsyn med alle kommunale og private barnehager. Tilsynet omfattet §§ 21,22 og 23. Rapport fra tilsynet vil bli ferdigstilt våren 2018.

På bakgrunn av klage har 1 barnehage blitt fulgt opp med særskilt veiledning.

Tjeneste/brukere

Resultatmål: God måloppnåelse for alle barn i samsvar med Barnehagelov og Rammeplan

Indikator: Gjennomførte barnesamtaler (fra 4 år)

De fleste barnehagene har gjennomført barnesamtaler. De som av ulike grunner melder at de ikke har fått gjennomført, melder at barnesamtaler skal gjennomføres vår 2018.

Indikator: Gjennomført ståstedanalyse

Resultat: Alle barnehagene gjennomførte ståstedsanalyse i 2015. I 2016 og 2017 har noen barnehager gjennomført ny ståstedsanalyse. Noen barnehager viser til at ståstedsanalysen bidrar til gode refleksjonsprosesser, og er et godt hjelpemiddel for barnehagebasert vurdering.

Indikator: Utarbeidet handlingsplan for tiltak på rød sone i ståstedsanalysen

Resultat: De fleste barnehagene har utarbeidet handlingsplan med tiltak.

Nasjonal ordning for reduksjon av foreldrebetaling i barnehager

Familier skal ikke betale mer enn 6 % av husholdningens inntekt for en barnehageplass. 3-5 åringer i husholdninger med særlig lav inntekt har rett til et gratis

Resultater på tjenesteområdene

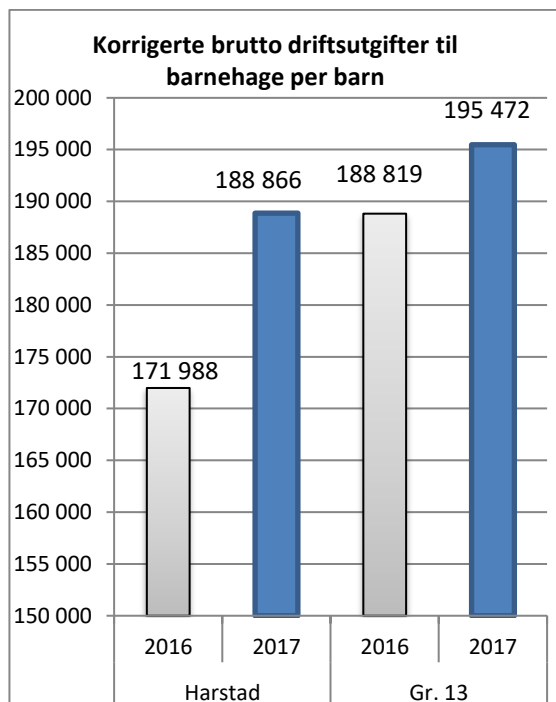
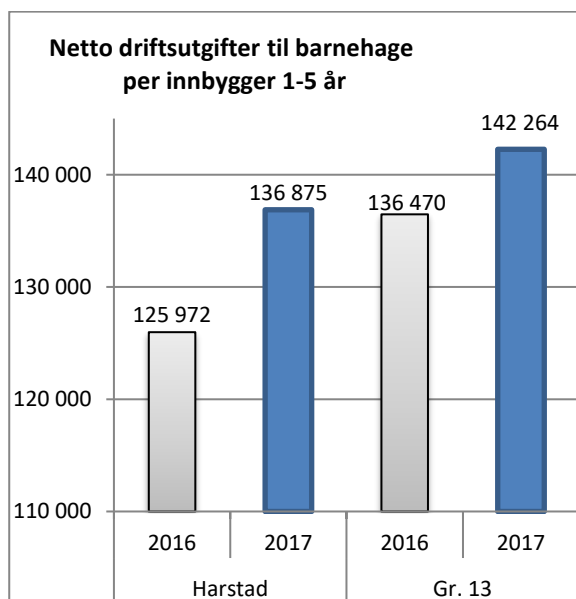
kjernetilbud på 20 timer pr uke.

Pr. 31.12.2017 hadde 209 husholdninger (264 enkeltbarn) innvilget redusert foreldrebetaling. 152 barn fikk i tillegg innvilget gratis kjernetid. Dette er en markert økning fra 2016.

Økonomi

Harstad kommune har økt sine netto utgifter til barnehage med 8,7 % mens KOSTRA gruppe 13 har økt utgiftene med 4,2 %. Av økningen i Harstad skyldes 6,2% økning av utgiftene, mens det resterende skyldes lavere antall innbyggere 1-5 år. Økningen i drifts- og kapitaltilskudd til private barnehager (bl.a som følge av etablering av ny privat barnehage på Stangnes i 2017) har dermed vært større enn reduksjonen i driftsutgifter som følge av redusert antall plasser i kommunale barnehager. Noe av dette er naturlig da reduksjonen av kommunale barnehageplasser ikke gir vesentlig reduksjon av kapitalutgifter.

Harstad kommune har lavere kostnader til drift av barnehager enn gjennomsnittet av sammenlignbare kommuner.

Harstad kommune har økt sine brutto utgifter til barnehage med 9,8 % mens KOSTRA gruppe 13 har økt utgiftene med 3,5 %.

Harstad kommune har nesten 3,5 % lavere brt. kostnader til drift av barnehage enn sammenlignbare kommuner.

Økning i brutto driftsutgifter pr barn betyr at kommunen ikke har klart å redusere driftsutgiftene tilsvarende reduksjonen i antall barn i kommunale barnehager.

Mål og nøkkeltall	Harstad		G-13	
	2016	2017	2016	2017
Andel barn 1-5 år med barnehageplass	93,2	96,0	92,0	92,1
Andel barn 1-2 år med barnehageplass i forhold til innbyggere 1-2 år	84,6	90,8	83,3	83,6
Andel barn 3-5 år med barnehageplass i forhold til innbyggere 3-5 år	98,8	99,3	97,4	97,4
Andel barn i kommunale barnehager i forhold til alle barn i barnehage	67,8	61,4	40,2	40,2
Andel barn i kommunal barnehage med oppholdstid 33 timer eller mer per uke	99,8	99,9	98,6	98,9

Resultater på tjenesteområdene

Andel ansatte med barnehagelærerutdanning	35,0	38,6	36,1	36,3
---	------	------	------	------

Harstad kommune har høyere barnehagedekning i forhold til sammenlignbare kommuner. Harstad kommune har litt høyere andel barnehagelærerdekning enn gjennomsnittet av sammenlignbare kommuner.

6.3 Grunnskole og skolefritidsordning

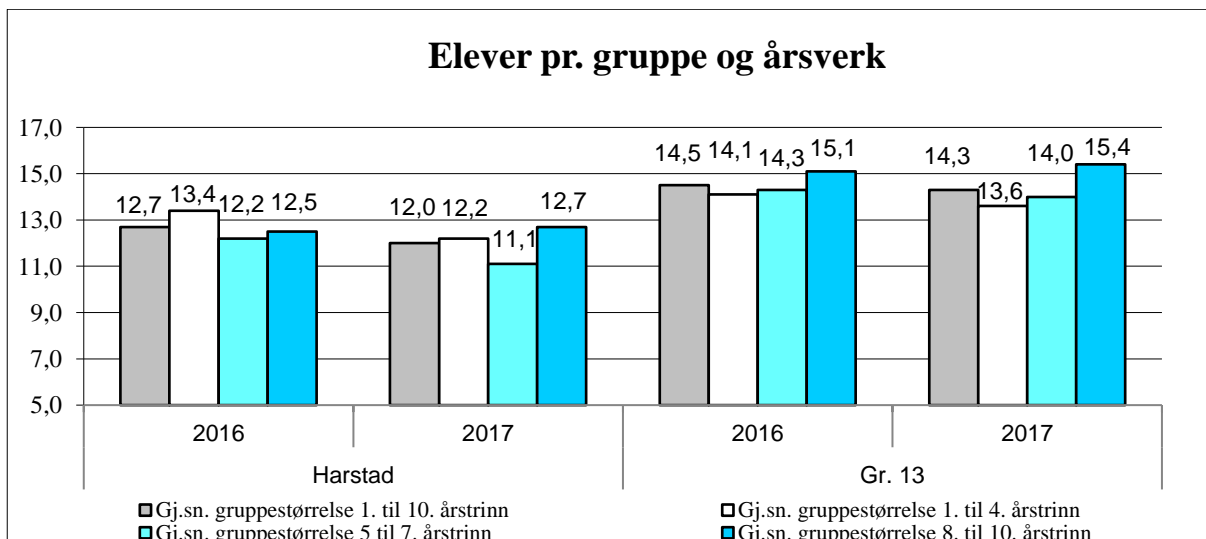
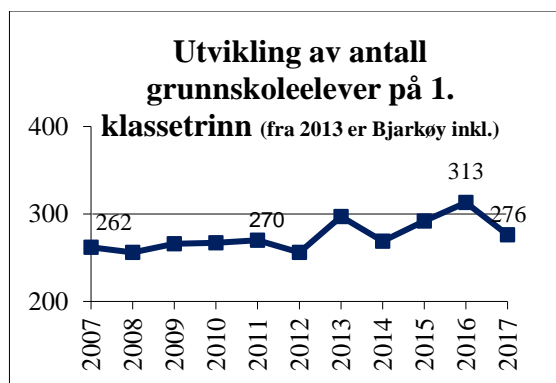
Det er 12 skoler i Harstad. 6 barneskoler, 3 ungdomsskoler og 3 kombinertskoler. Alle grunnskolene i Harstad deltar i de store skoleutviklingsstrategiene som er initiert nasjonalt. Kommunen har hatt et tiårig samarbeid med Norges arktiske universitet, sist gjennom satsinga *Ungdomstrinn i utvikling* avsluttet i desember 2017. Harstad har siden 2015 vært en *realfagskommune* sammen med 50 andre kommuner. Satsingen er delvis finansiert med statlige midler, og varer ut 2019. Skoler og barnehager i Harstad er sammen deltakere i satsningen *Språkkommune* i tidsrommet 2018 og 2019. Fokus er å etablere en helhetlig satsing på språk, lesing og skriving fra barnehage til videregående skole gjennom strategien *Språkløyper*. Kommunen får tilskudd til å danne lærende nettverk og får faglig støtte underveis fra Lesesenteret og Skrivesenteret.

Fem barneskoler i Harstad deltar i utviklings- og forskningsprosjektet «Et lag rundt eleven». Dette er et prosjekt for å utvikle tverrfaglig samarbeid, som involverer PPT, kommunepsykologene, skolehelsetjenesten og barnevernet. Utviklingsarbeidet omfatter skolenes mellomtrinn (5. -7. klasse) med oppstart høsten 2017 og varighet ut 2019.

På nettsiden (www.skoleporten.no) kan alle studere tilstanden for grunnskolen i Harstad.

Resultatene fra KOSTRA, GSI, og elevundersøkelsen gjør det mulig å sammenligne skoler og kommuner. Rådmannen viser likevel til at det viktigste er at hver enkelt skole skal kunne følge sin egen utvikling over tid for å kunne sette inn nødvendige forbedringstiltak. Skolene har fått i oppdrag fra Kommunestyret i VHP å øke antall grunnskolepoeng og redusere den svakest presterende gruppen i nasjonale prøver.

Elevtall første trinn over tid:

Resultater på tjenesteområdene

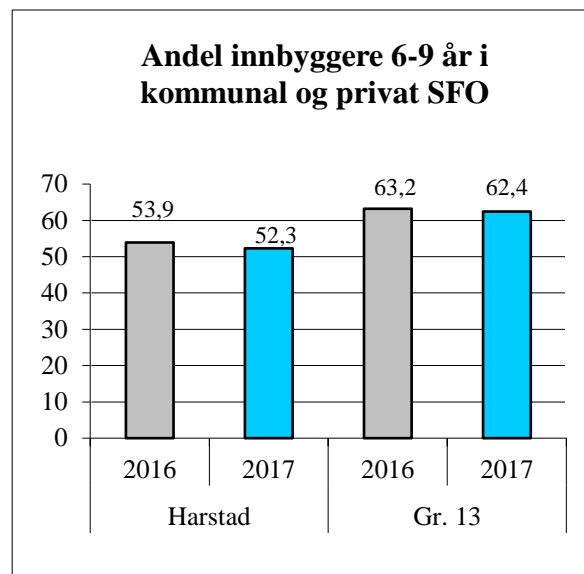
Ovennevnte grafikk viser at Harstad kommune i 2017 hadde gjennomsnittlig lavere gruppestørrelse i alle aldersgrupper enn KOSTRA gruppe 13. Dette forklarer også høyere skolekostnader i Harstad i forhold til sammenlignbare kommuner.

Gjennomsnittlig gruppestørrelse har blitt redusert med ca. 5,5 % fra 2016 til 2017 i Harstad.

Antall barn som benytter kommunalt SFO tilbud er redusert noe fra 2016.

Privat SFO/ Løvåsen hadde 40 helplasser i 2017.

I Harstad går få barn i SFO, og kostnadene er høye sammenlignet med gjennomsnittet i andre kommuner. Av kommunene i kommunegruppe 13 er Harstad blant de kommunene som har høyest kostnader pr. bruker av SFO.

Oversikt over elevtall og undervisningsårsverk i skolene (tall pr 1.8.17):

1. År	2. Antall elever	3. Antall klasser (inkl. ekstra klassedeling)	4. Årsverk lærere	5. Ant elever pr. årsverk	6. antall årsverk til spesial pedagogiske tiltak
2016	2 853	134	346**	8,2	50
2017	2845*	134	348***	9,3	53

*I tillegg går 31 elever på Harstad Montessoriskole.

**Ressurser tilsvarende 8 stillinger er tildelt kommunen fra staten til økt lærertetthet

*** Ressurser tilsvarende 10 stillinger er tildelt kommunen fra staten til økt lærertetthet.

Organisasjon/personell

Resultatmål: Relevant kompetanse i personalet

*Indikator: Andel ansatte med kompetansekrav dekt:
Indikatorkrav: 100 %*

Resultat: I Harstad er det 12 stillinger som ikke er besatt av ansatte med godkjent kompetanse.

De nye kompetansekrav som nå gradvis innføres for mellom og ungdomstrinn vil gjelde for fullt fra 2025. Ansatte vil tilegne seg påkrevde studiepoeng gjennom etterutdanningsordningen *Kompetanse for kvalitet*. I strategisk plan for kompetanseheving for skoleledere og pedagogisk personell er utvikling av skolene som lærende organisasjoner sentral. Innsatsområdene er kompetanseutvikling for ledelsen og reformrelatert kompetanseutvikling av det pedagogiske

personalet.

Etter- og videreutdanning

Den statlige strategien for etter- og videreutdanning "Kompetanse for kvalitet" 2015 - 2025 videreføres og utvides fram til 2025. For videreutdanning i matematikk og naturfag finansierer staten 75 % av kostnader til frikjøp, og deltakende lærere bidrar med 25 % i form av egen tid. For videreutdanning i andre fag dekker staten 60 % av vikarutgiftene, skoleeier 15 % og deltakende lærer 25 %. Kommunestyret har bevilget kr. 500.000,- årlig av kommunale midler til videreutdanning for lærere.

Våren 2017 fullførte 15 lærere videreutdanning. 6 i matematikk, 1 i naturfag, 6 i norsk, 1 i engelsk, 1 i spesial pedagogikk, 1 andrespråkpedagogikk. 3 rektorer deltok i rektorutdanning i 2017.

Det ble arrangert etterutdanning for ansatte i grunnskolen innenfor temaet livredning i 2017. For skoleledere og skolenes

Resultater på tjenesteområdene

utviklingsgrupper har det vært gjennomført 2 dialogsamlinger a 2 dager med veiledning fra UIT. Det har vært 2 ledersamlinger med veiledning fra UIT innenfor satsningene ungdomstrinn i utvikling/ realfagssatsning. I realfagssatsningen har grunnskolen i Harstad samarbeidet med NAROM. 6. trinnene ved alle skolene får i dette samarbeidet besøke romskipet Aurora på Andenes. I tillegg inngår samarbeid om etterutdanningstilbud til lærerne i Harstad. Harstad kommune har også deltatt i pilotering av lærerspesialistordningen. Tilsammen er det 16 lærerspesialister ved skolene. Disse gir et viktig bidrag i den skolebaserte kompetanseutviklingen. Tre av lærerspesialistene deltar i den nasjonale videreutdanningen av lærerspesialister.

IKT oppvekst frem mot 2020

Prosjekt IKT oppvekst handler om etablering og forbedring av infrastruktur samt plattformbytte fra Skolelinux til felles skybasert Windows-løsning i skolen.

I 2017 ble Kanebogen skole og Grytøy oppvekstsenter koblet til fiber. Office 365-løsningen til skolene ble samkjørt i en felles løsning for alle elever og ansatte i Harstad kommune. Maskinparken har blitt videre bygd opp på småtrinnene, mens elevene som begynte i 8. trinn høsten 2017 fikk sin egen pc (1:1). Den eldste maskinparken til lærerne er fornyet.

Dataløsning som skal sikre at opplæringsloven §13-10 blir fulgt er etablert. Skolemiljøknappen er en del av denne løsningen. Elever, foresatte, lærere eller andre kan bruke denne for å melde inn

mobbesaker. Denne er tilgjengelig på kommunens og skolens hjemmesider. Anbudsprosesser på nytt skoleadministrativt system er gjennomført, og etablering av ny løsning startet i 2017. Arbeidet med å ferdigstille hele løsningen vil pågå utover våren i 2018. I det nye systemet har elever, foresatte og lærere tilgang basert på sine roller.

Resultatmål i grunnskolen i Harstad

Resultatmål: Skolene skal bidra til og ta ansvar for at hver eneste elev gis muligheter til å nå sine høyeste mål og til å bli den beste utgaven av seg selv

Indikator: Gode grunnleggende ferdigheter, målt gjennom Nasjonale prøver (NP).

Indikatorkrav: Ambisjonene for Harstad kommune er resultater i tråd med eller bedre enn landsgjennomsnittet. Resultatene fra foregående år vil være retningsgivende for vekting og prioriteringer neste år.

Oppdrag til skolene: Den svakest presterende gruppen elever som skårer på nivå 1 (5. kl.) og nivå 1 og 2 (8. og 9. kl.) reduseres med minimum 2 prosentpoeng årlig.

Resultat: Nasjonale prøver ble i 2017 gjennomført på 5. og 8. trinn i regning, lesing og engelsk. På 9. trinn ble nasjonale prøver gjennomført i lesing og regning.

Nasjonale prøver - 5. trinn		Mestring nivå 1 (lavt)	Mestring nivå 2 (middels)	Mestring nivå 3 (høyt)
Engelsk	Nasjonalt (16-17)	24,20 %	51,80 %	24,10 %
	Nasjonalt (17-18)	23,20 %	51,30 %	25,50 %
	Harstad (16-17)	31,50 %	51,40 %	17,10 %
	Harstad (17-18)	32,70 %	49,30 %	18,00 %
Regning	Nasjonalt (16-17)	22,70 %	52,10 %	25,20 %
	Nasjonalt (17-18)	23,00 %	51,30 %	25,60 %
	Harstad (16-17)	27,80 %	50,80 %	21,40 %
	Harstad (17-18)	30,10 %	47,30 %	22,60 %
Lesing	Nasjonalt (16-17)	25,20 %	50,80 %	24,00 %
	Nasjonalt (17-18)	23,80 %	53,00 %	23,20 %
	Harstad (16-17)	29,00 %	53,60 %	17,50 %
	Harstad (17-18)	26,50 %	51,30 %	22,20 %

Resultatet på 5. trinn er fremdeles svakere enn vi ønsker. Det er en svak framgang fra i

fjor med elever som presterer på nivå 3 på alle områder, men også et økende antall

Resultater på tjenesteområdene

elever som presterer på nivå 1 i engelsk og regning. Det er positiv utvikling på lesing på lavt nivå. Resultatene er fortsatt under landsgjennomsnittet, og engelsk er det svakeste resultatet. Dette betyr at det må

jobbes intensivt på 1-4. trinn for å bedre resultatene. Fra statlig hold er ressursmengden økt betydelig og fokus hos stat og kommune er viktigheten av tidlig innsats i skolen.

Nasjonale prøver - 8. trinn		Mestring nivå 1 (lavt)	Mestring nivå 2	Mestring nivå 3	Mestring nivå 4	Mestring nivå 5 (høyt)
Engelsk	Nasjonalt (16-17)	9,00 %	17,70 %	42,80 %	19,80 %	10,60 %
	Nasjonalt (17-18)	8,40 %	18,80 %	41,10 %	20,80 %	10,90 %
	Harstad (16-17)	7,10 %	9,00%	40,80 %	28,80 %	14,20 %
	Harstad (17-18)	9,40 %	21,70 %	44,40 %	17,70 %	6,90 %
Regning	Nasjonalt (16-17)	7,30 %	22,40 %	39,00 %	20,60 %	10,70 %
	Nasjonalt (17-18)	7,70 %	22,20 %	37,60 %	21,60 %	10,80 %
	Harstad (16-17)	4,00 %	20,20 %	37,50 %	26,50 %	11,80 %
	Harstad (17-18)	10,20 %	22,90 %	38,90 %	20,00 %	8,00 %
Lesing	Nasjonalt (16-17)	9,70 %	17,70 %	41,50 %	19,40 %	11,70 %
	Nasjonalt (17-18)	8,80 %	17,80 %	42,00 %	20,20 %	11,20 %
	Harstad (16-17)	7,40 %	17,40 %	39,60 %	19,60 %	15,90 %
	Harstad (17-18)	10,50 %	18,10 %	46,20 %	18,40 %	6,90 %

Nasjonale prøver - 9. trinn		Mestring nivå 1	Mestring nivå 2	Mestring nivå 3	Mestring nivå 4	Mestring nivå 5
Regning	Nasjonalt (16-17)	4,20 %	15,40 %	34,20 %	25,20 %	20,90 %
	Nasjonalt (17-18)	4,30 %	15,20 %	33,70 %	26,30 %	20,50 %
	Harstad (16-17)	4,50 %	15,00 %	31,80 %	25,80 %	22,80 %
	Harstad (17-18)	2,50 %	12,70 %	35,30 %	27,60 %	21,80 %
Lesing	Nasjonalt (16-17)	5,40 %	11,10 %	35,90 %	24,60 %	23,00 %
	Nasjonalt (17-18)	5,10 %	11,15 %	36,20 %	25,70 %	21,50 %
	Harstad (16-17)	3,40 %	10,50 %	36,50 %	24,40 %	25,20 %
	Harstad (17-18)	3,60 %	12,80 %	32,50 %	28,10 %	23,00 %

Også på årets 8. trinn ligger Harstad under landsgjennomsnittet og skårer svakere enn forrige skoleår. Det er en markert nedgang i både engelsk, regning og lesing på antall elever på mestringsnivå 5. Det er også flere som mestrer lavt.

Fjorårets 8. trinn har hatt ei utvikling over landsgjennomsnittet når vi ser på resultatene i regning og lesning på 9. trinn. Ca. halvparten av elevene er på de to øverste nivåene, og dette tyder på målrettet og godt arbeid på ungdomstrinnene.

Harstad fortsetter arbeidet med både språk og realfag gjennom deltakelsen i realfag- og språkkommunesatsningen.

Indikator: Gode faglige resultater, målt gjennom grunnskole-poeng (eksamens- og standpunkt-karakterer).

Indikatorkrav: Ambisjonene for Harstad kommune er resultater i tråd med eller bedre enn landsgjennomsnittet. Resultatene fra foregående år vil være retningsgivende for vektning og prioriteringer neste år.

Oppdrag til skolene: Gjennomsnittlig økning 1 grunnskolepoeng årlig. Skolelederne må prioritere ledelsesressurser for å bidra til at mer av deres tid går til ledelse av læreres og elevers læring.

Resultater på tjenesteområdene

Grunnskolepoengsum				
	Snitt	Snitt	Snitt	Snitt
	Nasjonalt (15-16)	Nasjonalt (16-17)	Harstad (15-16)	Harstad (16-17)
Grunnskolepoengsum	41,2	41,4	40,1	40,2

Grunnskolepoeng regnes ut ved at alle avsluttende karakterer som føres på vitnemålet, legges sammen og deles på antall karakterer slik at en får et gjennomsnitt. Deretter multipliseres gjennomsnittet med 10. Snittet er økt de to siste år både nasjonalt og for Harstad.

Rådmannen viser til satsingene Ungdomstrinn i utvikling (som også omfatter barnetrinnet) som har en praktisk, relevant og variert profil, Språkkommunesatsningen og lærerspesialistordningen. På sikt vil dette øke

motivasjon og mestring hos elevene og som et mål i satsingene vil dette bidra til økte læringsresultater hos elevene. Tabellen viser en positiv utvikling i Harstad, men resultat fremdeles under ønsket resultat som er landsgjennomsnitt eller bedre. Oppdraget til skolene er å heve resultatene ytterligere. Skolene analyserer systematisk resultater og elevenes utvikling over tid og setter inn tiltak for å nå målsettinger om økt læringsutbytte. Alle satsningene kommunen deltar i forventes å bidra til en fortsatt positiv utvikling.

Resultatmål: Godt fysisk og psykososialt læringsmiljø som fremmer helse, trivsel og læring

Indikator: Elevundersøkelsen

Elevene på 7. og 10. trinn har i 2017 gjennomført Utdanningsdirektoratets nettbaserte elevundersøkelse. Elevundersøkelser utarbeidet av Undervisningsdirektoratet er obligatorisk for 7. og 10. trinn for alle landets skoler. Skolene skal gjennomgå resultatene fra undersøkelsene med ansatte og representanter for brukere og iverksette tiltak på områder med svake resultater.

Indikatorkrav elevundersøkelsen:
Ambisjonene for Harstad kommune er resultater i tråd med eller bedre enn landsgjennomsnittet.

Indikator: Elevene opplever en skole fri for mobbing

Hver skole skal analyserer egne resultater målt mot kommune og landsgjennomsnitt, og setter inn tiltak der det er nødvendig.

Elevundersøkelsen 7. trinn				
Skala 1-5: Høy verdi betyr positivt resultat. Beste gjennomsnittsverdi er 5.				
Skala 0-100: Indikatoren viser prosentandelen elever som opplever mobbing 2-3 ganger i måneden eller oftere. Beste resultat er en andel på 0.				
Snitt	Nasjonalt 2016	Nasjonalt (2017)	Harstad (2016)	Harstad (2017)
Motivasjon	4,0	3,9	3,9	3,9
Mestring	4,1	4,1	4,0	4,1
Støtte fra lærerne	4,4	4,4	4,3	4,4
Vurdering	3,9	3,9	3,7	3,9
Felles regler	4,3	4,3	4,1	4,4
Trivsel	4,4	4,3	4,0	4,2
Mobbing på skolen	1,3	7,2*	1,4	13,1*

*Kan ikke sammenlignes direkte med tall fra tidligere år.

Resultatene på 7. trinn er stort sett i tråd med kommunens ambisjoner om resultater i tråd med eller bedre enn

landsgjennomsnittet. Det som skiller seg negativt ut er tallet for andel elever som har svart at de er blitt mobbet av

Resultater på tjenesteområdene

medelever, mobbet digitalt og/eller av voksne 2 -3 ganger i måneden eller oftere. Det vil være en klar oppgave for skolene å få dette tallet redusert.

Andelen som oppgir at de trives i skolen er også litt lavere enn nasjonalt.

Elevundersøkelsen 10. trinn

Skala 1-5: Høy verdi betyr positivt resultat. Beste gjennomsnittsverdi er 5.

Skala 0-100: Indikatoren viser prosentandelen elever som opplever mobbing 2-3 ganger i måneden eller oftere. Beste resultat er en andel på 0.

Snitt	Nasjonalt (2016)	Nasjonalt (2017)	Harstad (2016)	Harstad (2017)
Motivasjon	3,5	3,5	3,4	3,6
Mestring	4,0	3,9	3,9	4,1
Støtte fra lærerne	4,0	4,0	4,0	4,1
Vurdering	3,3	3,3	3,2	3,4
Felles regler	3,9	3,9	4,0	3,9
Trivsel	4,2	4,1	4,1	4,1
Mobbing på skolen	1,3	8,3*	1,3	5,3*

*Kan ikke sammenlignes direkte med tall fra tidligere år.

Elevundersøkelsen på 10. trinn viser at kommunens ambisjoner om resultater i tråd med eller bedre enn landsgjennomsnittet er innfridd. Her har Harstad også en lavere andel elever som har opplevd mobbing enn landsgjennomsnittet.

Spesialundervisning

Indikator: Andel ressurser brukt til spesialundervisning.

Indikatorkrav: Innen høst 2018 skal andel ressurser brukt i Harstad på spesialundervisning reduseres til gjennomsnitt av KOSTRA gruppe 13. Økt fokus på ordinær tilpasset opplæring.

Indikator: Prosentvis andel elever i grunnskolen som får spesial undervisning	Harstad 2016*	KOSTRA gruppe 13 2016	Harstad 2017*	KOSTRA gruppe 13 2017
	5,5 %	7,4 %	6,2%	7,5%

Indikator: Prosent av ressurser brukt til spesialundervisning (KOSTRA)*	Harstad 2016	KOSTRA gruppe 13 2016	Harstad 2017*	KOSTRA gruppe 13 2017
Indikatorkrav: på linje med gruppe 13	19,3 %	17,3 %	19,8%	17,6%

*Andel timer til spesialundervisning av antall

Andelen elever som får spesialundervisning i Harstad er på et stabilt lavt nivå. Prosentandelen ressurser brukt på spesialundervisning er fremdeles noe over gjennomsnitt i Kostragruppe 13. Skolenes oppdrag er å nå indikatorkravet innen høsten 2018.

Indikator: Godkjent skolebygg og utemiljø

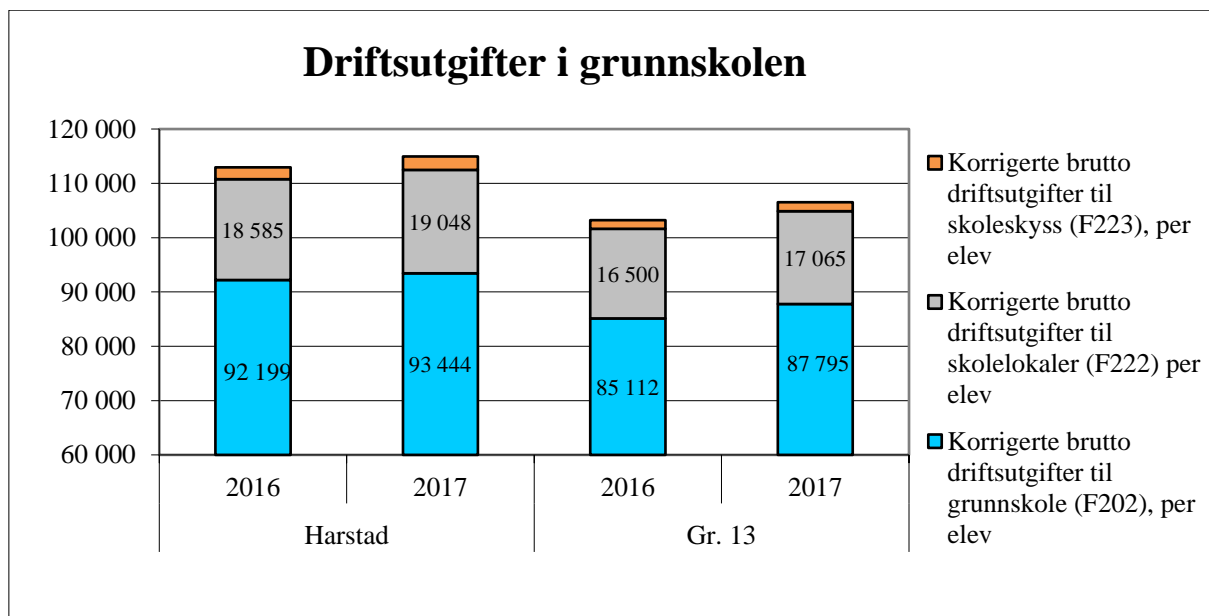
Indikatorkrav: Virksomheten skal være godkjent ihht forskrift om miljørettet helsevern

Resultat: Kommunestyret godkjente skolene med vilkår i 1999. Prosessen med å gjennomføre handlingsplanen har imidlertid tatt lengre tid enn først planlagt. Det er fremdeles noen av skolene som er godkjent

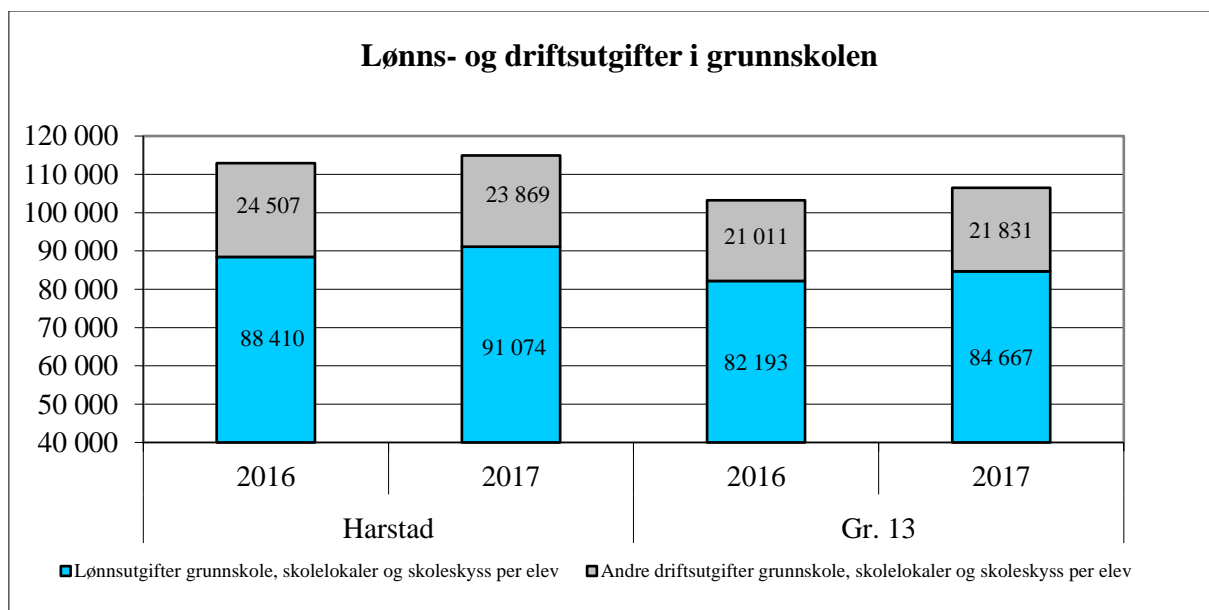
Resultater på tjenesteområdene

med vilkår som ikke er utbedret. Ved tilsyn blir vilkårene for godkjenning gjennomgått. Skolene skal ha tilsyn etter forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. hvert andre år. Avdeling Folkehelse har siden 2012 hatt to til tre tilsyn med samtlige skoler.

Økonomi

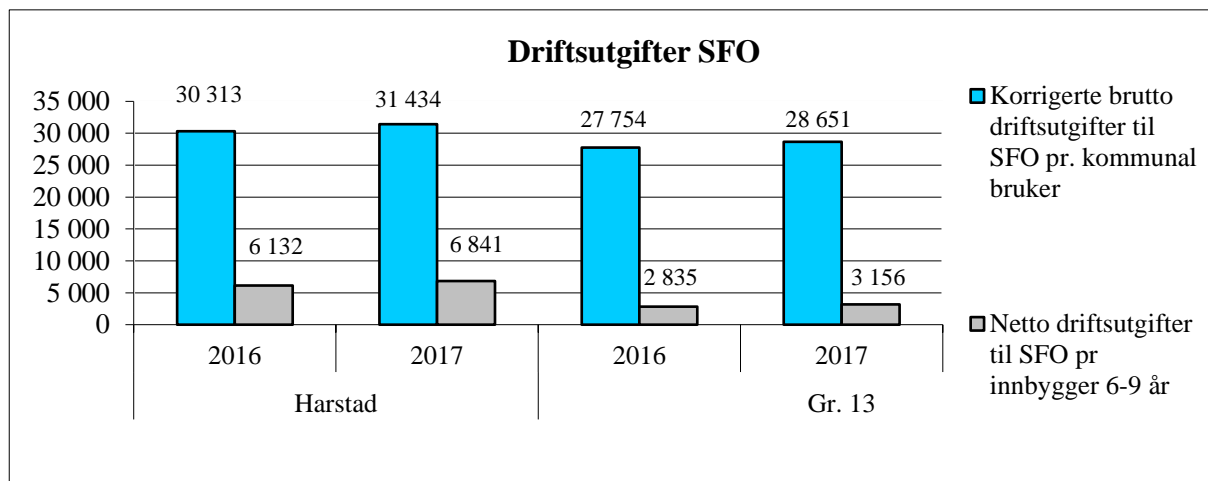

Når man ser på Korrigerede brutto driftsutgifter til grunnskolesektoren (funksjon 202, 215, 222, 223) så brukte Harstad kommune i 2017: 22,8 mill. kr. mer enn gjennomsnittet i Kostra gruppe 13. Økningen fra 2016 til 2017 for både Harstad og Kostragruppe 13 er på 4,9 % totalt.

Harstad har økt sine utgifter med 1,8 % mens gruppe 13 har økt sine utgifter med 3,2 %

Resultater på tjenesteområdene

Tabellene ovenfor viser at Harstad kommune har høyere driftsutgifter til grunnskole og SFO enn Gruppe 13. Vi ser og at forskjellen fra 2016 minker i 2017.

6.4 PPT

PPT har 11 rådgivere som dekker alle barnehager og grunnskoler i Harstad, Kvæfjord, Ibestad, Skånland og Gratangen kommune. Hver PP-rådgiver har mellom 40-50 aktive saker, og ivaretar i tillegg systemretta arbeid ute i barnehagene og skolene gjennom en godt etablert kontaktpersonordning. Ved at PP-rådgiverne har faste møter ute i barnehager og skoler blir vi godt kjent med brukerne og kan bistå med kompetanseheving, læringsmiljø arbeid og deltakelse i tverrfaglig team med god kjennskap til den enkelte enhet.

Systemretta arbeid gjennom kontaktpersonordningen og tverrfaglig samarbeid vektlegges og ppt har fortsatt nedgang i antall aktive saker til tross for økning i antall henvisninger. Det er flere sakkyndige vurderinger som nå ikke fører til vedtak om spesialundervisning fordi elever kan følge ordinær tilpasset opplæring med ekstra tilrettelegging og tett oppfølging. Saksbehandlingstiden varierer fra 2 - 6 måneder. Målet og anbefaling fra Fylkesmannen er en saksbehandlingstid på under tre måneder fra henvisning til ferdig utarbeidet sakkyndig vurdering. Kapasiteten påvirkes av etterspørselen etter veiledning i forhold til enkelt barn, læringsmiljøarbeid og henvisninger. Ved nye henvisninger er det nå inntil to måneders ventetid og i noen perioder 3 måneders ventetid. Dette bidrar til for lang saksbehandlingstid. Ved årsskiftet var det 22 saker på ventelista.

Aktive saker i PPT fordelt pr. trinn

	2015/16	2016/17
Førskole	128	90
1. klasse	30	10
2. klasse	23	13
3. klasse	40	18
4. klasse	35	38
5. klasse	44	34
6. klasse	44	44
7. klasse	41	38
8. klasse	52	27
9. klasse	59	46
10. klasse	58	54
VGO	1	1
Voksen	7	10
TOTALT	561	527

Sakkyndig vurdering utarbeides i alle saker som henvises til PPT, og det tilrås spesialundervisning etter opplæringsloven § 5.1 for elever som skal ha avvik fra læreplanmålene og/eller annen organisering av opplæringen. Ca 6,2 % av elevene i Harstad kommune har i 2017/18 vedtak om spesialundervisning.

Det er fortsatt en utfordring for PPT å holde seg oppdatert om alle helserelaterte diagnoser. Slike diagnoser har konsekvenser for opplæringstilbudet og de råd som gis til skoler/barnehager. Stadig flere elever har reduserte skoletilbud av helsemessige årsaker, og PPT sin rolle vil blant annet være å beskrive realistiske opplæringsmål. PPTs rolle i saker der medisinske diagnoser tar «forrang» er et utfordrende område.

PPT har som mål å være tett på og tilgjengelig for barnehager og skoler. Språkløyper, Et lag rundt eleven, Mobbeknappen og elevenes psykososiale læringsmiljø er områder/prosjekter hvor PPT kan delta gjennom systemarbeid i skoler og barnehager.

På førskolesiden reguleres nå behovet for spesialpedagogisk hjelp gjennom barnehageloven § 19 og nytt her er at PPT nå skal vurdere om barnehagen kan avhjelpe barnets vansker innenfor det ordinære barnehagetilbudet før det tilrås spesialpedagogisk hjelp. Det er fortsatt stor forskjell på kompetanse i de ulike barnehager og det er utfordrende å gi veiledning innenfor barnehagepersonalets rammer.

Førskoleteamet

Det er nå 6 stillinger i Førskoleteamet ved PPT som skal utføre vedtak om spesialpedagogisk hjelp. Behovet for spesialpedagogisk hjelp er økende og det gis nå hjelp tidligere / til yngre barn med store og vedvarende hjelpebehov. I tillegg gis det spesialpedagogisk hjelp til de barna som trenger litt ekstra for å bli bedre rustet til å begynne i skolen. Det er flere fosterbarn som har behov for spesialpedagogisk hjelp i tillegg til barn tilhørende Harstad kommune. Et langsiktig mål er å øke kompetansen i barnehagene slik at flere barn kan få den hjelp de trenger innenfor allmenpedagogiske tiltak gjennom støtte og veiledning fra førskoleteamet.

Resultater på tjenesteområdene

Skoleteamet

Skoleteamet har som mål å være lett tilgjengelig og skal gi bistand til skolen og foresatte som henvender seg. Samarbeid mellom elev, foresatte og lærere vektlegges når arbeid startes opp. Det gis også tilbud om foreldreveiledning. Skoleteamet har sammen med PP-rådgiverne tatt i bruk nye analyseverktøy for å kartlegge elevenes læringsmiljø, faglig og sosialt. Veiledning i klasseledelse og tiltak iverksettes i samarbeid med skolens ledelse og ansatte ut fra hva som avdekkes i kartleggingen. I 2016 ble dette innført som et fast kartleggingsverktøy på 8. trinn i alle Harstad skolene. I tillegg brukes analyseverktøy helt ned til 4. trinn ved forespørsel om bistand fra skoleteamet og PPT.

PMTO

PMTO har som mål å gjenopprette eller bygge et positivt og utviklingsstøttene forhold mellom barn og foreldre, og bryte negative samspillsmønstre. I tillegg jobber man med at tilknytningen mellom foreldre og barn skal bli bedre, selvtilliten til barnet bygges opp, og barna lærer å ta ansvar for egne valg og handlinger.

PPT har to ansatte som er utdannet PMTO terapeuter og som gir PMTO terapi til familier som en del av sine arbeidsoppgaver. Skånland, Gratangen, Kvæfjord og Ibestad kommune finansierer 65% av en PMTO stilling. I tillegg har skoleteamet en PMTO forelderrådgiver. I 2018 startes det opp med ny PMTO-terapeututdanning hvor en ansatt i Familiens hus deltar sammen med vår foreldrerådgiver i skoleteamet.

14 familier har fått PMTO i 2018. Det er ventetid både hos PPT og BUT. Målet for 2018 er gi flere familier tilbud om PMTO blant annet som et tilbud i Familiens hus.

Familiens hus

Målsetting for Familiens hus er å fremme trivsel og god helse hos barn, unge og deres familie, samt styrke barn og unges oppvekstvilkår i Harstad kommune. Familiens hus et tverrfaglig samarbeidsprosjekt mellom ulike kommunale tjenesteområder innenfor helse og oppvekst. Tverrfaglig samarbeid gis som tjenester inn i Åpen barnehage og har vært gitt til faste tidspunkter ukentlig. Det vi ser etter å ha driftet i ca. 4 måneder er at Familiens hus med Åpen barnehage har vært et etterlengta tilbud for foreldre i Harstad kommune, både mødre og fedre som er hjemme i permisjon kommer til Åpen barnehage for at barna skal få leke og ha samvær med andre barn og voksne. Det er i hovedsak foreldre med barn fra 7 månedersalder og opp til barn i 1 ½ år som er hovedgruppen. Det har også vært 3 og 4 åringer som har være innom.

Det har vært opp til 22 barn på en gang i lokalene. Gjennomsnittlig bruker ca. 8 -10 barn tilbudet pr. dag og kjernetiden til brukerne er fra ca. kl.10.00 - til ca. kl.14.00.

I løpet av 2018 vil det implementeres nivå to og tre i Familiens hus slik at det kan tilbys tiltak som gruppeveiledning og foreldrerådgivning i tråd med anerkjente veiledningsmetoder.

Familiens hus startet også opp med PMTO-terapi utdanning for en av de ansatte og målet er å kunne gi PMTO-terapi til foreldre i Familiens hus til 5-6 familier med en gjennomsnittlig varighet på ca. 22 timer per familie dette første året og etter hvert vil det kunne gis PMTO-terapi til flere familier.

6.5 Voksenopplæring

Resultatmål: Gi deltakerne mulighet for optimalt læringsutbytte

Indikator: Resultat fra norskprøver i muntlig, lytte, lese, skrive

Ønsket resultat: Resultat ihht nasjonale resultat

Ønsket % andel bestått nivå er A2, B1 og B2.

Resultat/avvikskommentar

(Vinter 2017 tall i prosent)

Prøvetype	Nasjonalt	Harstad
Muntlig	85	71
Lytte	82	75
Lese	74	53
Skrive	82	54

(Sommer 2017 tall i prosent)

Prøvetype	Nasjonalt	Harstad
Muntlig	86	94
Lytte	89	78
Lese	76	75
Skrive	83	74

Tallene er inkludert privatister, både fra Harstad, og andre kommuner. Harstad voksenopplæring arbeider systematisk med opplæring i forhold til ferdighetene som måles i de nasjonale prøvene. Resultatene analyseres kontinuerlig, og ulike pedagogiske tiltak settes inn.

Gir resultat grunnskole for voksne innpass i videregående tilbud:

Ønsket resultat: 100 % til videregående skole.

Resultater: 100 % til videregående skole i 2017.

Resultatene analyseres 2 ganger pr. år i ledergruppe og personalgruppe.

Strategi: God klasseledelse (Målt ved brukerundersøkelse)

Indikator: Totalt, faglig resultat

Ønsket resultat: 5

Nedre akseptable grense: 4

Resultat: 5,0

Indikator: Jeg får god veiledning i hvordan jeg kan lære

Ønsket resultat: 5

Nedre akseptable grense: 4

Resultat: 5,2

Indikator: Minimum 2 deltakersamtaler pr. år pr. deltaker

Resultat: 2

Indikator: Minimum 2 planmøter m/ flyktningsteam pr. år (pr. flyktning)

Resultat: 2

Indikator: Totalt, respektfull behandling

Ønsket resultat: 5

Nedre akseptable grense: 4

Resultat: 4,89

Indikator: Totalt, deltakermedvirkning

Ønsket resultat: 5

Nedre akseptable grense: 4

Resultat: 4,89

Indikator: Totalt, fysisk miljø

Ønsket resultat: 5

Nedre akseptable grense: 4

Resultat: 5,15

	Harstad		G-13	
	2016	2017	2016	2017
Netto driftsutgifter til voksenopplæring (213), per innbygger	-34	83	208	251

6.6 Helse- og omsorgstjenesten

2017 har vært preget av arbeid med omorganisering av helse omsorgstjenester. Målet var å skape god tjenesteutvikling, kompetanseutvikling og effektiv drift. Ny organisering trer i kraft fra 1.1.18. Det er mål for hjemmetjenesten om reduksjon av tjenestetimer for å drifte i balanse.

Tjeneste/bruker – Kvalitet og pasientsikkerhet

Aktivitetstilbudene til eldre på institusjon ble fordelt etter tildelingskriterier. Aktivitetstilbud ble brukt til innkjøp av rickshaw sykler, gapahuk, grill og bål utsyr, kjøreturer, utstyr til sansestimulering, utemøbler for sosial aktivitet, aktivitetstur til Heggenkollen, musikkverksted, foto-vandretstilling, gårdsturer.

Frivillighetsarbeid: Harstad kommunestyre vedtok i april 2017 en helhetlig strategi for frivillighet. Kommunens Frivillighetskoordinator hadde pr 30.12 2017 registrert 53 personer som har meldt seg til frivillig arbeid i sykehjemmene. Av disse har 33 gjennomført ett eller flere oppdrag. I tillegg er det gjennomført samarbeidsprosjekter med organisasjoner som ble tildelt aktivitetstilbud. Målt mot tidligere år er det månedlig 35-45 flere aktiviteter ved hjemmene ved hjelp av frivillige. Aktivitetene kan være: lesing, sykling, trille tur, gå tur, baking, sang, bingo, samtaler er blant aktivitetene. Tre dagsenterbiler er tatt i bruk i ordningen «Meningsfulle bilturer» for beboerne med frivillige sjåførere. Turene går i byen og distriktet. Alle frivillige tilbys introduksjonskurs.

Brugerundersøkelse: Det har vært gjennomført brukerundersøkelse for brukergruppen «utviklingshemmede - Brukerrepresentanter». Samlet resultat er bedre nå enn i 2013. Det er ansatt fagutvikler, bedret dialog med pårørende/verge samt rask respons ved ev. ønsker om forbedringer. Det planlegges møter med brukerrepresentanter årlig og avholdes regelmessige ansvarsgruppemøter.

Team rehabilitering og mestring: Tjenesten yter rehabilitering i hjemmet samt bidrar som fagressurs med tidlig tverrfaglig vurdering, veiledning og rådgivning både til brukere og ansatte i hjemmetjenesten. Det er fokus på kompetanseheving og innføring av hverdagsmestring som grunnleggende tanke sett i helse- og omsorgstjenesten. 139 brukere har som følge av søknad om rehabilitering i hjemmet, fått tilbud om tverrfaglig vurdering, hvorav 43 har fått innvilget rehabiliteringstjenester. De øvrige har fått rask igangsatt støtte og veiledning for enklere utfordringer. Det har vært økt fokus og benyttelse av arbeidsmetoder som fremmer hverdagsmestring i alle deler av helse og omsorgstjenesten.

Velferdsteknologi:

Velferdsteknologiprojektet har vurdert ulike teknologiske tiltak til utprøving. Det er arbeidet med ROS analyser og utarbeidelse av dokumentasjonsverktøy til bruk i utprøvningsprosessene. Utprøving av medisinrobot ble forberedt i 2017 og igangsatt i februar 2018. Harstad kommune har inngått interkommunalt samarbeid med Kvæfjord, Skånland, Evenes og Tjeldsund. Det er ansatt koordinator for det interkommunale prosjektet. Det er igangsatt opplæring av ansatte gjennom «Velferdsteknologiens ABC» med ca. 80 deltakere.

Tverrfaglig styrking av skolehelsetjenesten:

Harstad kommune mottok i juni 2017 tilskuddsmidler fra helsedirektoratet for tverrfaglig styrking av skolehelsetjenesten. I denne forbindelse er 50 % fysioterapistilling midlertidig opprettet. Stillingen skal sammen med ergoterapeut, fysioterapeut og skolehelsetjenesten, bidra til at Harstad kommune imøtekommer krav i de nye nasjonale retningslinjene for skolehelsetjenesten. Målet er å fremme fysisk aktivitet. Det arbeides med kompetanseheving samt utprøving av tiltak i samarbeid med Kila skole.

Demensomsorgen: Harstad fikk sin første demensplan i 2017. I etterkant av dette ble stillingen som demenskoordinator utvidet fra 60 til 100%. Det har vært jobbet med

Resultater på tjenesteområdene

etablering av brukerskole til demenssyke.

Demenskoordinator: er ansvarlig for pårørendeskolen, driver samtalegruppe, gir veiledning til demenssyke, pårørende og helsepersonell. Demenskoordinator er ansvarlig for i forbindelse med etablering av «Demensvennlig samfunn» å tilby kurs og foredrag. Høsten 2017 ble arbeidet med å danne et hukommelsesteam igangsatt, og fra årsskiftet var *Hukommelsesteamet* i gang.

Demensvennlig samfunn: Kontrakten med Nasjonalforeningen om at Harstad skal bli et demensvennlig samfunn ble signert 19.6.17 av ordfører. Arbeidsgruppe ble etablert og har ambisjoner om at alle bedrifter i Harstad skal få tilbud. Det er til nå gitt kurs til 11 bedrifter.

Livsglede for eldre: «Alle sykehjem/bolig med heldøgns omsorg i Harstad kommune er i ferd med å implementere føringene fra den nasjonale sertifiseringsordningen Livsgledehjem. I 2017 ble de to første sykehjemmene sertifisert i Harstad kommune; Bergsodden og Stangnes. Ytterligere 5 virksomheter startet sertifiseringsprosessen i 2017. Målet er å jobbe systematisk med psykososiale behov. Dette gjøres gjennom kartlegging av livshistorien til den enkelte beboer. Arbeidet vurderes en gang årlig av stiftelsen Livsglede for eldre (sertifisering/resertifisering). Som følge av livsgledearbeidet, er det også opprettet samarbeid med til sammen 10 livsgledebarnehager som jevnlig besøker eldreinstitusjonene, samt 2 «livsglede-skoler».

Ernæringsprosjekt: Det er et mål å bedre ernæringspraksisen i hjemmetjenesten ved å skape ensartede rutiner for kartlegging, forebygging og behandling av underernæring. Et utvalg brukere får målrettet ernæringsoppfølging med mål om å hindre vektnedgang og fremme matinntaket, samt at personalet får internerundervisning i ernæringsarbeid.»

Pasientsentrert helsetjenesteteteam (PSHT) Samarbeidsprosjektet «Pasientsentrert helsetjenesteteteam» (PSHT) mellom UNN og de fem kommunene Tromsø, Harstad, Balsfjord, Karlsøy og Lenvik tester ut tre ulike modeller. I Harstad er det etablert ambulerende team. Teamet har fokus på å styrke helsetjenesten for eldre med sammensatte og kroniske sykdommer, særlig i overgangen mellom sykehus og kommune. Måten teamet arbeider på er bedret ved bedre kontakt med utøvende tjeneste, og flere henvisninger fra kommunen. Fortsatt henvises 80% av pasientene fra UNN. I 2017

har PSHT hatt fokus på pasientforløpene til de skrøpeligste eldre med særlig mange innleggelses på sykehus. PSHT i Harstad skal evaluere og avklare funksjonen i løpet av 2018.

Dokumentasjonsprosjekt: Pga svikt og mangler i dokumentasjon er det jobbet med søknad til utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjenester i Troms. Målet med prosjektet er å kvalitetssikre dokumentasjon av helsehjelp ihht lover og retningslinjer. Prosjektet skal kunne gi erfaring som overføres til de andre avdelinger i helse og omsorg.

Tilsyn

Det har vært gjennomført tilsyn fra Arbeidstilsynet. Målet med tilsynet var å forebygge arbeidsrelatert sykdom og skade. Arbeidstilsynet kontrollerer krav i gjeldende HMS-lovgivning, spesielt når det gjelder organisasjonens arbeid med forebygging av vold og trusler. Tilsynet ble gjennomført i 3 avdelinger. Det ble gitt pålegg om å utarbeide Risiko og sårbarhetsanalyse ved arbeidssituasjoner som kan medføre at arbeidstaker blir utsatt for vold og trusler om vold. Det ble gitt pålegg om å gi arbeidstakerne nødvendig opplæring og øvelse i forebygging og håndtering av vold og trusselsituasjoner, samt i bruk av eventuelt sikkerhetsutstyr. Dette slik at arbeidstakerne så langt det er mulig, er beskyttet mot vold og trussel om vold. Det ble også gitt pålegg om å utarbeide plan for bedriftshelsetjenestens bistand i virksomheten.

Resultatmål: Forsvarlig og verdig tjenestetilbud

<i>Indikator: Antall pasienter som har fått feil medisin eller feil legemiddel/styrke/dose av alvorlig eller svært alvorlig grad. Indikatorkrav: Færre enn 25 hendelser</i>	2016	2017
Antall feilmedisinering (alvorlig/svært alvorlig)	66	55

Resultatvurdering: Antall årlige avvik varierer men har det siste året hatt en nedgang. Avvik tas opp med ansatte, både den enkelte og i personalgruppen. Flere enheter velger å bruke forbedringstavle. Avvik kan oppstå ved: at noen glemmer, det

Resultater på tjenesteområdene

legges feil i dosett, ansatte følger ikke gjeldende prosedyrer, stress på medisinerom kan medføre feil, personlige feil fra ansatte samt travle hverdager og sykefravær kan føre til avvik på grunn av bytting av brukere. Det har ikke vært avvik som har medført alvorlige konsekvenser for pasient. Det tas kontakt med lege når det gis feil medisin. Det er viktig å ha fokus på å registrere avvik og at hensikten er å lære. Avvikene tas opp med ansatte.

Det er igangsatt arbeidsgrupper som jobber med Risiko og sårbarhetsanalyse innenfor arbeidsoppgave som omhandler legemiddelhåndtering.

Indikator: Antall gjennomførte «systematisk legemiddel-gjennomgang» på pasient i langtidsopphold i institusjon

Resultatvurdering: Det er forskriftskrav om at alle pasienter med langtidsplass skal ha gjennomgått legemiddelgjennomgang. Ny prosedyre for gjennomføring av LMG er utarbeidet. IPLOS registrering etter gjennomført LMG vil være et tiltak som innebære at enheten kan ta ut rapport på antall brukere som ikke har fått gjennomgang.

<i>Indikator:</i>	2016	2017
<i>Antall fall med skader i sykehjem skal reduseres</i>	116	90
<i>Indikatorkrav: Færre enn 50 hendelser</i>		

Resultatvurdering: Antall registrerte fall med skade viser nedgang siste året. I 2016 ble det rapportert at 33 % av registrerte avvik gjelder en person med stor grad av utfordrende adferd i tillegg til somatiske lidelser. Fallforebyggende tiltak settes i gang etter individuell vurdering. Det er utviklet et kartleggingsverktøy/prosedyre som systematisk skal identifisere fallrisiko. Legemiddelgjennomgang ses i sammenheng med dette.

Flere enheter har tatt i bruk kartleggingssystemer for identifisering av fallrisiko.

*Indikator: Gjennomført ernæringsstatus
Indikatorkrav: Rapport «mangelfull IPLOS» sjekkes for å kontrollere om ernæringsstatus er foretatt*

Resultatvurdering:

Det er utarbeidet felles prosedyre/rutiner for gjennomføring av ernærings screening. Gjennomført screening skal registreres i IPLOS. Det viser om det har vært svikt i hvordan dette registreres i IPLOS. Pasienter kan ha fått screening og det er gjennomført tiltak men det er ikke registrert riktig i IPLOS. En enhet skal igangsette screening av alle brukere i 2018. Det skal gis opplæring til ansatte i hvordan dette skal gjennomføres. Ansatte gis ernæringskompetanse via kurs i KS-læring. Andre enheter jobber med tydeliggjøring av oppgaver i ernæringsarbeidet.

*Indikator: Tjenester til evaluering i hjemmetjenesten gjennomføres i henhold til prosedyren «Samhandling mellom Koordinerende og utøvende enhet»
Indikatorkrav: 100 %*

Resultatvurdering:

Enhetene rapporterer at de aller fleste tjenester er evaluert innenfor frist. Det gjennomføres regelmessige samarbeidsmøter mellom koordinerende og utøvende.

Organisasjon/personell

Resultatmål: Godt arbeidsmiljø

Resultatvurdering:

Antall skademeldinger på ansatte har økt fra 403 til 462.

Ansatte som rapporterer skade, blir fulgt opp av nærmeste leder. Hvis beboere skader ansatte, gjennomgås situasjonen alternative fremgangsmåter for samhandling vurderes. Det er spesielt i samhandling med personer med kognitiv svikt, at skade påført av beboer er mest hyppig.

Det siste året har avdeling for kognitiv funksjonsnedsettelse fått flere brukere med utfordrende adferd. Avdelingen jobber forebyggende, og dette gir stor effekt. Det er fokus på vold og trusler. Ros analyse gjennomføres i alle avdelingene, og ansatte får opplæring teoretisk og praktisk. Fagutvikler behandler avvik og veileder ansatte. Dette gir økt faglig forståelse og innsikt.

Enheten for bo og mestring jobber med å begrense antall forskjellige ansatte som skal inn å gi tjenester til den enkelte bruker. Den enkelte bruker vil da få færre ansatte å

Resultater på tjenesteområdene

forholde seg til. Dette vil kunne bidra til bedre samhandling mellom personalet som igjen og bedre kontinuitet rundt bruker.

Sykefraværet: for helse og omsorg er redusert siste år. Alle enheter rapporterer at de har fokus på reduksjon av sykefravær. Turnuser som fremmer nærvær, større stillinger, lange vakter gjør fraværet mindre. Holdningsskapende arbeid ved hjelp av 10-faktor og NED-prosjektet, kan være medvirkende til at sykefraværet er lavere.

Aktiv bruk av forbedringstavlene sees på som sentralt i dette arbeidet ved at det også rettes fokus på hva vi lykkes med.

Gjennomført 10 faktor undersøkelse har vist enkelte forbedringsområder. Det jobbes med oppfølging av resultat fra undersøkelsene og forbedringstiltak.

Det er igangsatt opplæringspakker for vikarer.

Helse

Nødnett: Prosjektet som er ledet av Harstad kommune omfatter også ETS-kommunene, Kvæfjord og Lødingen. Talekvaliteten på mobildelen av radioterminalen er ikke tilfredsstillende og driftskostnadene er vesentlig større enn forespeilet fra statens side (DSB og HDO). Tiltaket er avsluttet som prosjekt, men Harstad kommune kjører kontinuerlig opplæring av nytt personell.

Akuttmedisin: Det er kommet nye nasjonale kompetansekrav for legevakt. Harstad kommune har i samarbeid med UNN Harstad blitt godkjent som kursarrangør.

Bygging av nytt Helsehus: Kommunestyret vedtok i juni 2016 å bygge nytt helsehus på nordsiden av UNN Harstad. Bygget skal inneholde en klinisk avd. med 30 senger, helsesenter med leger og psykologer, helsestasjon, fysio- og ergoterapitjenesten (hjemmebasert rehabilitering), avd. for Folkehelse inkl. Frisklivssentral og administrasjon. I tillegg skal bygget inneholde kontor for brukerorganisasjoner og undervisningsarealer. Kommunestyret ba i tillegg administrasjonen utrede muligheten for å få plass til Koordinerende enhet i bygget. Kommunestyret vedtok organisasjonsendring av helse- og omsorgstjenesten, dette medførte at psykiatri og rustjenesten ble lagt til enheten. UNN og

UiT deltar i styringsgruppen. Det har pågått tre parallelle prosesser:

1. forhandlinger med UNN om tomt og regulering av området.
2. prosess ledet av KUPA for å identifisere samordningsgevinster og evt. utfordringer ved å plassere et Helsehus ved UNN Harstad.
3. Arbeid med skisseprosjekt ledet av Norconsult med fokus på brukervennlighet, nøkternhet og ivaretagelse av samfunnsoppgaver. Samlokalisering og effektive lokaler kan muliggjøre drift av 7 nye plasser innenfor vedtatte rammer i VHP. Leieforhold i Havnegt. 1 og Normannsgt. 3 vil kunne avvikles.

Klager/avvik i legevakt:

Legevakta har hatt 4(3) klager i 2017 på 8 218 (7 767) konsultasjoner – tallene i parentes er fra 2016. Det er registrert 13 (17) avvik. 5 av avvikene vedr. koordinering og transport av psykiatri pasienter til Tromsø, der ansvar er UNN. Det har vært en utfordring å ha nok legevaktleger i vaktturnusen. Det er et sårbart system på legevakta med bare en lege i beredskapslegevakt, det er en utfordring å få lege som er tilgjengelig og kan ta legevakt på kort varsel.

Støttesenter mot incest: Det var vanskelig å etablere et eksternt støttesenter innenfor vedtatt budsjett, og kommune-styret vedtok derfor å etablere støttesenteret i kommunal regi. Støttesenteret har vært i drift siden 2. halvår 2017.

Psykiatri og rus

Oppsøkende rusteam: Fra oktober 2017 ble tilbudet til brukere med kombinasjon av psykiske plager og rus etablert som et eget tilbud. I 2015 hadde kommunen 55 brukere, mens antall brukere nå er økt til 123.

Ruskontakt - Oppfølging av ungdom med rusproblematikk: Etter initiativ fra ordføreren vedtok kommunestyret å etablere et tilbud om rustesting og oppfølging av ungdom med rusproblematikk. Politiet rekrutterer ungdom inn i ordningen til rustesting og veiledningssamtaler i inntil et år.

Ruskontakt ble etablert fra 01.03.17.

Fastlegeordningen

Det blir stadig vanskeligere å rekruttere fastleger samtidig som vi nærmer oss et generasjonsskifte i allmennlegekorpset.

Resultater på tjenesteområdene

Kommunen har etablert opplæringsfond for fastleger i privat praksis under spesialisering. Kommunen vil måtte ta ytterligere grep for å sikre rekrutteringen av fastleger.

Avvikling av asylmottak

Begge mottakene ble avviklet i overgangen mellom 2016 og 2017, noe som innebærer at vertskommunetilskudd på 3,9 mill. kr falt bort. Deler av de ressursene som nå er borte ble brukt til behandling og tiltak rundt svært funksjonshemmede nye borgere.

Folkehelse

Miljørettet helsevern utfører tilsyn med skoler og barnehager hvert annet år. Kommunen ble pålagt målinger av luftkvaliteten, arbeidet blir

koordinert av miljørettet helsevern.

Trygge Lokalsamfunn

Det har vært avholdt to styringsgruppemøter, ett møte i kommunal referansegruppe og 15 møter i aksjonsgruppene. Det ble i 2017 arrangert bl.a. Aktivitetsmesse for eldre og Folkehelseuka i Harstad.

Frisklivssentralen

I 2017 har totalt 131 personer fått oppfølging innenfor ett eller flere av fokusområdene. Det er gjennomført 192 individuelle samtaler og 2 kostholdskurs, i tillegg til 7 ukentlige gruppetreninger gjennom store deler av året.

Økonomi

Driftsutgifter	Harstad			Gr 13		
	2016	2017	Endring	2016	2017	Endring
Korrigerte brutto driftsutgifter pr. mottaker av hjemmetjenester	366 796	366 685	0,0 %	425 527	422 313	-0,8 %
Gjennomsnittlig antall tildelte timer pr uke, praktisk bistand	4,0	4,2	5,0 %	10,0	10,7	7,0 %
Gjennomsnittlig antall tildelte timer pr uke, hjemmesykepleie	6,5	6,3	-3,1 %	4,9	4,8	-2,0 %
Andel hjemmetjenestemottakere med omfattende bistandsbehov, 0-66 år	20,6	19,5	-5,3 %	20,1	19,7	-2,0 %
Mottakere av hjemmetjenester pr. 1000 innbyggere 0-66 år	26	28	7,7 %	20	21	5,0 %
Mottakere av hjemmetjenester pr. 1000 innbyggere 67-79 år	72	76	5,6 %	59	62	5,1 %
Mottakere av hjemmetjenester pr. 1000 innbyggere 80 år og over	383	371	-3,1 %	293	299	2,0 %
Andel plasser i institusjon og heldøgnsbemannet bolig i prosent av bef. 80+	30	30	0,0 %	27	27	0,0 %
Plasser i institusjon i prosent av innbyggere 80 år over	18,9	18,7	-1,1 %	16,4	16,2	-1,2 %
Netto driftsutgifter pr. innbygger til pleie- og omsorgstjenesten	17 772	18 741	5,5 %	15 693	16 323	4,0 %
*Korrigerte brutto driftsutgifter, institusjon, pr. kommunal plass	1 000 425	1 052 172	5,2 %	1 140 949	1 181 385	3,5 %

*Korrigerte brutto driftsutgifter institusjon omfatter sykehjem, avlastningsboliger til psykisk utviklings- hemmede, barneboliger osv.

Netto driftsutgifter pr. innbygger til pleie- og omsorgstjenesten i Harstad er økt med 5,5% fra 2016, mens Gruppe 13 har økt sine utgifter med 4,0%. Harstad kommune driver

dette tjenesteområdet 60 mill kr dyrere i 2017 (52 mill i 2016) enn gj. snittet av andre sammenlignbare kommuner når en ser på kostnader per innbygger i 2017. Dette viser

Resultater på tjenesteområdene

at det er viktig å konstant ha fokus på kostnadsreducerende tiltak.

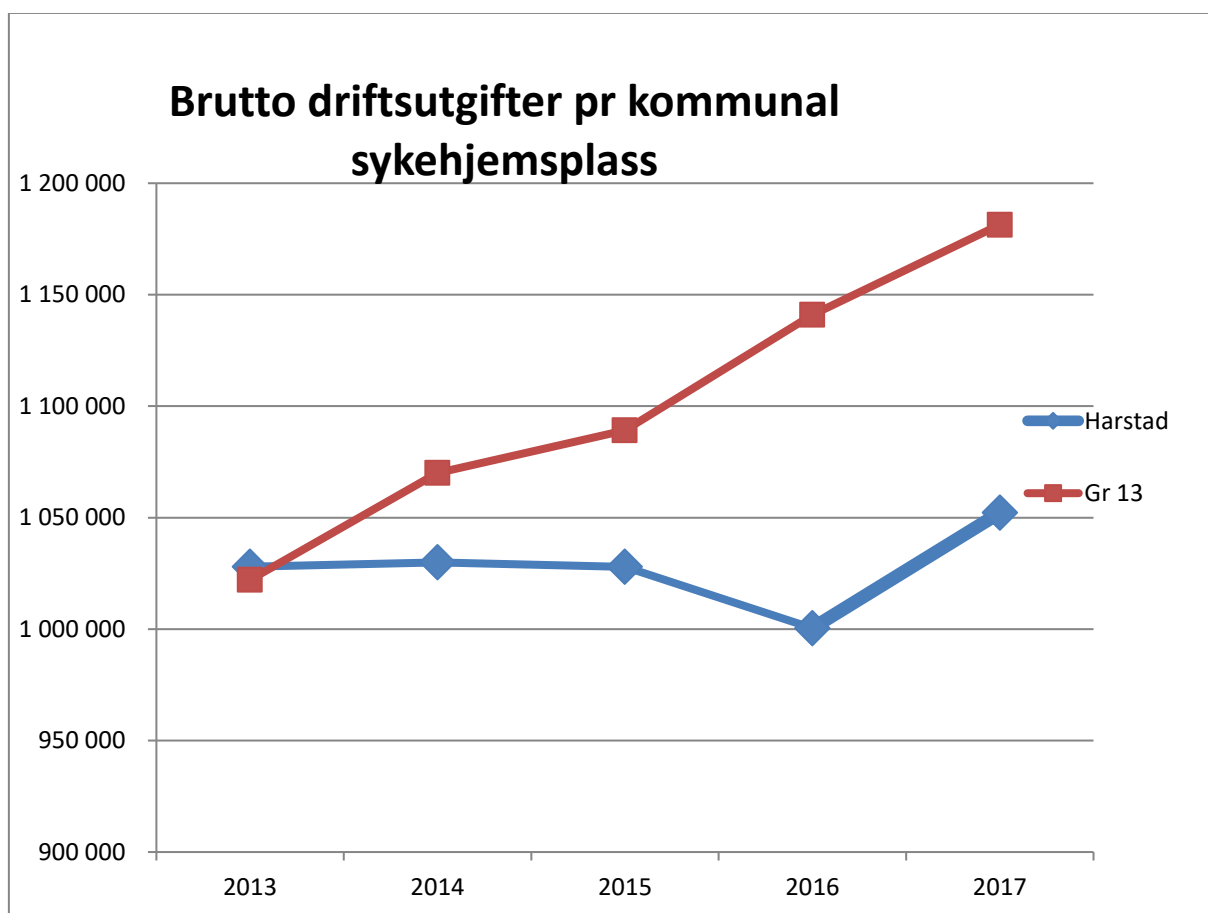
Brutto driftsutgifter til hjemmetjenester pr mottaker er litt økt for både Harstad og Gruppe 13. Harstad kommune tildeler flere ukentlige gj. snittstimer til hjemmesykepleie enn gj. snittet av sammenlignbare kommuner, mens det er betydelig færre tildelte timer til praktisk bistand i Harstad enn i andre sammenlignbare kommuner.

For aldersgruppen over 67 år, er det øking i antall mottakere av tjenester. Gruppe 13 har den samme utviklingen. For aldersgruppen under 67 år, er antall brukere økt med over

7,5 %. Gruppe 13 har en økning på 5% i denne aldersgruppen.

Grafen nedenfor viser at brutto driftsutgifter pr. kommunal sykehjemsplass har hatt en gunstig økonomisk utvikling i forhold til Gruppe 13. Når pleie og omsorg driver ca. 60 millioner dyrere enn sammenlignbare kommuner, skulle det tilsi at hjemmetjenesten har et potensiale for å kunne redusere kostnadene.

Institusjon	Harstad			Gruppe 13		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017
Korrigerte brutto driftsutgifter pr. kommunal sykehjemsplass	1 027 915	1 000 425	1 052 172	1 089 124	1 140 949	1 181 385
Brukerbetaling i institusjon i forhold til brutto driftsutgifter	14,10 %	14,46 %	14,18 %	12,90 %	13,52 %	13,12 %

6.7 Sosialtjenesten og flyktningebosetting

Sosial- og flyktningetjeneste

Resultatmål: Alle personer som mottar økonomisk sosialhjelp skal avklares til arbeid eller varig ytelse

Indikator: Antall deltakere i kvalifiseringsprogram (KVP)

Ønsket resultat 2017: 30

Resultat 2016	Resultat 2017
29 (*5)	26 (8*)

* flyktninger/tidligere flyktninger

Det ble etablert et KVP-team i 2016 som har resultert i økt antall i programmet og økt overgang til arbeid. I 2017 var det 26 deltakere i KVP, hvor 12 har gjennomført og er avsluttet. Vi erfarer at det er svært ressurskrevende å følge opp, og en del faller fra underveis samt går over til andre tiltak hvis det viser seg at de har behov for mer omfattende oppfølging.

Indikator: Andel deltakere i KVP som går over til jobb/utdanning/andre tiltak inkl. ytelse i NAV

Ønsket resultat: 75 %

Resultat 2016	Resultat 2017
80 %	83 %

Etableringen av KVP-teamet har medført økt andel avklaring og overgang til arbeid.

Indikator: Andel saker der økonomisk rådgivning og/eller gjeldsrådgivning er gitt og som ikke utløser sosialstønad

Ønsket resultat: Økning

Resultat 2016	Resultat 2017
71 %	46,7 %

Rådmannen viser til at sosialstønad kan ha blitt gitt på et senere tidspunkt. Det er i tillegg også flere som har fått redusert sosialhjelpsytelsen ved at de har fått lavere trekk på sin inntekt.

Indikator: Gjennomsnittlig stønadslengde økonomisk sosialhjelp

Ønsket resultat: 4 måneder

Resultat 2016	Resultat 2017
4,5	4,4

Det er mange som får supplerende sosialhjelp. Mange som har arbeidsavklarings-

pengen (AAP), uføreytelse, KVP eller introduksjonsprogram har så lav inntekt, at de har krav på og søker om økonomisk sosialhjelp. Dette gjelder også personer som har lav lønnsinntekt på grunn av lav stillingsprosent.

Resultatmål: Rask og god saksbehandling

Indikator: Antall behandlede opplyste sosialsaker innen 14 dager

Ønsket resultat: 90 %

Resultat 2016	Resultat 2017
97 %	65 %

Gjennomsnittlig saksbehandlingstid er 14,9 dager. Det er god kompetanse på behandling av søknader om økonomisk sosialhjelp, og det settes inn ekstra ressurser ved behov.

Indikator: Brukertilfredshet NAV – kvalitet på tjenestene; "Fikk du den hjelpen du hadde behov for?"

Indikatorkrav: Skala 1-6. Ønsket resultat: 5 og Nedre akseptable grense: 3

Resultater: Det ble ikke gjennomført brukerundersøkelse av Arbeids- og velferdsdirektoratet i 2017.

Resultater på tjenesteområdene

Flyktningtjeneste

Indikator: Andel flykninger som går over til jobb/utdanning/aktive tiltak etter endt introduksjonsprogram

Ønsket resultat: 80 %

Resultat 2016	Resultat 2017
84 %	81 %

I 2017 ble 62 personer avsluttet i introduksjonsprogrammet. 81 % gikk til aktive tiltak som er jobb, utdanning eller NAV-tiltak. Av disse gikk 26 % til jobb, 37 % gikk til ulike NAV-tiltak, 3 % til høyere utdanning, 7 % til videregående skole og 8 % til grunnskole. Til sammen gikk 44 % til jobb eller utdanning utenom NAV-tiltak, Tallene viser utskrivingsårsak ved avslutning av programmet, og er et øyeblikksbilde av resultatet i løpet av 2017.

Indikator: Antall bosatte flykninger i Harstad
Ønsket resultat: 60 (ordinært bosettingsmål)
I tillegg kommer familiegjenforente:

Resultat 2016	Resultat 2017
113 - *24	53 - 35*

*familiegjenforente

Harstad oppfylte ikke målet for antall bosettinger i 2017. Antallet familieinnvandrede gjorde at kommunen bosatte om lag samme nivå som foregående år, foruten 2016.

Årsaken til redusert bosetting er at antall asylankomster til Norge ble redusert i løpet av 2017. Samtidig lanserte IMDi et digitalt

system for anmodninger om bosetting, IMDi-nett. IMDi-nett fungerte ikke etter intensjonen, og medførte at forespørsel om nye bosettinger i en periode stoppet helt opp. NAV tok da direkte kontakt med IMDi for å få bosettinger til kommunen. Intensjonsavtale med integreringsmottaket i Bodø fungerte ikke etter intensjonen, og vi fikk ingen bosettinger fra integreringsmottak.

Av 35 familieinnvandrede i 2017 var det 12 voksne og 23 under 18 år.

Indikator: Vedtak om introduksjonsprogram
Ønsket resultat: 97 % innen 3 måneder etter bosetting

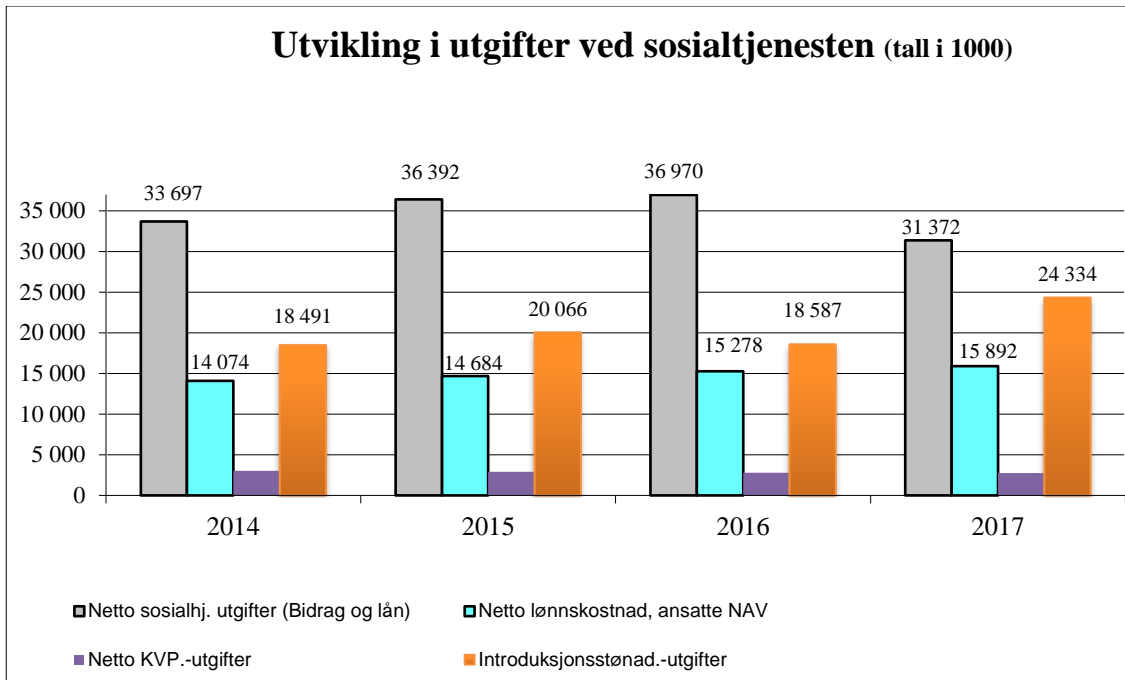
Resultat 2016	Resultat 2017
92 %	90 %

Alle som bosettes fra asylmottak får tilbud om introduksjonsprogram innen 3 måneder. Årsaken til at kommunen ikke oppnår 100 % er mangel på barnehageplasser og kvinner som går direkte ut i fødselspermisjon etter bosetting. Introduksjonsprogram tilbys til nybosatte, det vil si at oppstart må skje innen to år etter bosetting.

	Harstad		Gruppe 13	
	2016	2017	2016	2017
Andel sosialhjelpsmottakere i forhold til innbyggere	2,5	2,3		
Gjennomsnittlig utbetaling pr. stønadsmåned	9768	9816		
Gjennomsnittlig stønadslengde mottakere 18 - 24 år (måneder)	3,6	3,5		
Gjennomsnittlig stønadslengde mottakere 25 - 66 år (måneder)	4,7	4,3		
Andel mottakere med sosialhjelp som hovedinntektskilde	49,4	34,1		
Netto driftsutgifter til sosialtjenesten pr innbygger 20-66 år	3563	3332	3701	3862
Netto driftsutgifter til kommunale sysselsettingstiltak pr. innbygger 20-66 år	99	332	280	
Netto driftsutgifter til tilbud til pers. med rusproblemer pr. innbygger 20-66 år	244	249	486	515

Netto driftsutgifter til sosialtjenesten per innbygger 20-66 år er den indikatoren som best viser hvor stor del av kommunens utgifter som går til denne tjenesten i forhold til størrelsen på målgruppa. Netto

driftsutgifter er redusert i Harstad med 6,5% fra 2016 til 2017, mens den er økt for gruppe 13. Økningen i utgiftene til kommunale sysselsettingstiltak er tilskudd til Fontenehuset.

6.8 Barnevern

Resultatmål: Godt forebyggende barnevernsarbeid

Indikator: Andel saker med familierådslag
Indikatorkrav: Ønsket resultat er økning.

Resultat 2016	Resultat 2017	Trend
2	8	

Barnevernet har hatt fokus på opplæring i familieråd i 2017. Dette har resultert i økt antall avviklede familieråd. Det har vært gjennomført familieråd, oppfølgende familieråd og akutt familieråd.

Indikator: Antall familier med PMTO tiltak
Indikatorkrav: Ønsket resultat er økning

Resultat 2016	Resultat 2017	Trend
6	21	

Barnevernet har i 2017 utdannet en ny PMTO terapeut.

Indikator: Andel vedtak om tiltak utenfor hjemmet i forhold til totalt antall saker

Indikatorkrav: Ønsket resultat er reduksjon

Resultat 2016	Resultat 2017	Trend
---------------	---------------	-------

	Harstad		G-13	
	2016	2017	2016	2017
Barn med undersøkelse i forhold til antall innb. 0-17 år	4,5	5,3		
Andel barn med barnevernstiltak ift. antall innb. 0-17 år	4,3	4,6		
Barn med undersøkelse eller tiltak pr. årsverk	11,8	11,8		
Andel undersøkelser som fører til tiltak	27,2	36,1		
Andel undersøkelser med beh.tid innen 3 mnd	89	87	87	87
Brutto driftsutgifter per barn (funksj 244)	53731	50728		
Brutto driftsutgifter per barn som ikke er plassert av barnevernet (funksjon 251)	50233	39838		
Brutto driftsutgifter per barn som er plassert av barnevernet (funksjon 252)	304044	350369		

I 2017 har barnevernet i Harstad hatt en økning i antall tilmeldte saker med 9,2 %.

39,5 %	41,77%	
--------	--------	---

Barnevernet har ved utgangen av 2017 omsorg for 71 barn, endring fra 2016 med 5 barn. 5 barn er plassert på institusjon og resterende 66 i fosterhjem.

Resultatmål: Frister overholdes

Indikator: Andel undersøkelser med fristoverskridelser

Indikatorkrav: Ønsket resultat er 0

Resultat 2016	Resultat 2017	Trend
0,4 %	0,3 %	

I 2017 mottok barnevernet 269 meldinger. Dette er en økning med 25 meldinger (9,2 %), fra 2016.

Alle meldinger skal gjennomgås og konkluderes innen 1 uke. Barnevernet har hatt ett fristbrudd på 1 melding som har blitt liggende lenger enn 1 uke i 2017.

Undersøkelser skal gjennomføres i løpet av 3 mnd., evt utvides til 6 mnd dersom det er grunnlag for det. Det er ingen slike fristbrudd i 2017.

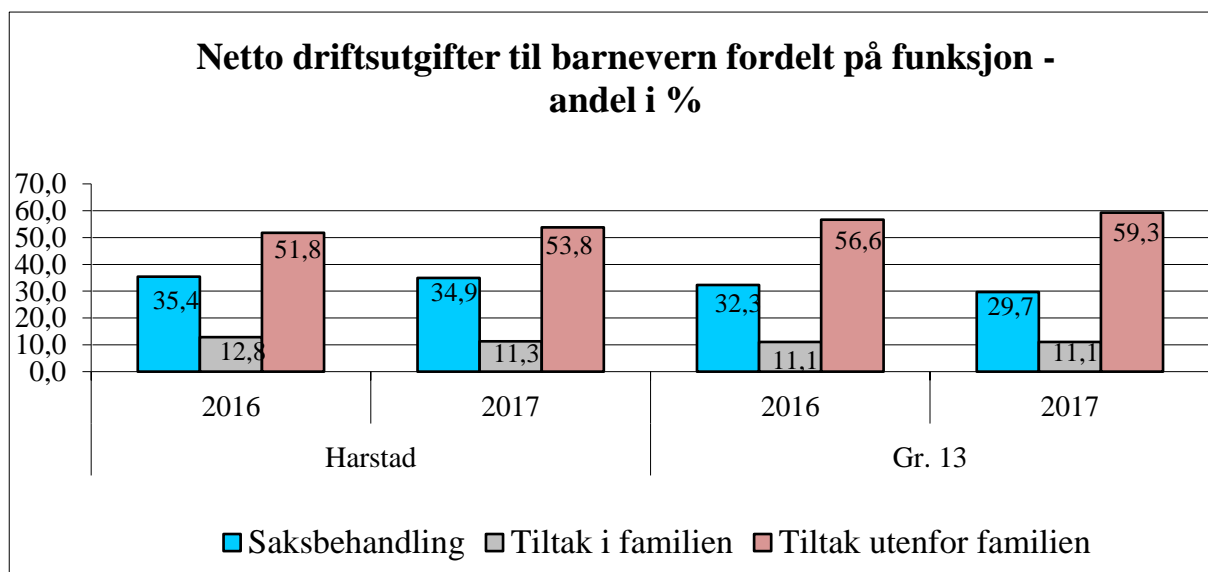
Antall gjennomførte undersøkelser øker med 18,5 % fra 2016. 99 barn får frivillige

Resultater på tjenesteområdene

hjelpetiltak fra barneverntjenesten i Harstad. Dette er en reduksjon med 2 % fra 2016. Totalt får 170 barn tiltak fra barnevernet i Harstad. Dette inkluderer tiltak i hjemmet og tiltak utenfor hjemmet. Andelen barn som får hjelp utenfor hjemmet i 2017 er 41,77 %. Oppfølging av barn plassert utenfor hjemmet er ressurs- og kostnads-krevende. Barneverntjenesten har høy ressursinnsats knyttet til saker som behandles i rettsapparatet, samt i saker der det gjennomføres tilrettelagte avhør av barn som har vært utsatt for vold i nære relasjoner. Barnevernet har 3,6 årsverk i øremerkede midler fra regjeringens satsningsmidler på kommunalt barnevern i 2017. En egen ressursgruppe yter tiltak til risikoutsatte barn/ungdom/familier på oppdrag fra barneverntjenesten. Ressursgruppen jobber med foreldreveiledningstiltak, aktivitetshelger, oppsøkende virksomhet samt idrett og utfordring. Målet er å skape

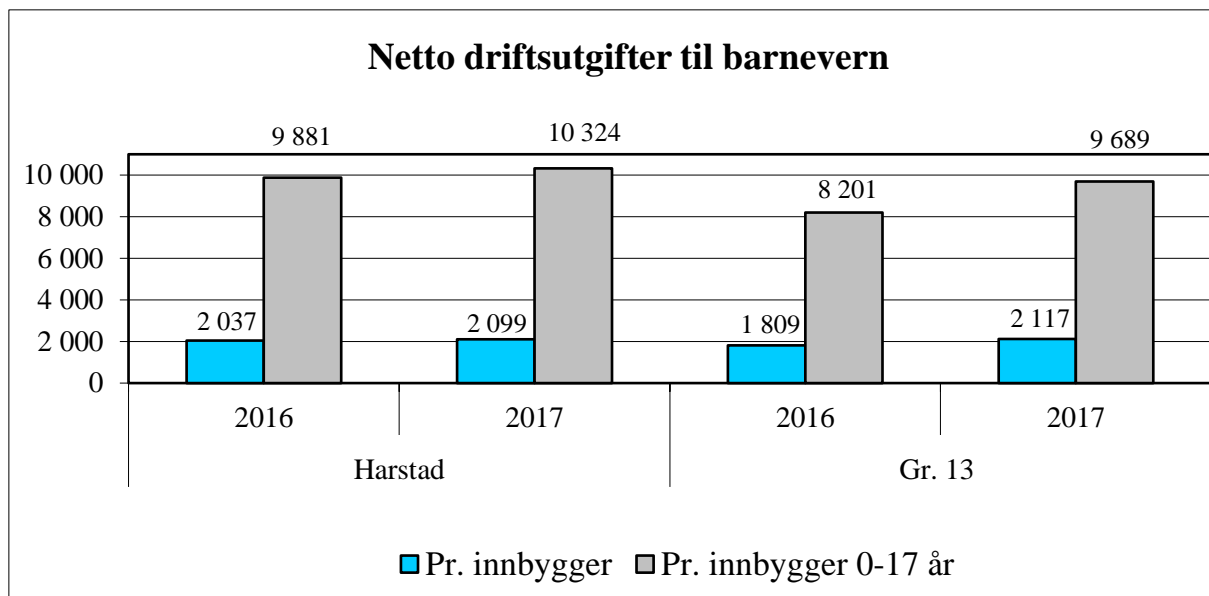
endringer som bidrar til at familien selv klarer å løse sine utfordringer på sikt. Ressursgruppen bidrar til en raskere igangsettelse av hjelpetiltak samt at enheten kjøper få hjelpetiltak. Ressursgruppen har to 50 % stillinger som tilsynspersoner for barn som bor i fosterhjem i Harstad. På grunn av sykefravær har ikke alle tilsynsbesøk som skulle vært gjennomført i 2017 blitt gjennomført. Tidlig innsats for barn i risikogruppen (TIBIR) fortsetter. Dette er et lavterskeltilbud for foreldreveiledning i Harstad. I barne- og ungdomstjenesten er det 3 PMTO-terapeuter. PMTO terapeutene har ansvaret for PMTO terapi til foreldre, veiledning av foreldreveiledere, sosiale ferdighetstrenerne og kartlegging av saker. Tilbakemeldingene fra foreldre viser at tiltaket har stor betydning for familiene.

Økonomi

Netto driftsutgifter til barnevern per innbygger 0-17 år er den indikatoren som best viser hvor stor del av kommunens utgifter som går til denne tjenesten i forhold

til størrelsen på målgruppa. Harstad sine utgifter pr. innbygger 0-17 år har økt med 4,5 % . Harstad ligger høyere enn gruppe 13 (6,6 %) i 2017.

6.9 Vann

Harstad kommune har helkontinuerlig vakt innen VA-området. Denne omfatter overordnet vakt, rørleggervakt og spylevognvakt. Disse ivaretar alle meldinger og avvik knyttet til kommunale VA-anlegg. Det er i 2017 ikke påvist avvik på drikkevannskvaliteten til Harstad vannverk som har krevd tiltak. Vannbehandlingsanlegget til Harstad vannverk fungerer godt.

Reguleringsplan for vannkilden Storvann nord og tilhørende nedbørsfelt er med på å sikre vannkilden med bestemmelser mot forurensning. Det har i 2016/2017 vært arbeidet med å få på plass avtaler med berørte grunneiere. Det er et mål om at alle disse skal være på plass i løpet av 2018.

Samarbeidsavtale med Kvæfjord kommune om veg og VAR har fungert godt.

Resultatmål: Utbygging av en sikker og hygienisk betryggende kommunal vannforsyning i tråd med hovedplan vann

Indikator: Gjennomførte utbyggings- og fornyingstiltak i tråd med VHP og driftsplan

Resultat:

Utbygging:

- Fornyning hovedledninger i Skarvegen, Hans Egedes gt., Gamle Kirkeveg
- Hovedledning Sørvik-Fauskevåg, del 2
- Fornyning hovedledning Bergselvdammen-Langsletta
- Fornyning hovedledning Fjordgata
- Fornyning hovedledning i Parken og Hålogalandsgate i forbindelse med Harstad skole
- Høydebasseng Stornes
- Hovedledning Mølnholte
- Fornyning Sandtorg vannbehandlingsanlegg
- VA i forbindelse med Harstadpakken, fornyning og omlegging av hovedledninger i Kanebogen, Samakryset, Flåtenvegen, Hagebyvegen

Planlegging for utbygging foruten ovennevnte tiltak:

- Fornyning Harstadåsen

- Fornyning i Fjordgata
- Fornyning i Parken
- VA i forbindelse med Harstadpakken, fornyning og omlegging av ledninger i Remakryset, Tunell, Mercurvegen

Kommentar: Tiltak som var omfattet av VHP 2017 er i hovedsak startet og/eller gjennomført.

Det er store utfordringer når det gjelder fornyning av ledningsnett. Saneringsplan for VA er sammen med anlegg som berører Harstadpakken grunnlaget for hoveddelen av tiltak som inngår i virksomhetsplanen.

Det gjennomføres systematisk lekkasjearbeid på nettet. Det er gjennomført tiltak i områder med lekkasjer. Det er et mål å redusere lekkasjeandelen da dette vil være viktig for produksjonskostnaden ved det nye behandlingsanlegget. Det er tatt hensyn til samordning med tiltak innen fornyning av avløpsnett.

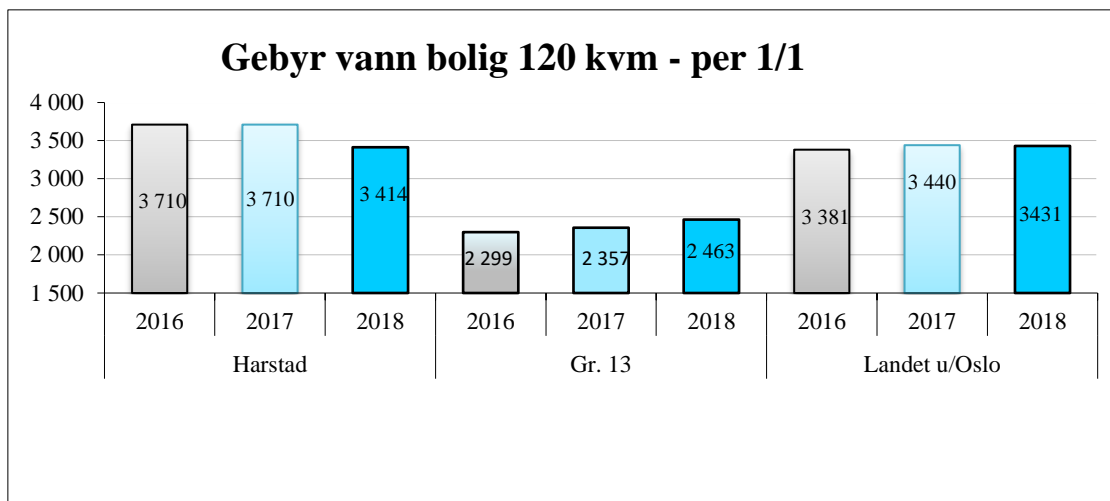
Indikator: Antall avvik i henhold til drikkevannsforskriften

Resultat: Det har i 2017 ikke vært avvik knyttet til drikkevannskvaliteten for hovedvannverket. Det har vært 3 tilfeller med kokepåbud ved Fauskevåg vannverk og 1 tilfelle med kokepåbud på Lundenes-Kjøtta vannverk. Dette har vært kortvarige tilfeller der oppfølgingsprøver har avklart forholdet.

Utbyggingen av Harstad vannverk til Fauskevåg ble ferdigstilt i 2017. Dette betyr at eldre vannverk fases ut. Dette betyr at leveringssikkerheten i det området er sterkt forbedret.

Driften av vannverkene er gitt stor prioritet, og dette har ført til sikker drift med få avvik. Det er igangsatt et arbeid med en helhetlig gjennomgang av vannverkene beredskapsplan. Dette arbeidet skal ferdigstilles i første halvår 2018.

Resultater på tjenesteområdene

6.10 Avløp

Resultatmål: Rydde opp i og fjerne alle tilførsler av kommunalt avløp som utgjør helse- og estetisk forringelse av det fysiske miljøet

Indikator: Gjennomførte utbyggings- og fornyingstiltak i tråd med VHP og driftsplan

Resultat: Det er i 2017 arbeidet med følgende tiltak:

Utbygging:

- Fornyng hovedledninger i Skarvegen, Hans Egedes gt., Gamle Kirkeveg
- Hovedledning Fauskevåg
- SA Fauskevåg
- Hovedledning Mølnholte
- Fornyng av hovedledning i Fjordgata
- Fornyng hovedledning i Parken og Hålogalandsgate i forbindelse med Harstad skole
- Optimalisering ved Bergsodden RA
- VA i forbindelse med Harstadpakken, Kanebogen, Flåtenvegen, Samakrysset, Hagebyvegen, Mercurvegen

Planlegging for utbygging foruten ovennevnte tiltak:

- Avløpsrensing sør (forprosjekt ledninger og renseanlegg)
- Fordrøyningsanlegg Åsegarden
- Fornyng Bergselvdammen-Langsetta
- Fornyng i Parken
- Fornyng i Harstadåsen
- VA i forbindelse med Harstadpakken, Remakrysset, Hagebyvegen, Mercurvegen,

Indikator: Antall avvik fra fastlagte måleparametre gitt i utslippstillatelse og forurensningsforskrift

Resultater: Kommunen har krav om at de 4 nordre primærrenseanleggene skal tilfredsstillende rensekravene. De 3 anleggene ved Stangnes, Holstneset og Revsbekken er

innenfor rensekravene. Det kan forekomme enkeltprøver med mindre avvik. Disse følges opp i tråd med vilkår i utslippstillatelser og interne rutiner.

For anlegget på Bergsodden har vi ikke oppnådd angitte rensekrav. Problemet er knyttet til problematisk avløpsdel fra vannrenseanlegg og meieriet. Det er i samråd med leverandøren av renselinningene utredet tiltak for å få en tilfredsstillende drift ved anlegget. Disse søkes gjennomført i 2018.

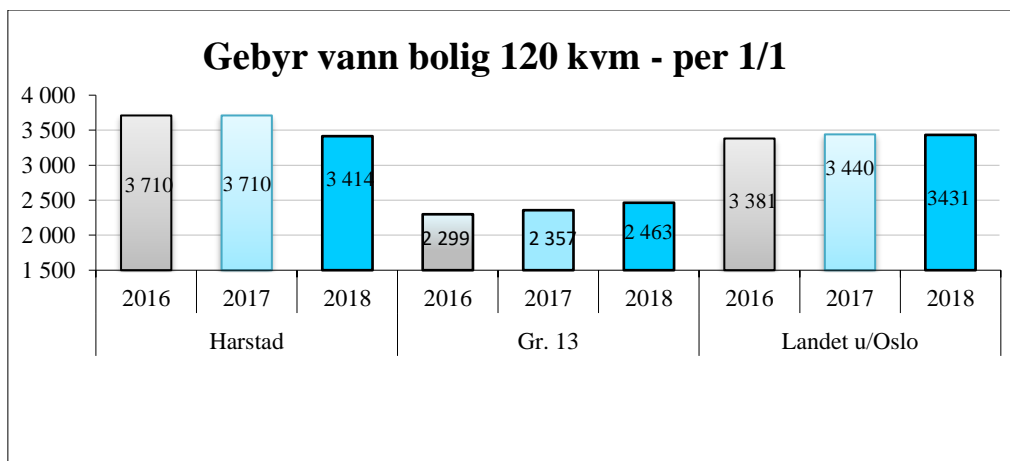
Utredning av struktur for renselinning på strekningen Stangnes-Ruggevik anbefaler nytt sentralanlegg på Stangnes syd. Det er i den forbindelse kjøpt et bygg, som skal huse dette anlegget. Det er ferdigstilt et forprosjekt (2017) for ledningsanlegg og renselinning. Fylkesmannen har gitt frist for ferdig anlegg til innen 31.12.2020.

Det vil i 2018 bli arbeidet med en revidert søknad for kommunens utslippstillatelse på strekningen Ruggevik-Bergsodden. Dette skal gjøres i tråd med nye retningslinjer for slike tillatelser. Det vil samtidig med dette søknadsarbeidet gjennomføres en resipientundersøkelse for utslippsområdet.

Harstad kommune har bygd avløpsanlegg med tilhørende renselinning for vel 90% av kommunens eiendommer. De etablerte anlegg er bygd og drives i henhold til krav for slike anlegg. Det pågår også et arbeid med opprusting til primærrenseløsning på strekningen Stangnes-Ruggevik. Det gjøres innen gitt frist fra fylkesmannen.

Det gjennomføres et utbyggingsprogram som skal sikre kvaliteten på anleggene, samt tilfredsstillende fastsatte krav fra forurensningsmyndigheten og annen statlig myndighet.

Resultater på tjenesteområdene

6.11 Renovasjon og avfall

Resultatmål: Bærekraftig utvikling

Hålogaland Ressurselskap (HRS) leverer tjenestene innsamling og behandling av husholdningsavfall. I tillegg gir Harstad kommune tilbud om levering av hageavfall til Åsegarden.

Det blir gjennomført henting av 2 avfallsfraksjoner (brennbart avfall og matavfall) hos abonnenten i tråd med vedtatt avfallsordning. I tillegg er det leveringsordning for 4 avfallsfraksjoner (papir, drikkekartong, glass- og metallemballasje og ikke brennbart avfall) på sentralt plasserte returpunkter.

Det er etablert et godt utbygd nettverk med returpunkter i kommunen som er godt brukt. Forsøplingen rundt disse er tidvis et problem. Det er løpende oppfølging av disse. Det er planlagt et større vedlikehold av disse i 2018, som skal bedre situasjonen.

Det har i 2017 vært dialog med HRS om å etablere ordning med levering av grovavfall som del av gebyret. Dette er vedtatt innført fra 2018.

Det har også vært dialog med HRS om etablering av renovasjonsordning for alle fritidsboliger i kommunen. Det er en målsetning om at slik ordning skal kunne innføres i 2018.

HRS vurderer endring i avfallsordningen som bl.a. kan omfatte sortering av plast. Det er gitt signal om at slik sak kan bli ferdig utredet i løpet av 2018. Den vil etter det komme til behandling i kommunene.

Gebyrene har de siste årene vært stabil. Tjenesten har på tross av dette drevet med overskudd. Overskuddsfondet er ved utgangen av 2017 på 6,2 mill kr. Et slikt fond skal brukes innen drifta over en periode på 5

år. Det planlegges at dette i 2018 skal finansiere det utvidede tilbudet om grovavfall og en oppgradering av returpunktene.

Indikator: Mengde husholdningsavfall i kg. per innbygger

Indikatorkrav: Reduksjon

Resultat 2015:	Resultat 2016:	Resultat 2017:	Trend
237,4	234,3	233,6	

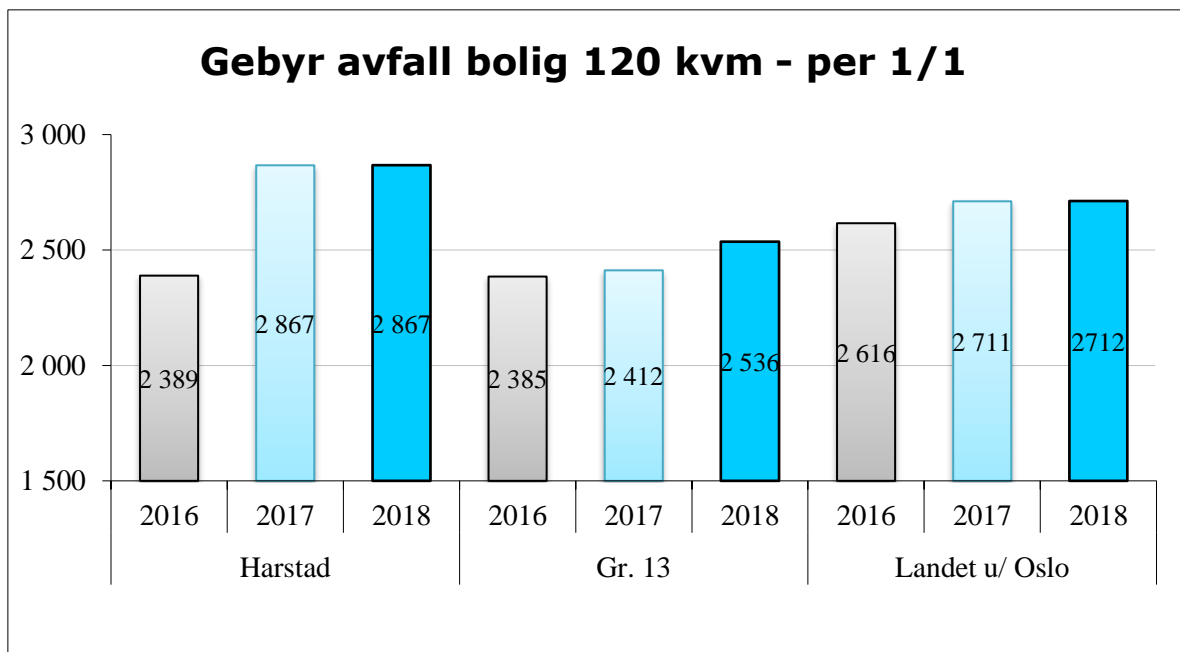
Kommentar: Det er en liten reduksjon i mengde levert avfall til den kommunale avfallsordningen i perioden 2015-2017. Det er mindre variasjoner mellom de ulike avfallsfraksjonene.

Indikator: Andel gjenvunnet husholdningsavfall i %. (datagrunnlag HRS regionen)

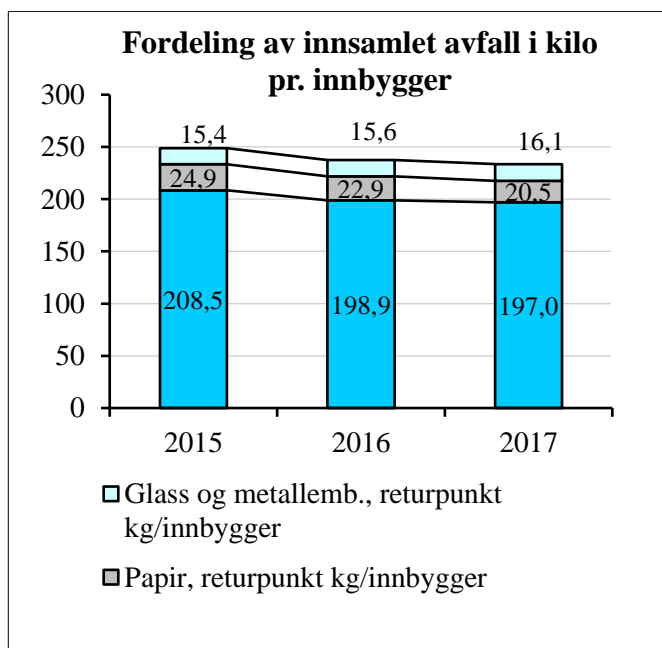
Indikatorkrav: økning

Resultat 2016:	Resultat 2017:
95 %	95 %

Kommentar: Dette er en gjenvinningsgrad i vårt område som er vesentlig høyere enn landsgjennomsnittet. Årsaken til dette er at relativt stor andel går til energigjenvinning. HRS arbeider med ytterligere videreutvikling av avfallsbehandlingen og ytterligere økning i gjenvinningsgraden.

***) I Harstad kan det velges mellom lite, normal og stort abonnement. Det gis fradrag ved tilknytning til felleskonteiner.*

6.12 Fysisk planlegging, kulturminner, natur og miljø og byggesak

Resultatmål: Bærekraftig utvikling

Harstad havn var lenge en av landets mest forurensede havner. I prosjekt «Ren Harstad havn» ble forurensede masser enten fjernet eller tildekket. Undersøkelser av tildekkingslaget i 2015 og 2016 viste at området innerst ved hurtigbåtkaia på nytt var forurenset. Etter pålegg fra Fylkesmannen ble det høsten 2017 lagt ut betongmadrasser i området for å hindre spredning av forurensning.

Marin forsøpling, og da spesielt plastforsøpling, er en global utfordring og et økende problem også i Harstad. For å bekjempe forsøplingen gjennomføres det årlige strandryddingsaksjoner i Harstad i samarbeid med forskjellige lag og foreninger. Våren og sommeren 2017 deltok om lag 120 personer i ulike ryddeaksjoner i kommunen, og det ble det samlet inn til sammen 5,58 tonn avfall.

Sommeren 2017 gjennomførte Harstad kommune en ny innsamlingsaksjon for bilvrak, EE-avfall, jernskrap og annet metallskrot i samarbeid med HRS. Innbyggerne kunne levere metallskrap til 10 oppsamlingssteder fra Sandtorg i sør til

Grøtavær i nord. De som hadde større mengder skrap kunne avtale henting. «Skrotnisse-aksjonen» er et svært populært tiltak, og var en suksess også i 2017. Det ble til sammen samlet inn 250 tonn skrap, hvorav 216 tonn ble levert direkte til innsamlingsstedene. Til sammenligning ble det samlet inn 160,4 tonn i 2015-aksjonen og 90,3 tonn i 2013-aksjonen.

De to tidligere planene *Miljø- og klimaplan 2008-2011* og *Energi- og klimaplan 2010-2013* er nå slått sammen til én helhetlig plan, *Miljø-, klima- og energiplan for Harstad kommune 2018-2021*. Planen var ute til offentlig ettersyn våren 2017, og ble endelig vedtatt av kommunestyret 1.2.2018. Planen identifiserer kommunens miljømål og utarbeider strategier for å nå disse. Planen inneholder også en konkret handlingsplan som beskriver hvilke tiltak som må gjennomføres for å nå miljømålene, samt en prioritering av tiltakene. Ansvaret for å gjennomføre tiltakene og nå miljømålene er plassert så tydelig som mulig i organisasjonen. Miljøplanen skal rulleres hvert fjerde år, mens handlingsprogrammet med forslag til tiltak rulleres årlig.

Retningsanalyse for bærekraftig utvikling i Harstad kommune:

Positiv utvikling

Negativ utvikling

Nr	Resultat: Bærekraftindikatorer	Ønsket resultat	Bærekraft -tema	Harstad 2016	Harstad 2017	Trend
	Antall innbyggere pr 31.12			24 845	24 820	
1	Sykel-, gangveier/turstier med kommunalt driftsansvar, km/10.000 innb (Kostra)	Ingen reduksjon	Livskvalitet	39	11	
2	Lokaliteter med viktige naturtyper som er berørt av nye tiltak, i daa (Kostra)	Uendret	Biologisk mangfold	0	125	
3	Andel vernet areal i prosent (Miljøstatus i Troms, egne data)	Økning	Biologisk mangfold	0,54	0,54	
4	Jordbruksareal i drift i daa (Kostra)	Uendret/økning	Ressursforvaltning	20 120	20 742	
5	Andel innvilgete søknader om dispensasjon i LNF områder i % (Kostra)	Reduksjon	Ressursforvaltning	88	97	

Resultater på tjenesteområdene

Nr	Resultat: Bærekraftindikatorer	Ønsket resultat	Bærekraft -tema	Harstad 2016	Harstad 2017	Trend
	Antall innbyggere pr 31.12			24 845	24 820	
6	Kommunale energikostnader per innbygger (Kostra)	Reduksjon	Kommunal Drift	1 167	1246	
7	Antall miljøsertifiserte bedrifter pr 1000 innbyggere (Kilde: miljøindex.no, ISO, EMAS, Debio, Miljøfyrtårn, Svanemerket)	Økning	Bærekraftig produksjon og forbruk	1,45	1,61	

1. Sykkel-/gang- og turstier

Sterk nedgang i innrapporterte km. turstier, gang- og sykkelveier med kommunalt driftsansvar i 2017, trolig feilrapportering til KOSTRA.

2. Inngrep i viktige naturlokaliteter

125 dekar land er omregulert fra arealformål naturvern i 2017.

3. Andel vernet areal i prosent

Ingen nye områder er vernet i 2017. Prosentandelen vernede områder har vært uendret siden kommunesammenslåingen med Bjarkøy 1.1.2013.

4. Jordbruksareal i drift

Det har vært en økning i jordbruksareal i drift i 2017.

5. Andel innvilgede søknader om dispensasjon nytiltak i LNF områder i %

Av 38 søknader om dispensasjon i LNF-områder er 1 avslått.

6. Kommunale utgifter til fyring og belysning pr. innbygger

Kommunale energikostnader per innbygger

økte i 2017 sammenlignet med 2016.

7. Antall miljøsertifiserte bedrifter pr 1000 innbyggere

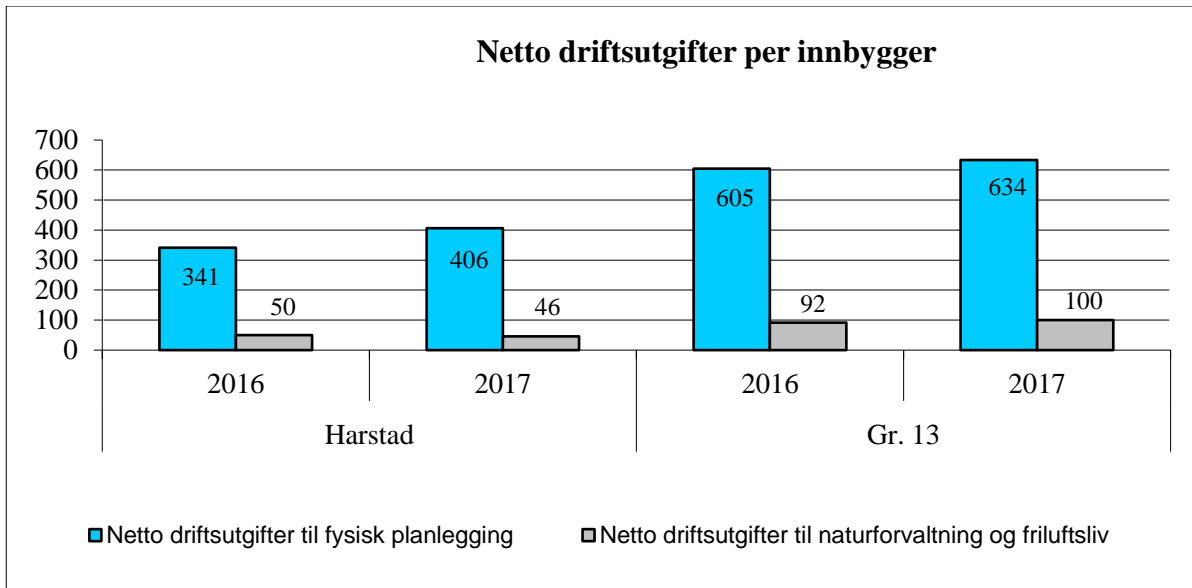
24 Miljøfyrtårn-bedrifter
4 ISO 14001-bedrifter
11 Debio-godkjente bedrifter, derav 7 produsenter.
1 svanemerket bedrift

Totalt 40 miljøsertifiserte bedrifter i 2017, som gir 1,61 bedrifter pr. 1000 innbyggere.

Resultat: Drift- og utbyggingstjenesten

Harstad kommune har ansvar for friluftsområde i Folkeparken, Kanebogstranda, Altevågen og Gressholman. Det er stor utfart til alle disse områdene, men særlig stor helårsbruk av Folkeparken. Det er 9 gapahuker i Folkeparken og disse er forsynt med bål plass og ved. De er mye i bruk og kommunen får gode tilbakemeldinger. Om vinteren er det etablert løypenett med utgangspunkt ved snuplass/ parkeringsplass i Skarvegen/Bjørnebasen.

Økonomi

6.12 Kultur, bibliotek, kino, idrett, musikk og kulturskole

	Harstad		G-13	
	2016	2017	2016	2017
Netto driftsutgifter for kultursektoren pr innbygger i kroner	2293	2560	2027	2114
Kommunale driftstilskudd til lag og foreninger pr lag som mottar tilskudd Enhet: Kroner	32560	38409	53944	53614
Antall frivillige lag som mottar kommunalt driftstilskudd	25	66	4019	4151
Netto driftsutgifter til muséer pr innbygger	3,7	3,4	3,0	2,8
Netto driftsutgifter til kunstformidling pr innbygger	8,4	7,8	5,6	5,4
Netto driftsutgifter til andre kulturaktiviteter per innbygger*	25,4	26,4	12,2	13,8
Netto driftsutgifter til kommunale musikk og kulturskoler per innbygger 6-15 år*	1439	1512	1806	1833
Netto driftsutgifter til idrett per innbygger	62	75	188	195
Netto driftsutgifter til kommunale idrettsbygg per innbygger	566	632	520	536
Netto driftsutgifter til aktivitetstilbud barn og unge per innbygger	244	317	164	167
Andel elever (brukere) i grunnskolealder i kommunens kultur og musikk skole av antall barn i alderen 6-15 år	15,0	15,0	10,8	10,5

Kino

	Harstad		G-13	
	2016	2017	2016	2017
Netto driftsutgifter til kino per innbygger	14		-12	-8
Netto driftsutgifter til kino per besøkende	5,3		-3,8	-2,8

Det er ikke publisert KOSTRA tall for 2017 for Harstad når det gjelder kino.

Harstad kino har to saler og drives av Harstad Kulturhus as (HKH). Harstad kommune eier 100 % av aksjene i Harstad Kulturhus AS. Styret i Harstad Kulturhus AS har nedfelt i strategiplanen for selskapet at den viktigste oppgaven knyttet til Harstad kino, er å få etablert en kino med minst tre saler. Tilbudet på filmer som kinoen ønsker å tilby publikum, er større enn visningskapasiteten.

Harstad kommune har i 2017 bygget nye toaletter i kinoen. Dermed ble det også bygget eget toalett for funksjonshemmede. I tillegg ble det bygget nytt varelager til kinokiosken.

Ved Harstad kino ble det solgt 60 320 billetter i 2017. Det er en nedgang i besøkstallene på 11 % sammenliknet med året før. På landsbasis var nedgangen i kinobesøket 9 % i 2017. Som et resultat av lavere besøkstall, gikk også omsetningen

ned, - på landsbasis med 6,8 % og i Harstad med 10,4 %. Gjennomsnittlig billettpris ved Harstad kino er kr 97,2 pr. solgte billett.

Visninger i 3D-format er populære, men det er en klar tendens at flere foretrekker visninger i 2D format.

En stadig større del av billettene til kinoen, selges via internett.

I samarbeid med Harstad Sparebank tilbyr Harstad kino gratis skolekino for alle grunnskoleelevene i Harstad kommune.

Bibliotek

Resultatmål: Biblioteket skal være et synlig kultur-, kompetanse- og informasjonssenter

Indikator: Utlån alle medier pr innbygger

Indikatorkrav: Ønsket resultat er økning

Bibliotek (funksjon 370)	Harstad		G-13	
	2016	2017	2016	2017
Utlån alle medier per innbygger	2,0		3,0	
Omløpshastighet barnebøker i bøker	0,9		1,4	
Omløpshastighet skjønnlitteratur for voksne i bøker	0,8		1,0	
Netto driftsutgifter til	254	262	258	261

Resultater på tjenesteområdene

Bibliotek (funksjon 370)	Harstad		G-13	
	2016	2017	2016	2017
folkebibliotek per innbygger				

Det er ikke publisert KOSTRA tall for 2017 for Harstad og gruppe 13 når det gjelder utlån og omløpshastighet ved biblioteket.

I perioden 2013 til 2016 viser KOSTRA tallene for bibliotekstjenester i Harstad;

- halvering av antall fysiske utlån medier pr. innbygger
- 32 % reduksjon av antall bokutlån pr. innbygger i samme periode
- 30 % reduksjon av utlån barnelitteratur – skjønnlitteratur
- 58 % reduksjon bokutlån voksenlitteratur – skjønnlitteratur
- reduksjon i omløpshastighet
- 26 % reduksjon i tilvekst alle medier
- 17 % reduksjon i besøk pr. innbygger

Det ser ut til at utlån av bøker i 2017 i forhold til tidligere år, har stabilisert seg.

Utlånet av bøker falt merkbart ved innførsel av bomringen i 2016.

Når det gjelder halvering av antall fysiske utlån er dette i tråd med utviklingen i andre bibliotek. KOSTRA gruppe 13 reduserer med 37 % i samme periode. Det er nedgang i utlånet av lydbøker, film og musikk til både barn og voksne. Dette er en trend i hele landet grunnet streaming og som følge at Nasjonalbiblioteket ikke har satset på digitale ressurser.

Biblioteket arbeider aktivt for å iverksette tiltak som kan motvirke reduksjon i utlånsstatistikk. I den sammenheng er det samarbeid med Fylket.

Besøkstallene på arrangementer har økt fra 2016, da var besøkstallet på arrangementer 7.230 besøkende fordelt på 368 arrangementer.

Harstad bibliotek har i 2017 hatt 536 arrangementer med over 10.500 besøkende.

Noen arrangementer er i regi av biblioteket, mens andre er i samarbeid

med andre aktører som lokale lag og foreninger, fribymusikerne, FINN, Røde kors, Advokatvakt, Frisklivsentralen, demenskoordinator og Harstad kulturhus.

Biblioteket har over tid kassert mye slik at vi nå har en samling hvor bøker ikke er utslitte og stygge. Samlingen fremstår som homogen og oppdatert. Dette for å bedre omløpshastigheten men også for å røkte samlingen.

Artoteket er godt brukt og musikkavdelingen har vist seg godt egnet til arrangementer og møter.

Brukerne våre sier at de bruker biblioteket som et kunnskapssenter, en møteplass, og et sted for opplevelser og arrangementer.

Harstad kulturskole

Resultatmål: Harstad kulturskole skal være en skole for alle som ønsker å utvikle sine evner/interesser innen kunstfagene. Skolen skal være et kompetansesenter for det frivillige kulturliv og skoleverket

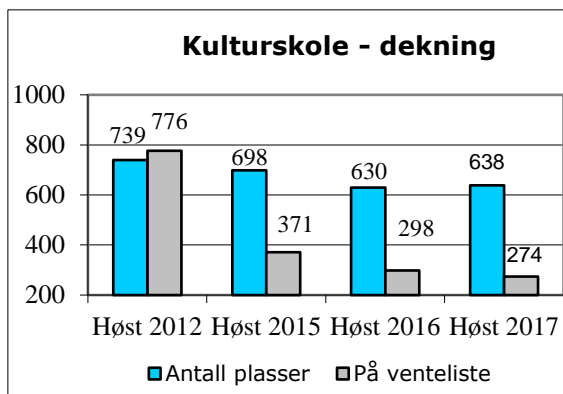
Indikator: Antall elever i grunnskolealder i kulturskolen i prosent av antall elever i grunnskolen

Indikatorkrav: Ønsket resultat er økning

Resultat 2015	Resultat 2016	Resultat 2017
18 %	16 %	16,3 %

Med dagens ressurser vil dette tallet variere fra år til år i forhold til alderen på elevene og antall grunnskoleelever. Resultat 2017 er ikke bare p.g.a. færre elever, men også fordi det er flere elever i grunnskolealder. Totalt er det 551 elever på skolen fordelt på 691 elevplasser. Stortingets målsetting er at minst 30 % av grunnskoleelevene skal ha et tilbud om plass i musikk-kulturskole.

Resultater på tjenesteområdene

Skolen har også kursvirksomhet som tidligere har vært regnet som elevplasser – disse plassene kommer nå i tillegg til antall plasser. Redusert venteliste kommer først og fremst av at skolen innførte nytt administrasjonsprogram som har medført opprydding og mer reell venteliste. På landsbasis er ventelistene redusert med 7-8 %. Dette gjelder også antall elevplasser totalt i kulturskolene.

Avdeling Barn og Unge Fritid

Resultatmål: Godt ungdoms og fritidstilbud

Fritidstilbudene i Harstad kommune er samlet i avdelingen Barn og Unge fritid under Kulturenheten. Avdelingen legger til rette for et variert fritidstilbud med positive trygge møteplasser som kan utvikle den enkelte og stimulere til aktivitet med et kulturelt fokus. Besøkstallene er basert på oppmøte på åpne kvelder og deltagelse i aktiviteter i regi av det enkelte tilbud.

Kanebogen fritidsklubb: er et tilbud til personer med ulike funksjons og utviklingshemninger. De har en fast klubbkveld i uken og i tillegg ulike aktiviteter i løpet av uken. Besøkstall Kanebogen: ca. 2.500 besøk i året.

Radio Harstad: er et tilbud til ungdom mellom 13-25 år som ønsker å lage radio. Radio Harstad er aktive i forbindelse med UKM og deltar også på både film, konserter og arrangementer både innad i avdelingen og utadrettet. Besøkstall Radio Harstad: ca. 2.000 besøk i året.

Centrum Fritidsklubb: hadde fram til i mai 2016 lokaler i kjelleren på Harstad skole. I

tiden Centrum fritidsklubb har vært uten lokaler har vi holdt flere forskjellige kurs og workshop innen graffiti, streetart og dans for målgruppen.

Ungdommens hus: er et kulturhus for ungdom mellom 15-25 år. Huset har ukentlige workshops, kurs og tilbyr utlån av div. lokaler og utstyr. Huset arrangerer små og store arrangementer på huset og i byen ellers, og har gjennom dette en stor berøringsflate. Ungdommens hus er i tillegg ansvarlig for UKM (ung kultur møtes), og BUK (barn og unges kommunestyre). Besøkstall Ungdommens hus: ca. 5.000 besøk i året – ikke medregnet arrangement utenfor huset i Ungdommens Hus regi.

Rådmannen viser til at det er vanskelig å måle besøkstall p.g.a. de ulike arrangementstypene, innhold/varighet og plassering.

Resultatmål: Godt ungdoms- og fritidstilbud

Indikator: Antall besøk fritidsklubber og Ungdommens hus

Ønsket resultat: økning

Sted	Resultat 2016	Resultat 2017
Ungdommens hus	5.850	5.000
Centrum fritidsklubb	1.450 (kun første 6 mnd.)	Ikke faste tilbud
Kanebogen FK – Torsdagsklubben	2.460	2.500
Radio Harstad	Ikke målt	2.000

(oppgitte besøkstall er ca.)

Idrett

Avtale med Harstad idrettsråd har styrket samarbeidet mellom kommunen og idretten. Idrettsrådet har i 2017 ferdigstilt prosjektet «Idrettsbyen Harstad». Dette er et viktig arbeid for å styrke fokus på anleggsutvikling innen idretten. Det vil også være viktig for revisjon av «Kommunedelplan for fysisk aktivitet og naturopplevelse».

Det er bred kontakt med lag som utfører anleggsutbygging og som søker finansiering bl.a. fra spillemidlene. Forhåndsgodkjenning av anleggene og lokal saksbehandling gjøres

Resultater på tjenesteområdene

av kommunen. Tildeling av spillemidlene gjøres av Fylkeskommunen med bakgrunn i tildelt ramme.

Det er stor etterspørsel på tildeling av treningstimer i hallene, og det er rom for ytterligere utvidelse av kapasiteten selv etter at Seljestadhallen ble tatt i bruk. I 2017 har det vært fri halleie for barn og unge i kommunale idrettshaller. Dette videreføres i 2018.

Harstad stadion har i 2017 vært holdt vinteråpen for å bedre treningstilbudet vintertid for fotballen.

Det er et økende vedlikeholdsbehov for de kommunale idretts-anleggene. Dette spesielt de eldre kommunale idrettshallene. Det er avsatt 12 mill.kr. til å gjennomføre et vedlikeholdsprogram i Landsåshallen i perioden 2017-2020. Det må gjennomføres en tilsvarende analyse av Harstadhallen i 2018. I Hålogalandshallen er kunstgress-dekket utslitt, og det vil bli skiftet i 2018.

Det er i 2017 bygd nye lysanlegg basert på LED ved Kanebogen og Harstad stadioner.

Kanebogen stadion brukes i dag kun til skøyter, hvor skøyteklubben forestår isleggingen. Det er svært tungvint drift og utfordrende å oppnå gode forhold. Anlegget

er sårbart for skiftende værforhold. Det foreligger planer for ombygging av anlegget til kunstfrossent dekke. Tiltaket har hatt høy prioritet i kommunedelplan for fysisk aktivitet gjennom mange år, men har ikke latt seg finansiere. Det er store mangler ved eksisterende anlegg. I prosjektet «Idrettsbyen Harstad» er ny skøytehall prioritert øverst. Dette vil bli et kostnadskrevenne anlegg både i investering og i drift. Dette er tema som må avklares ved behandling av kommunedelplanen for fysisk aktivitet og naturopplevelse.

Ved friidrettsanlegget på Stangnes er det stor aktivitet. Kommunens samarbeider med IK Hind om drift av anlegget. IK Hind har ferdigstilt tribune ved anlegget. Kommunen har bidradd med deler av materialkostnadene.

Harstad kommune var i 2017 vertskap for lagpresentasjon for Artic Race, som hadde sin første etappe fra Ibestad (Engenes). Arrangementet var svært vellykket og skapte stor aktivitet i sentrum av Harstad.

6.13 Kirke, tros- og livssynssamfunn

	G-13		Harstad	
	2016	2017	2016	2017
Netto driftsutgifter til funksjon 390,393 pr. innbygger i kroner	493	505	537	538
Medlem av DNK i prosent av antall innbyggere	71	70,1	80,4	80

Tabellen viser at kostratallet for Harstad er litt høyere enn i G-13. Dette gjenspeiler at det er flere medlemmer i DNK i Harstad enn i G-13.

Det er 10 kirker og 14 gravplasser i Harstad. Både antall kirker og kirkegårder er høyere i Harstad enn i sammenlignbare kommuner.

Harstad kirkelige fellesråd fikk i 2017 et driftstilskudd fra Harstad kommune på 12.622.000 kroner for å ivareta kommunens ansvar i hht kirkeloven og gravferdslov.

I henhold til kirkeloven skal det kommunale driftstilskuddet finansiere:

- Drift og vedlikehold av kirker, gravplasser og krematoriet
- Utgifter til administrasjon og kontorhold og de kirkelige stillinger

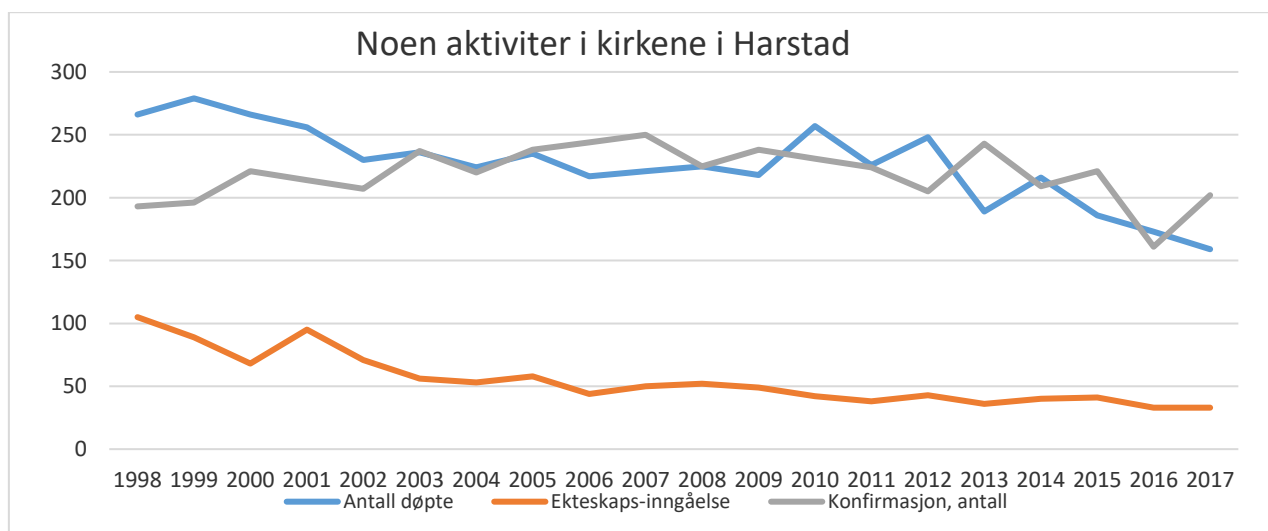
Kommunens driftstilskudd finansierer ca. 60 % av driften. Resten finansieres av avgifter, for eksempel festeavgift, kremasjonsavgift samt statlige tilskudd.

I tillegg til driftstilskuddet bevilget Harstad kommune kr 940.000 til rehabilitering av det elektriske anlegget i Trondenes kirke. Dette arbeidet vil bli utført i 2018.

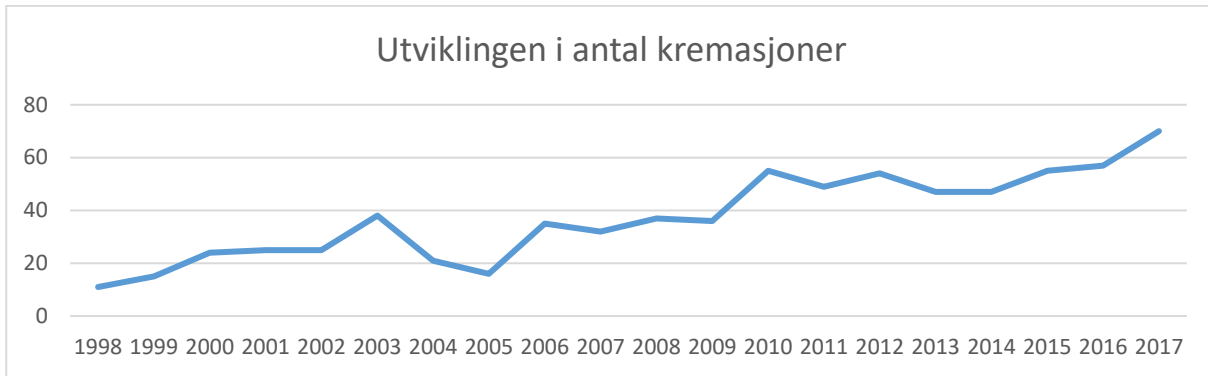
I 2017 var det 192 begravelser og urnenedsettelse i harstad kommune.

Det ble utført 141 kremasjoner, av disse var 70 kommunens egne innbyggere

Deler av tilskuddet kommer også andre trossamfunn til gode som f. eks. ved utgifter til kirkegård og krematorium.

Resultater på tjenesteområdene

6.14 Samferdsel og parkering

Resultatmål: Fornøyde brukere

Indikator: Etterslep vegvedlikehold i kroner

Indikatorkrav: Ikke økning

Resultat: Rapport fra 2016 om status på vedlikeholdet på det kommunale vegnettet viste et etterslep på vegvedlikeholdet på ca 46 mill kr. Etterslepet hadde økt de siste årene, og ca 50 % av vegnettet framstår som lavstandardveger. Rapporten ble lagt fram for kommunestyret i juni 2016 hvor de tok rapporten til etterretning og vedtok å vurdere styrking av vegvedlikeholdet gjennom kommende virksomhetsplan.

Ut fra kostra-tall har nettoforbruket til kommunale veger i Harstad ligget vesentlig lavere enn for sammenliknbare kommuner, men i 2017 har Harstad brukt mer på kommunale veier per innbygger enn gruppe 13. I Harstad ble det brukt kr 114 pr. meter veg (kr 77 i 2016) i netto driftsutgifter, mens det i sammenlignbar KOSTRA gruppe 13 ble brukt kr 175 (kr 159 i 2016).

Det ble i løpet av 2017 tilført en ekstra pott på 7,0 mill. kr til nødvendig vedlikehold av asfaltdekker. Dette ble gjennomført med en stram framdrift for de mest utsatte vegstrekningene. Midlene er videreført i 2018 med 10,5 mill. kr.

Beregninger viser at det årlige dekkevedlikehold må styrkes med 9-10 mill. kr årlig over en 10 årsperiode for å redusere etterslepet og antall lavstandardveger til et akseptabelt nivå. Det er gjort en god start i 2017 og 2018, som må følges opp i kommende år for å oppnå tilfredsstillende reduksjon i vedlikeholdsetterslepet.

Investeringer: Det ble for perioden 2016-2018 avsatt 15,0 mill. kr i et prosjekt for opprusting av noen vegstrekninger. Det er i 2017 gjennomført tiltak i Kanebogvegen, Nessevegen - Bessebostad, gatelys og TS-tiltak. Prosjektet vil bli ferdigstilt i 2018 hvor det blir gjennomført tiltak i Rødbergvegen, Buvegen, Kanebogvegen, Markus Pedersen veg, Kanebogvegen, Tikketalen og TS-tiltak.

Indikator: Gjennomføre minst ett større trafiksikkerhetstiltak i henhold til prioritering i trafiksikkerhetsplan

Resultat: Det er i 2017 utført gjennomført

bygging av fortau og gang-/sykkelveger i Landsåsvegen, Mølnholte og Gangsåsvegen. I tillegg er det gjennomført kollektivtrase i Mølnholte, diverse universelt utforma holdeplasser langs kommunale veger. Det er også startet arbeid i tilknytning til kollektivknutepunkt i sentrum. Det har samtidig med dette vært arbeidet med planlegging av tiltak i Rødbergvegen, Steinvegen, Fagerlivegen (nedre del), Skorsteinen-Heia, Stalheimvegen, Gamle Stangnesveg og diverse kollektivtiltak.

Resultatmål: Bidra til å utvikle samferdselssektoren både i Harstad og i Midtre Hålogaland til beste for næringsliv og innbyggere

Indikator: Etablere samarbeidsfora Vedtak om finansieringsmodell med bruk av lokal egenbetaling

Resultat: Kommunestyret vedtok i 2012 deltakelse i prosjektet «Harstadpakken», som et samferdselsprosjekt i Harstad med en ramme på ca 1,5 mrd. kr. Prosjektet ble endelig vedtatt av Stortinget i juni 2014. Prosjektet er et samarbeid mellom kommune, fylkeskommune og Statens vegvesen.

Gjennomføringen av prosjektet med detaljplanlegging og bygging startet i 2014 og har hatt en god framdrift også i 2017. Det er i 2017 arbeidet med gjennomføring av delprosjekt i Kanebogen, Sama, Seljestad og tunell Seljestad-Sama.

Det er i forbindelse med gjennomføringen av Harstadpakken avdekket at gjennomføring av hele prosjektet vil kreve økte ressurser. Statens vegvesen har kostnadsberegnet merkostnadene til nær 1 mrd kr. Det ble behandlet sak om dette i kommunestyret i februar 2017 hvor det bl.a. ble økt bompengerperiode og økt bompengandel. Det ble også avsatt en kommunal andel på 40 mill. kr til prosjektet. Fylkestinget fattet et tilsvarende vedtak, og staten gav et signal om en ekstra andel på 180 mill. kr. Det ble i løpet av 2017 avdekket at statens andel bare ville bli på 80 mill. kr, og det ble med bakgrunn i det startet forberedelse på en ny behandling av saken i kommunestyret og fylkestinget. Den saken ble behandlet i februar 2018. Kommunestyret fattet vedtak om merfinansiering for å realisere hele

Resultater på tjenesteområdene

vegpakken. Dersom Fylkestinget fatter tilsvarende vedtak er det en målsetning at slik sak kan bli lagt fram til sluttbehandling i Stortinget høsten 2018.

Harstad kommune inngikk i 2014 en 10- årlig samarbeidsavtale med Kvæfjord om bl.a å ivareta drift og vedlikehold av kommunale veger. Dette samarbeidet har fungert godt i 2017.

Parkering

Det ble i 2017 innført ny forskrift om vilkårsparkering for å få en bedre samordning mellom offentlige og private ordninger. Dette ble implementert i Harstad i tråd med de nye reglene. Det ble gjennomført tilsyn fra Statens vegvesen som er ansvarlig myndighet for ordningen.

I den kommunale parkeringsordningen er det lagt opp til at betaling skal kunne gjøres både med kort, mynt og på mobil. I tillegg har vi også en elektronisk betalingsbrikke (parkulator), som i hovedsak benyttes av bedrifter og offentlige kontorer. I 2017 ble 13% av avgiften betalt med mynt, 50% med kort og 28% med mobil. Bruken av parkulator ligger stabilt på ca 9%.

I 2017 ble det ilagt totalt 4519 parkeringsileggelser: Det ble behandlet 486 klager, hvorav 232 (48%) ble ettergitt. Dette er som det har vært tidligere år. Hovedtyngden av disse er ettergivelse p.g.a. rimelighetsgrunner. Etter saksbehandlingen i kommunen klages det til parkeringsklagenemnda. I 2017 oversendte vi 2 saker.

Det er i 2017 arbeidet med å utforme en parkeringsstrategi for Harstad. Dette arbeidet er basert på vedtak i kommunestyret knyttet til kommunens satsing på sentrumstiltak. I denne sammenheng arbeides det også med kontrahering av nytt parkeringshus i sentrumsområdet til erstatning for tap av overflateparkeringsplasser. Sak om parkeringsstrategi legges fram for kommunestyret våren 2018. Det vil også annonseres konkurranse om nytt parkeringshus våren 2017.

	G-13		Harstad	
	2016	2017	2016	2017
Gang- og sykkelvei i km som er et kommunalt ansvar pr. 10 000 innb.	11	11	10	11
Brutto driftsutgifter i kr pr. km kommunal vei og gate, konsern	187566	206222	267665	325581
Antall km kommunal vei som brøytes av egne biler			85	85
Antall km kommunal vei som brøytes av private entrepenører			130	130
Antall kommunale avgiftsbelagte parkeringsplasser			700	700
Antall andre kommunale parkeringsplasser i sentrum*			210	110

* Inneholder bl.a plasser på Seljestad og Sama som har vært ute av drift i 2017 (110) på grunn av byggeaktivitet i Harstadpakken. Disse blir satt i drift når berørte tiltak ferdigstilles.

6.15 Brann og ulykkesvern

Resultatmål: God brannsikkerhet

Indikator: Antall øvelser ihht plan

Indikatorkrav: 100% i henhold til plan

Resultat: 432

Kommentar: Det har vært et aktivt øvelsesår. Antall timer forbyggende oppdrag utført av utrykningsavd: 585

Indikator: Andel tilsyn ihht brannlov

Resultat 2017
A- objekter 87,4%*
B-objekter: 64,9%*
C-objekter:100 %

Tilsynsfrekvens skal baseres på risiko i tilsynsobjektene. Det har vært satset på følgende 5 risikoområder: Sykehjem, hoteller, forsamlingslokaler, barnehagebarn (Bjørnisprosjektet). Det har vært utført saksbehandling/tilsyn ved bygninger i forbindelse med skjenkebevillinger, deltakelse i byggesaksbehandling, ulovlighetsoppfølging, farlig vare, og et fellestilsyn med andre tilsynsetater. (DSB, DLE, Arbeidstilsyn). Det er i tillegg startet arbeid opp mot grupper med spesielle behov.

Indikator: Andel feiing ihht brannlov

Ønsket resultat: 100% i hht frekvens

Resultat 2016	Resultat 2017
100%	100%

Kommentar: Feiing er utført ihht plan.

Indikator: Andel tilsyn piper/ ildsteder

	2017
Antall piper	7.413
Antall gjennomførte tilsyn	1.945
Andel	26,5%

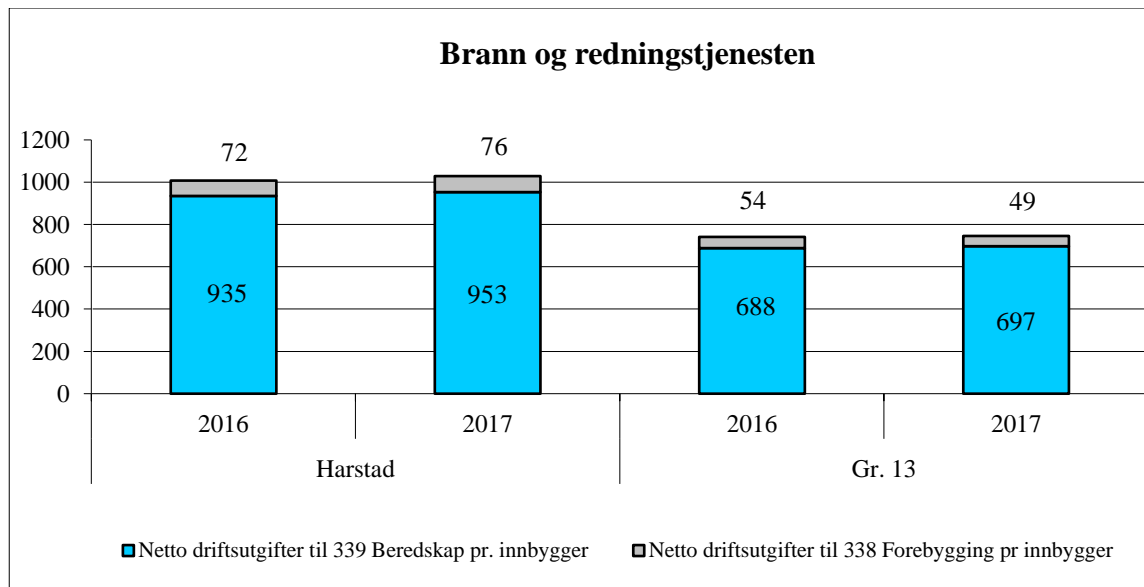
Kommentar: Det er utført flere tilsyn med piper og fyringsanlegg enn planlagt i 2017.

Indikator: Deltakelse i nasjonal brannvernkampanjer

Resultat: Deltatt i 4 sentrale brannvernkampanjer

- Brannvernuka: Åpen brannstasjon resulterte i et besøk på ca. 1.400 personer/besøk av barnehager
- Aksjon boligbrann: 40 frivillige boligtilsyn samt utdeling av røykvarslerbatteri på kjøpesentrene
- Studentkampanjen (brannsikkerhet for studenter)
- Trygge lokalsamfunn
- Bjørnis
- Komfyrvaktkampanjen
- Blålysdag, Harstad sentrum
- Tilsynsaksjon farlig stoff

Økonomi

6.16 Kommunal eiendomsdrift

Resultatmål: Bærekraftig utvikling

Indikator: Antall etablerte stasjoner for kildesortering av fraksjonene papir, glass/metall, ikke brennbart, spesialavfall og EE avfall i og fra kommunale bygg

Indikator: økning av sorteringsgrad/kildesortering.

Resultat: Det har vært jobbet med sortering av fraksjon Kjøkken- og matavfall, blandet papir, papp og usortert avfall i 2017.

Reduksjon og optimalisering av lastebærer til avfall arbeides det kontinuerlig med. Det har vært avholdt to møter med HRS med tema optimalisering av avfallshåndtering.

Det har vært utfordrende å etablere sorteringsstasjoner i eldre kommunal bygg. Dette må hensyntas ved renovering og nyetablering av bygg.

Det legges til rette for kildesortering med minimum 5 fraksjoner.

Rapport	2016		2017	
	2016 tonn	Sort. grad	2017 tonn	Sort Grad
Brennbart avfall	340	77,7	353,9	82,6
Matavfall	64,76	14,8	54,2	12,6
Restavfall til sortering	26,13	5,9	10,6	2,4
Bølgepapp	2,67	0,6	2,7	0,6
Blandet papir næring	1,24	0,3	1,7	0,4
Glass/metall	0,78	0,2	1,5	0,3
Behandlet trevirke	1,06	0,2	2,3	0,5
Keramikk og porselen	0,18	0,0	0,2	0,0
Blandet EE-avfall	0,44	0,1	0,7	0,1
Total	437,26	100,0	428,1	100

Indikator: Energiforbruk i kommunale bygg.

Indikatorkrav: reduksjon

Resultat: Sentral Driftsstyring er etablert for de fleste anlegg. Styringsverktøyet gir raskere respons ved driftsstans og muliggjør energistyring på en bedre måte.

Det rapporteres på forbrukstall i kWh.

Rapport	2016 Gwh	2017 Gwh	Trend
El	21.466	21,358	Pos.
Fjernvarm	9,297	9,089	Pos.
Olje	0,236	0,036	Pos.
Gass	0,054	0,059	Pos.

Prioriterte planer

Boligpolitisk handlingsplan ble slutført og behandlet i Harstad kommunestyre juni 2017.

Drift og vedlikehold av bygninger

Arbeidet med å få på plass en SLA-avtale, om ansvar for bygningsdrift mellom Bygg- og eiendom og skole/barnehage pågår enda. Dette forventes slutført 1. kvartal 2018.

Driftsbudsjett for vedlikehold av kommunale bygg er ikke tilstrekkelig til å opprettholde bygningenes verdi og standard.

Ved nye investeringer bør det avsettes en fast prosent av investeringen til drift/vedlikehold basert på normtall.

Budsjett er på ca. 5,3 millioner til planlagt vedlikehold av formålsbygg og boliger.

Det var i 2017 avsatt 5 mill. kr. til prioriterte investeringstiltak knyttet til (inneklimate/HMS) kritiske bygg/ bygningselementer.

Renholdstjenesten

Det er arbeidet med optimalisering av renholdsdrift for kommunale bygg.

Bruk av kjemi er ytterligere redusert da andel av installert gummigulv er økende.

Inngangspartier til de kommunale bygg er under oppgradering med smussfangere og systemer som fjerner smuss fra disse. Mål om reduksjon av gulvsmuss inn i bygg med ca. 80 %.

Kommunale boliger

Resultatmål: Fornøyde brukere

Resultat: Utfordringen har vært bosetning av 60 flyktninger, måloppnåelse er 54.

Spørreundersøkelse gjennomført i 2017 viser samlet sett en forbedring for boligforvaltningen.

Resultater på tjenesteområdene

Gjennomgang av boliger i 2017 viser behov for standardheving og veiledning av leietakerne i bruk. Økt startlånramme er nødvendig for å øke sirkulasjon på kommunale utleieboliger.

Boligforvaltning	2016	2017
Boliger eid av kommunen	348	348
Innleide boliger framleie	73	63
Boliger der kommunen har tilvisningsrett	107	107
Sum boliger som kommunen disponerer	528	518

Søknader om kommunal bolig	2016	2017
Innvilgede søknader	87	83
Søkere på venteliste	71	92
Avslåtte søknader	11	
Sum behandlede søknader	169	

Byggeprosjekter

Arbeidet med ny Harstad skole pågår og er i tråd med fremdriftsplan for åpning høsten 2018.

Ombygging av Sama sykehjem til leiligheter/kontor er vedtatt. Planlegging pågår og ombygging forventes igangsatt våren 2018.

Ny bygning for arbeidslaget/fallvilt er under bygging og vil ferdigstilles våren 18.

Bygging av ny barnehage på Grytøy pågår og er i rute med planlagt åpning våren 2018.

Planlegging av nytt Helsehus pågår i samarbeid med UNN. Byggeprosjektet samkjøres med ny reguleringsplan for sykehusområdet.

Stilling som prosjektleder har vært lyst ut i to runder i 2017. Det er utfordrende å rekruttere prosjektleder for følge opp politiske vedtak.

Eiendomsforvaltning

Bygg- og eiendomsstjenesten har ivaretatt grunnerv i forbindelse med kommunale vegprosjekter.

Festeavtaler følges opp i tråd med resultat fra anbefalt løsning. Rutiner for salg av kommunal eiendom er behandlet og vedtatt av Harstad kommunestyre.

Regulering av kommunal eiendom til boligformål i egen regi eller i samarbeid med eksterne aktører. Dette har i 2017 gitt tilgang til flere boligtomter til egen utvikling eventuelt som kan selges uten byggeklausuler.

Nøkkeltall i kvm. for eide kommunale formålsbygg

Bygningstype	Renhold 2016	Renhold 2017	FDV KOSTRA 2016	FDV KOSTRA 2017
Skoler	52.989	50.085	59.075	52.475
Barnehager	10.050	10.101	11.688	11.688
Institusjoner	16.650	16.650	43.002	43.002
Idrettshaller	2.604	2.604	14.981	14.981
Kulturbygg	2.621	2.621	2.562	2.562
Kontorbygg	13.250	13.250	12.229	12.229
Boliger	0	0	12.403	12.403
Diverse bygg	1.900	1.900	3.684	3.684
Andre byggeiere	4.244	4.244		
Sum	104.308	100.855	154.307	149.340

7. Kommunens eierskap

Kommunestyret eierskapsmelding er retningsgivende for utøvelse av kommunens eierskapsstrategi og politikk for de selskaper hvor kommunen er deltaker.

Harstad kommune forventer at foretak og selskap skal:

- Etablere interne kjøreregler og etiske retningslinjer (kommunale foretak følger kommunens).
- Alle som påtar seg styreverv i kommunale selskaper skal registrere vervene i styrevervregisteret.
- Gjennomføre jevnlige bruker/markedsundersøkelser.
- Ha et forhold til overholdelse av arbeidsrettigheter, menneskerettigheter, korrupsjon og ivaretagelse av miljøet som er i tråd med FN-initiativet Global Compact, tilpasset den enkelte virksomhet
- Etablere nødvendige kriseplaner med mediestrategi. Kommunale foretak følger kommunens og skal i tillegg utarbeide egen plan for krisehåndtering.
- Selskap som drives etter kommersielle prinsipper og med profitt som formål bør bidra til frivillig sektor
- Sikre en mest mulig effektiv ressursbruk slik at allmennheten kan ha tillit til at offentlige anskaffelser skjer på en effektiv og samfunnstjenlig måte
- Konkurransetsette innkjøp
- Følge LOA/FOA (kommunale foretak)
- Følge forsyningsforskriften når innkjøp dekkes av Forskrift om innkjøpsregler i forsyningssektorene (vann- og energiforsyning, transport og posttjenester) av 1.april 2006 nr. 403.

Harstad kommune deltar i følgende selskaper:

Aksjeselskaper:

Hålogaland Kraft AS

INKO Industri og kompetansesenter AS

Grottebadet AS

Kunnskapsparken Nord AS

Harstad kulturhus AS

Visit Harstad AS

Interkommunale selskaper (IKS)

Hålogaland Ressursselskap IKS

KomRev Nord IKS

K-sekretariatet IKS

Kommunale foretak (KF)

Harstad Havn KF

Oppgaver lagt til interkommunalt samarbeid: Harstad kommune er vertskommune for:

- PPT (KL §28b)
- Sør Troms Regionråd (KL §27)
- Kommunaltekniske tjenester Kvæfjord Harstad (KL §28b)
- Brann- og feietjenester Kvæfjord og Harstad (KL §28b)
- Brann- og feietjenester Ibestad og Harstad (KL §28b)
- Kommunal akutt døgnopphold (KAD) (KL §28b)
- Krisesenter (KL §28b)

Harstad kommune – Politisk organisering 2015 – 2019

